

ఆంధ్ర ప్రదేశ్

Post Box No. 212. 312502

Telephone No. 2544

నంపుటము ౧౭ } చెన్న పట్టణము 1930-వ సం॥ జూలై నెల 4-వ తేది శుక్ర వారము
Vol. 17 } MADRAS, FRIDAY 4th JULY 1930.
శ్రీ ప్రమోదూతినామ సంవత్సర ఆషాఢమాస శుద్ధ సవతి

సంచిక ౭౬
No. 76

అమృతాంజనము
అన్ని విధములగు నొప్పులకు
సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును. వాయువు పోట్ల బాపును. పార్శ్వపునొప్పు బారదోలును. పొట్టను బోగొట్టును. బెణుకుల భేదించును. వాపుల రూపుమాపును. దగ్గును తగ్గించును. దురదను తొలగించును.

ఈ మందును రుద్దగానే చెమట పట్టుట వలన శరీరమందలి దుష్పదార్థములను తొలగించును. నొప్పుల తగ్గించును. విజేతము లలో గూడ వాడుచున్నారు.

గొప్ప గొప్ప వారిచే
వేలకు వేలు యోగ్యత
పత్రములు పొందియున్నది
పంచభాష చీటీ జూచి కొనుప
మోసము గలుగదు.
చక్కని డబ్బితో సహా సీసా 1-కి 0-10-0
డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 లు.

ప్రతియింట ముఖ్యముగా నుండదగినది.
అమృతాంజనం డిపో
6, 7 తంబు శెట్టివీధి, మద్రాసు.
109, ఫ్రేరిరోడ్డు, భోద్రు, బాంబాయి.

రాబోవు సంతతికి తలితండ్రులుగాబోవువారికి బహిరంగ లేఖ

ప్రియమైన తలిదండ్రులారా, తలిదండ్రులగుటచే మీకు కొలది కన్న పములు.

మీ బిడ్డలజీవితమందలి సౌఖ్యము, ఎక్కువభాగము మీరు వారికి బాంధవ్యమందిచ్చునడవడిపై నాధారపడగలదు

మీరు విశేషధనమును నిలువజేసియున్నట్లయితే గాక, మీ బిడ్డలకు మీరు నేర్పుననుగుణములనుబట్టియుండగలదు

మీ బిడ్డలకు ధనమును నిలువజేయుచున్నామను సేర్పియుంటిరా?

వ్యాపారమందును, జీవితముందును గూడ మితవ్యమును కల్గియుండుట ముఖ్యకారణమై యున్నది. మీరు యీపద్ధతులపైనే బిడ్డలకు పెంచదలచితిరా?

బిడ్డలు అనగా ప్రేమగాని లేక పురుషుడు గాని యజ్ఞపరమగు నొక రూపాయ ఖర్చుపెట్టుటకంటె బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ వారి సేవింగ్స్ గాంట్రులో వేసిన కొలదికాలమునకు కొంత ధనమును విలువజేసినవారగుదురు. బిడ్డలకు బాల్యమునుండి ధనమును దుర్వియమచేయు నలవాటునుండి మార్చునలెను

రూ 5/- ల తో బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్ లో సేవింగ్స్ ఎకౌంటును యే పనిబాటుడైనను తో పేరునగాని లేక తమ తలిదండ్రులు లేక బాంధవ్యుల పేర్లతో తెరువవలెను. ఒకరూపాయ కు తక్కువగాని మొత్తమును డిపాజిట్ చేయుటకు లేక విత్ డ్రాచేయుట స్వయముగ గాని, లేక ఏజెంట్ లేక పోస్టుద్వారాకేయ వలెను. ఆర్డరపత్తరమున కొకరూప 4 1/2% కాంపౌండుపడ్డి యివ్వబడును.

పూర్తివివరములకు బ్యాంక్ వారి యె ఆఫీసునందైనను కనుగొనుడు. ఇట్లు విశేషములు, బ్యాంక్ ఆఫ్ హిందూస్థాన్ లిమిటెడ్.

"స్త్రీము ఇంజను డ్రైవరుల బుక్"

(తెలుగుది) నెల రూ. 2-0-0.

వలయువారు:--కోట యజ్ఞరామశర్మ,

మెకానికల్ ఇంజనీరు. (ఆ. జా. ప)

చింతగంటపాలెం, చంద్రురు.

Masulipatam M. & S. M. Ry.

కొలది ప్రతి లుమాత్రమే ఉన్నది.

మీకు ఇది అవునరం

పడకటింటిలో వుండలకిన వ్యూహము వారపత్రిక పరప సల్లాప యువతీ యువకుల తీలాదివోద చిత్రపటములు. 12 పటముల అర్థ సెట్టు. రూ. 1-8-0 పోస్టుకార్డుల సముదాయము. పటమును చూచిన తర్వాత మేమునమ్మనకు సంతోషమును, అనందమును కలుగజేయును. ఒక సెట్టు 25 పటములు ధర రూ. 2-8-0 ఒక సెట్టుతో వారికి ఒక పవుంటుక్ పేసా ఇవాం యివ్వబడును.

ఎం. ఎస్. సుధన్వతి అండ్ సోన్స్,

నెం. 11 ఆరుముగం వీధి, నామలకూడేట, మద్రాసు.

నెహ్రూనివేదిక ఆంధ్రానువాదము

ఇట్టి యుత్రమ రాజకీయ గ్రంథ మిదివరలో వెలువడియుండలేదు. రాజ్యాంగవిధానమును తెలిసికొనగోరు ప్రతి ఆంధ్రుడును చదివితీరవలెను.

శైలి సులభము

కొలది ప్రతి లుమాత్రమే మిగిలియున్నది.

వలయువారు వెల 1-0-0 మాత్రమే తపాలాఖర్చులు ప్రత్యేకము మేనేజరు, ఆంధ్రప్రతికాకార్యాలయము, పోస్టుబాక్సు నెం 212, మద్రాసు, అని వ్రాయవలెను.

జ్యోతిష గ్రంథముల తగ్గింపుధరలు	
జ్యోతిష విద్యాప్రకాశిక	1 వ భాగం 2-0-0
డిట్	2 వ భాగం 2-0-0
డిట్	3 వ భాగం 2-0-0
డిట్	4 వ భాగం 2-0-0
ఆంధ్రజాతిక తత్వ సూత్రములు	1 వ భాగం 1-8-0
డిట్	2 వ భాగం 1-8-0
జాతికమార్గాండం	2 వ భాగం 1-8-0
డిట్	3 వ భాగం 1-8-0
జ్యోతిష ప్రథమబోధి	0-8-0
గర్భ సంహిత	0-4-0
రు	14-12-0

మరూ:--పై అన్నియును ఒక్కొక్క కొనువారికి మాత్రము రు 10-0-0 లకు వి. పి. గా పంపుడును. గ్రంథకర్త, ఆకెళ్ల వెంకటేశాస్త్రి, గోపాలపురం, కొత్తపేటపాస్టు, తూర్పుగోదావరి జిల్లా.

ఆయాసపడవద్దు

శూలనొప్పి తగ్గిపోవును

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి ఉపయోగించిన ఉత్తరక్షణముననే బాధనుండి విముక్తిపొంది పొట్టుము ననుభవించగలవు. ఇది చాల నమ్మకమైనది. చాలాకాలమునుంచి అనేక ఘనవైద్యులచే ఆమోదించబడుచున్నది. మందులంగ క్లన్నిటిలోను దొరకును. ప్రపంచమునందును శూలనొప్పి లకు, తిమిరి వాయువులకు, అతిసారమునకు, పొత్తికడుపునకు బంధమైన వ్యాధు లన్నిటికి వాడబడుచున్నది. వెంటనే దాని కుగుణమును పొందుచున్నాడు. ఎల్లప్పుడు దగ్గర నుంచు కొనుడు. ఇంక ఆయాసము పొంద నవసరము కనిపించదు.

చాంబర్లెన్ శూలనొప్పి నివారిణి
ఇందులో మత్తుపదార్థములు చేరుటలేదు.
CHAMBERLAIN MEDICINE Co,
Des Moines, Iowa U. S. A.

ఏషియన్ అస్యూరెన్సు కంపెనీ లిమిటెడ్

రాజకీయనిర్బంధితు లగు పాలిసీ-హోల్డరులకు ప్రత్యేకసౌకర్యములు

ఈకంపెనీ డైరెక్టర్ల బోర్డువారు ఈక్రిందిరీతమునగా వినియోగపూర్వక కంపెనీయొక్క ఆర్డర్లను అప్పీనరు అను శ్రీయుత క. నటరాజుగారు ప్రకటించుచున్నారు. 1930 సం॥లో రాజకీయ సేరములకు శిక్షింపబడియున్న మాయొక్క పాలిసీ-హోల్డర్లకు యీక్రింది విధమున ప్రత్యేక సౌకర్యము లొసగబడుటకు కంపెనీ డైరెక్టరులు తీర్మానించి యున్నారు.

1. పాలిసీహోల్డరునకు శిక్ష విధించబడిన తేదికి ఆరు నెలలకు పూర్వమునుండి గాని, అంత కంటెక్టు కాలము నుండి గాని అమలులో నున్న పాలిసీ తాను జైలునుండి గా కాలదొవము పొందుచో, అట్లు కాలదొవము పొందిన తేదీనుండి ఆరునెలలవరకు అమలులో నుంచబడును.

2. శిక్ష విధింపబడిన తేదికి ఒక సంవత్సరకాలమునకు పూర్వమునుండి అమలులో నున్న పాలిసీ అట్లుకాలదొవము పొందిన తేదీనుండి యొక సంవత్సరకాలమునకు అమలులో నుంచబడును.

ఈకాలమునకు వడ్డీ విధింపబడదు. రాజకీయనిర్బంధితు లగు మాయొక్క పాలిసీ-హోల్డరుల బంధువులను మిత్రు లును, వారిని గురించి వివరములను మాకంపెనీకి తెలియ చేయవలెను.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గురించిన రేట్ల లక్షణములు ప్రాయోగిక రేట్లు, 1-0-0, ప్రైవేట్ రేట్లకు రేట్లు, 0-4-0, ప్రైవేట్ ప్రాయోగిక రేట్లకు రేట్లు, 0-4-0 అవును.

గాంధీ జ్యోతిషవిలయం, తిరు త్తణి. P. O.

శుక్రబంధు

ఎంత దుర్బలమైన శిర్యమునైనను గట్టిపరచి ఒక్కొక్కటిగా అద్భుతమైన ప్రభావమును చూపును. శుక్రవర్ణమును కట్టుటలో చేరుపొంది, స్త్రీపురుషులకు నిరతిర్యక్తమును కలిగించుటకు దీనిని వినియోగించవలెను. 25 మా. 2-3-0 17-3

చెన్నపురి కార్పొరేషను సమావేశము

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు మొన్న సాయంత్రము ఏ. రామస్వామి ముదలియారగారి యధ్యక్షతన సమావేశ మయిరి.

నీటి సరఫరా

పట్నమునకు సరఫరా చేయబడు నీటియందు అపరి శుద్ధ పదార్థములు కలియుచున్నవనియు, నీరు రంగుగలదిగను, వాసనతోడను, సరఫరా చేయబడుచున్నదనియు, వీనిని సరి చేయుటకు తగిన ప్రయత్నము లేవనియు కార్పొరేషను ఆరోగ్య కౌఠాధికారులు గై కొని రాయని కొందరు సభ్యులు ప్రశ్నించిరి. ఫిల్టరులలోను, బావులలోను యిటీవల ఇట్టిమాత్రపుపదార్థములు జనించినవియు, ప్రస్తుతమువలెవిం బడుచున్న యిసుకతో వడియగట్టు పదతివలన యామాతీన్య పదార్థములు పూర్తిగా తీసివేయబడ జాలకున్నవనియు, పె ర్క్లొరేటింగు ఫిల్టరులకు ప్రభుత్వ ఫిల్టరేషను సంఘమువారు సిఫార్సు చేసియుండి రనియు, ఆ సిఫార్సును ప్రభుత్వమువారి చేతను కార్పొరేషనువారిచేతను ఆమోదింపబడినవియు, నీటి నల పట్నమునందు వ్యాపించియున్న రక్తభేదము మొదలయిన వాడ్యములు వీనివలన అధికమయినవి కావనియు సమాధాన మొసగబడినది.

స్థాయిసంఘమువారి సూచనలు

చర్యమును తొక్క వైస్ రిపాండరుమొలకలకు పన్నును విధించునట్లుగా కమిషనరుగారి సూచన ఆమోదింపబడినది. జనాభా లెక్కలకు తయారుచేయుటకుగాను రూ. 22000 ఖర్చు అంచనా వేయబడినది. రివిన్యూ అఫీసరుగారు తమయందొక్క విధులనుమాత్రమేగాక యితరములకు పనులను నిర్వహించవలసి యందుటచే యందులకై వారికి నెలకు రూ. 150 అలవెన్సును వారి సహోద్యోగికి రూ. 75 అలవెన్సును, జూలై నెలనుండి యొసగునట్లు ఆమోదింపబడినది.

సభాకార్యక్రమమును ముద్రించుటనుగూర్చి చర్య

సభా కార్యక్రమమును, సంపూర్ణముగా సంక్షిప్త పరిలేఖ కులచే వ్రాయించి వానిని క్రమముగా ముద్రించుట ప్రస్తుత చారముగా నేర్పడియున్నది. కాని మద్రాసుకు ఎక్కువ కాలపారగమించుచుండుటయు, త్వరలో అవసరమగునపుడు ముద్రింపబడినప్రతులు లభింపకుండుటలలో, తటస్థించుచున్నది. అందుచే ఈ విషయముయి రెండు పనులైనవి ద యిం చుచు న్నవి. (1) సంపూర్ణముగా సంక్షిప్త పరిలేఖకు సభాకార్య క్రమమునంతయు గైకొని వానిని సమగ్రముగా ముద్రింపించుట అనావశ్యకమని తోచుచున్నది. ఏలనక, వీనిసంతకా ఉపయో గపరులవారలేదు. ఒకవేళ అట్లుపయోగింపదలచినవారు సం ష్టి పరిలేఖకులు రికార్డులేసియుండు ప్రతినిండివిషయమును తెలి సికొనవచ్చును. 2. లేక కార్యక్రమమునంతను సంపూర్ణముగా ముద్రింపవలయుననియే సభావారిమిట్టిప్రాయమునో, ముద్రణ ము శీఘ్రముగా జరుగగలందులకై సంక్షిప్తపరిలేఖకులకు తక్కిన యవ్యోగములకు హెచ్చింపవలసి యుండును. అని నోటునందు వ్రాయబడియుండెను. సామి వెంకటాచలంశెట్టిగారు యీ కార్యక్రమముయొక్క ముద్రణ ప్రతులవలన కలంగగల అధికముగు ప్రయోజన మేమియు లేదనియు, అందుచే ఈపద్ధతిని మాని చేయదగినవియు, నోటునందలి సూచనను ఆమోదించిరి.

ఎన్. ఎన్. రామస్వామియ్యరగారు మాడ వై యభిప్రాయమును బలపరచిరి.

డి. ఎం. రేడుగారు, యేనాటి సమావేశపు కార్యక్రమ ము అవసరమని తోచునో దానిని మాత్రమే ముద్రించునట్లుగా యేర్పాటుచేయదగినని సూచించిరి. మదనగోపాలనాయుడు గారు సభాకార్యక్రమమునంతను ముద్రించు పూర్వపద్ధతియే ఉత్తమమయినదనిరి.

అధ్యక్షులు మాట్లాడుచు, తాము పలుసార్లు ముద్ర వాణాళివారి నీ పనులకు త్వరితగతిన నిర్వహించవలసినదిగా కోరి యుండి రనియు, వారండులకు ఆమోదమును తెలిపిరినియు, నెటులయినను ఇంక ను యొక్కవముది యుద్యోగులను నియమించుట అవశ్యక మగుచు న్నదనియు, ఈ విషయమై తమ మొక్క ప్రతిపాదనను సభ్యులూ ఆమోదించెదరని నమ్మచున్నామనియు, పలికిరి. తుదకు ప్రస్తుతమువలెనే కార్యక్రమమునంతను ముద్రింపించు పద్ధతిని ఇక నుండునుకూడ సాగించుటకు ఆమోదింపబడినది.

నేపీయరు పార్కులో రాజా సర్ అడ్డామలై భవన నిర్మాణమునకుగాను ప్రభుత్వమువారు పొందదలచినభూమి యొక్క యేర్పాటును ఆమోదిం చుచు సభ వారు తీర్మానించిరి.

అసిస్టెంట్ ఆరోగ్యకౌఠాధికారికి మోటారుబండి కొను టకుగాను రూ. 1500 అర్హతను విసంగబడినది.

మెల్లూరూరుదేవాలయమునకు భూమిలోని నొసగుటను గూర్చి సిక్కుట చర్చింపబడినది. వేదాంతదేశిక దేవాలయ ము ధర్మక్రమ 24 అడుగుల సాధ్యమై అడుగుల 24 గా కార్పొరేషను భూమి కొలునకు అడిగియుండిరి. కాని యీ విషయమై అధికేతవస్థాని దేవాలయమువారిని వేదాంత దేశిక దేవాలయ ధర్మక్రమము తగాదాయొద్దయిండునని, కార్పొరేషనువారిచే నియమింపబడిన ఉపసంఘమునకు విషయము నంతను విచారించి, వేదాంత దేశిక దేవాలయమునకు ఉత్తరభాగమున సదకు ఫలమున సంగవచ్చునని సూచించిరి.

కె. వెంకటస్వామినాయుడు, సామి వెంకటాచలంశెట్టి గార్లు వైసూచనను ఆక్షేపించుచు అందువలన ఉభయదేవాలయ ధర్మక్రమమును విరోధమును పెంచినవారై యాదు మిషన్లు పలికిరి. పి. ఎన్. రామస్వామియ్యరగారు భూమి నొసగుట యే యు చి త ము ని రి. తు ద కు స భ వా రు ధర్మక్రమము భూమి నొసంగకుండునట్లుగా తీర్మానించిరి.

పిదప సంగంబాకం బ్రొమస్థానింగన్మియును సభవా రామోదించిరి. ఇందుకు వలయుకోర్టు మొదలగువానిని నిర్ణయిం చుట ఆమోదించిరి. రూ. 1,95,000 ఖర్చు ఇ యులకై అంచనా వేయబడినది.

రాసప్పశెట్టి పీఠియందు ఇనుప దుకాణదారులు వారి దుకాణములముందు యనుపసాహనులను వేయులవలన రాక పోకలకు కలుగుచున్న యిబ్బందులనుగూర్చి పిదప సభలో చర్చింపబడినది. కడపటి తూరి యీ విషయ మా సభ లో చర్చింపబడినపుడు వెంకటాచలంశెట్టిగారి యుపపాదనపై కోర్టుకిదవైపులను నెలకు రూ. 1 1/2 అడ్డ చొ॥ న 4 అడుగుల ప్రదేశము వరకుల కొనసకట్టు ఆమోదింపబడినది. కాని, పోలీసుకమిషనరుగారు, యీయేర్పాటుచే కోర్టు సన్నిధిలోపు నను ఆక్షేపణచే యందుల కంగీకరింపలేదు. అందుచే పున ర్విమర్శనకు యీవిషయము తిరిగినచ్చెను. వి. చక్రయ్యశెట్టి గారు వరకులు అనాదిగా ఇట్టి సౌకర్యమును పొందుచు వ్నారనియు, కమిషనరుగారి అభిప్రాయము ఆమోదార్హ ముగాదనియు తలచిరి.

వెంకటాచలం శెట్టిగారు మాట్లాడుచు పోలీసు కమిషనరుగారు కార్పొరేషను పరిపాలకులు గజాలరనియు కార్పొరేషను వారు తమ తీర్మానమునకు బద్ధులయి యుండవలెననియు నాలు గడుగుల పరిమితిని యేవ ర్తకుడయినను కోరినచో అట్టివారిని ప్రాసీక్యూట్ చేయదగినని పలికిరి.

కమిషనరుగారు మాట్లాడుచు కోర్టులో 8 అడుగులు వరకులచే ఆక్రమింపబడినకోర్టు చాలాసన్నిధి పోవుననియు బండ్లకుగాని పైకయింజనులకుగాని బాగుగా నడుచుటకు తా వుండదనియు అట్లు పిలుగానిచో కార్పొరేషనువారు యీ కోర్టును ప్రభుత్వమువారి వశపరచవచ్చుననియు, నుడిచిరి.

వెంకటాచలం శెట్టి గారు తిరిగి మాట్లాడుచు వర్త కులు అనాదినుండియు యీకోర్టు నిట్లుపయోగించుకొనుచునే వచ్చుచుండినవియు కార్పొరేషనువారుందులకు అంగీకరించుచు నే వచ్చిరనియు, యీ విషయము పట్నములోని ముఖ్యులకు నొక చాట్టపారమునకు సంబంధించియుండుటవలన కమిషనరు గారు సభవారి తీర్మానమును అమలుజరుపవలెననియు కోర్టును ప్రభుత్వము వారికి వశపరచవలసిన యీ వశ్యకత లేదనియు, అవసరమగుచో ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషనువారిపై దావావేయుపక్షమున కార్పొరేషనువారు ప్రతివాదమును పెట్టుకొనగలరనియు, తెలి పిరి. కమిషనరుగారు సమాధాన మొసగుచు వర్తకులకు యిబ్బంది కలగజేయు నుద్దేశము తమకు లేదనియు, వారట్లు కోర్టు వాక్ర మించినచో ప్రభుత్వమువారు వెంటనే యందుల కాక్షేపింపగల రనియు, అందుచే యీ విషయమై సభ్యులు మరిచేదయినను సూచనలు గావించదగుననియు, పలికిరి. వెంకటాచలంశెట్టిగారు లై సెన్సు రుకుము విధింపవలసినదిగా సూచించిరి. పిదప వెంకటాచలంశెట్టిగారి సూచన ఆమోదింపబడినది.

క్రొత్త చాకలిపేటలో అరుణాచలేశ్వరారి వలవడ్లను రా రామానుజమూటము పీఠిలోను యిండ్లు కాలినవారికి ఒక్కొక్క యింటికి రూ. 15 చొ॥ సహాయముచేయుటకు వి. చక్రయ్య శెట్టిగారి తీర్మానము ఆమోదింపబడినది. పిదప సభ ముగింప బడినది.

ఆంధ్రదినపత్రిక

ఆంధ్ర దినపత్రిక	పొరుగునారికి	చెన్నపట్నమునారికి
సంవత్సరమునకు	24 0 0	20 0 0
అరమాసములకు	12 0 0	10 0 0
మాడుమాసములకు	6 4 0	5 4 0
మాసమునకు	2 2 0	1 12 0

వారపత్రిక

వారపత్రిక సంవత్సర చందా రూ. 4 0 0
వారపత్రిక సంవత్సరమునకు తక్కువ చందాకు కంపెనీదేను.
ఆంధ్రపత్రిక కార్యాలయము, మదరగూరు.

వృత్తాంతలేఖలు

పుత్తూరు

పుత్తూరు గ్రామములో 29-6-30 తేదీన శ్రీ భక్తజన సమాజమువారు పుత్తూరు శ్రీ లక్ష్మీకణ్ణాల్ నాటకశాలయందు 'సాక్షి' అను నాటకమును ప్రదర్శించిరి. చిత్రాక్షరజ్ఞులలో నుండి చాలా జనులు విచ్చేసియుండిరి. హాలు అంతయు గొప్ప ప్రేక్షకులచే నిండియుండెను. ఉత్పలూరు సంజీవరావుగారు నెల్లూరి జి. ఖబ్బాగారు, తిరుపతి హనుమంతరావుగారు ముఖ్యపాత్రములను ధరించియుండిరి. సావిత్రిపాత్రమును ధరించిన సంజీవరావుగారి అభినయ, మృదుమధుర గానవిషయముల గురించి చెప్పనవసరములేదుకదా? వారి అనుకూలముగా దొరికిన సత్వవంతపాత్రమును ధరించిన నెల్లూరి జి. ఖబ్బాగారు గారి నేత్రాభినయము పాత్రాచిత్రము కడుంగడు క్లాసునీయ ముగానుండెను. వీరిద్దఱు సాక్షాత్ సావిత్రిసత్వవంతులుగానే యున్నట్లు భ్రమింపజేసిరి.

యమపాత్రమును ధరించిన తిరుపతి హనుమంతరావు గారు వేషమునకుతగిన గాంభీర్యము, అభినయము, సంభాషణము, పాత్రాచిత్రము చూడ ప్రత్యేకకాల ఎముడో అన్నట్లు నటించిరి. కరుణానందముగా యుండెను. విష్ణుశర్మ మల్లికా పాత్రములు ధరించినవారు విస్తృతముగా ప్రపంచముందు పడుచుగయ్యెనని భార్యకును వృద్ధ బ్రాహ్మణ పెనిమిటికిని కలుగు కలహమువలె నటించిరి. ఇతర నటులు తమ యావన్నీని విని యోగించి వారువారు ధరించిన పాత్రములను చక్కగా పోషించిరి. నాటకము మిక్కిలి రక్షితమైనది.

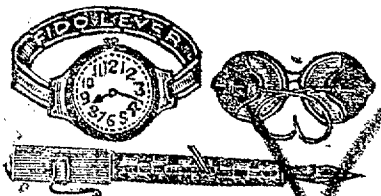
(ఒక ప్రేక్షకుడు.)

పెరుమాళ్ళ రాజువేట (చిత్రూరు జిల్లా)

29-6-30 యాతేదీయందు బి. యస్. శర్మగారు ఖోలింగళరహనుండి మధ్యాహ్నము యావూరికి విచ్చేసిరి. నాటిసాయంకాలము మధుపానమును గుతించియు ఖడ్గమును గుతించియు గ్రామజనులకు విపులముగా వివరించి వారి మనస్సులకు ఉత్సాహమును ధర్మగుణమును కలుగజేసిరి. మరునాటి దినము సాయంకాలము 3 గంటలు మొదలు 4 1/2 గం. వఱకు కల్లు సారాయి అంగళ్ల యెదుట నిలబడి అచ్చటికివచ్చు జనులకు కల్లు సారాయి త్రాగుటవలన కలుగు అనర్థములను బాగుగా బోధించిరి. దాదాపు ఇన్నుటికివైగా జనులు విచ్చేసి శ్రద్ధతో ఆలకించి వారికి కలిగిన దురలవాటుకు చింతించిరి. తదనంతరము ఆర్కాణమునకు చేరువయ్యెందు కుంపిసిపేటకు వెళ్లి ఆరాత్రి 3 గంటకు చన్నయానందస్వామిలవారి యాధిపత్యమున నుమారు చున్నట్టికే తెలిసిన జనస్తోమములో కల్లు సారాయి ఖడ్గమును గుతించి నుమారు 2 గంటల పర్యంతము ఉపవ్రస్తింపిరి. అచ్చోటును ఒక కల్లు అంగడియన్నది. చిన్న యానందస్వామిలవాగు ఖడ్గము కట్టుచున్నాడు, మద్యపానమును మాన్చునట్లును చుట్టు గ్రామములోని జనులకు ప్రబోధము చేయుచున్నాడు. ఇచ్చట చాలామంది ఖడ్గము కట్టుచున్నార. మద్యపానమును విడుచునట్లు చాలామంది ప్రతిజ్ఞ చేసిరి. 1-7-30 తేదీ ఉదయము శర్మగారు ఆర్కాణమునకు సమీప మునకున్న చిత్రాంపాడియను గ్రామమునకు వెళ్లిరి.

(ఒక విలేఖరి)

ఇనాము! ఇనాము!! ఇనాము!!!
"కొద్దిరోజులు మాత్రమే"

తీసరు కాదని రుజువు చేయు వారలకు సొమ్ము వాపసు పంపబడును.

రోడ్డుగోల్డు ప్లేటెడ్డు లేక రంగుమారని అసలీ నికర కేసు "కాంబ్రిడ్జ్ లీనరు" రిస్కగడియారము 5 సంవత్సరములు గ్యారంటీ, చలనము కల్గిన 14 క్వార్టర్లు రోడ్డుగోల్డు ప్లేటెడ్డు పాకా బెల్ పేన్, రోడ్డుగోల్డుచేయి 3 ఇనాములతో ధర రూ 6-0-0. "ఫీడ్ లీనరు" రిస్కగడియారము వైకనబరచిన 3 ఇనాములతో ధర రూ 6-0-0. తపాలాచార్జీ ప్రత్యేకము. విన్నర్ అందు కంపెనీ, పార్కు-టౌన్ పోస్టు, మదరాసు.

వర్ణము లేదు
పిచికారి
పనిలేదు.

మలయచందనము

గనేరియా (నెగ)కు కుతారము, 3 హెక్టార్లలో గుణము కలుగును
ప్రఖ్యాతి పొందినది. దీని దీర్ఘ 2-4-0 మీ కనుపానం చందన తైలం కొమ్ము 10-0 రెండును ఖచ్చితము 6-0-0
గంధర్వపార్శ్వనీ, రాయవరము, గోదాచరిజిల్లా.

ఆంధ్ర బ్యాంకు లిమిటెడ్, బందరు.

హెడ్ ఆఫీసు — మచిలీపట్టణము (స్థాపితము 1923 సం॥రం)
ప్రాగ్ నెస్ రి సో ట్టు బ్రాంచి — కాకినాడ

సంవత్సరము	1925	1926	1927	1928	1929
చందా వేయబడిన మూలధనము	1,00,000	1,01,000	1,01,000	1,01,000	1,81,000
వసూలు చేయబడిన మూలధనము	1,00,000	1,01,000	1,01,000	1,01,000	1,16,000
రిజర్వ్ ఫండు	1,100	2,700	8,900	5,400	11,000
డిపాజిట్లు	78,000	2,62,600	3,17,900	4,15,100	5,47,400
గవర్న మెంటుపత్రముల వగైరా లబ్ధి పెట్టుబడులు	21,000	62,500	94,800	1,18,600	1,26,700
డివిడెండు	1%	9%	11%	12%	12%
వ్యాపారపు పెట్టుబడి	2,04,900	3,94,600	4,91,000	6,26,800	7,93,500

దోర్బల శోభనాద్రిశాస్త్రి, యం. ఏ. కార్యదర్శి.

ఈ దిగువ స్థలములందు మాత్రమే

ఆంధ్ర పత్రికకు యేజంట్లు తక్షణమే కావలెను

రూ. 200 ధరావత్తు చెల్లించగలిగినట్టియు, మంచి పలుకుబడి, యోగ్యతగలవారు మాత్రమే దరఖాస్తులను పంపుకొనవలెను. దరఖాస్తుదారులు యెచ్చట ఏజంట్లుగానుండగోరెదరో అచ్చటనే వారి నివాసముండుట ముఖ్యము. మిగత వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు ఒక అణా స్టాంపుతో వ్రాయవలెను. చిల్ల పంపనివారికి బదులు వ్రాయబడదు.

యలమంచిలి	ద్రోణాచలం	చికాకోల్	చిత్తూరు	అనంతపురం
పార్వతీపురం	నత్తెనపల్లె	హిందూపూరు	కడప	రైచూరు
మార్కాపురం	బాబ్బిలి	పల్లకిమిడి	గుత్తి	

మేనేజరు (ఏ): ఆంధ్రపత్రిక, పోస్టుబాక్సు నెం. 212, మదరాసు.

పోలవరం

స్వరాజ్య ఆశ్రమమువై దాడి

పోలవరం, జూలై 2:—నిన్న మధ్యాహ్నము పోలీసు యిన స్పెక్టరు సబ్బయ్య స్పెక్టరు కొండకు కాకాపేటల్కు స్వరాజ్య ఆశ్రమమునకు వచ్చి ఆశ్రమ ఆనందచట్టా ఉన్నతదేశలు ఊడవెరికి ఆశ్రమంలోని యావత్తు సామానులు అక్కడ పని చేస్తాయుండినవారి స్వంత ఆస్తి జప్తుచేసిరి. త్రియంత చేదీయ్యం సోమయ్యగారు వారిభార్యయు వచ్చి వారంటు చూపమని కోరగా యిన స్పెక్టరు నిరాకరించి మీకు సంబంధమేమనిరి. మేము ఆశ్రమసంస్థాపకము. దస్తావేజులు కూడా మాయరవురికేరను కోడండరామయ్యగారికేరను ఉన్న పనియు ఆశ్రమం పట్టి ఆ ఆస్తినియు మేము ముగ్ధులము బ్రష్టిల మనియు మాస్వంత ఆస్తి కాదనియు చెప్పిరి. అంతట ఆస్తి మీది కాదు, కోడండరామయ్యగారిదే అనిచెప్పి అంత చరాస్తిని జప్తు చేసిరి. వారింటిరులు తదితరులు "మాబట్టు మా పెట్టెలు" అని చెప్పిననూ వినలేదు. అంతట సోమయ్యగారు తదితరులు వ్రాత మూలముగా పోలీసువారిచర్య అక్రమమని తెలుపుచు వారిహక్కులను జూపుచు పిటిషనులు వ్రాసి పోలీసు యిన స్పెక్టరుకు డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటుకు యిచ్చిరి. డిప్యూటీ మేజిస్ట్రేటువారు వారంటుయిన్వలేదనియు కలక్టరుకు వ్రాసికోమని చెప్పిరి. ఈజప్తు వారంటులోగడ పెద్దాపురం డిల్లీ మేజిస్ట్రేటు వారికి రాజకీయ కేరముక్రింద విధింపబడిన రు 1000 జరిమానా వసూలునిమిత్తం జారీకాబడిన చరాస్తి జప్తువారంటుని పోలీసు వారి మాటలవల్ల తెలియుచున్నది. జిల్లా మేజిస్ట్రేటుకు యీ చర్య గూర్చి తనిఖింపబడినది. ప్లీడరుద్వారా తనచర్య జరపుటకు నిశ్చయించడమైనది.

(స్వకీయవిలేఖరి)

WANTED.

ON HIGH PAY, Vacancies everywhere
Apply for a copy of "Guide to Chances" enclosing 2 anna stamps:—
ROYAL ELECTRICAL COLLEGE,
Chandni Chowk, Delhi.

అతిమలైన బ్లాజాగల్ నీలకమలములకు
సుప్రసిద్ధమైనది.
స్థాపితము 1893
వీకంసీ చవిల్ దాస్ అండు సన్స్
నీలకమలముల వర్తకులు
112, 118 చైనాబజారు రోడ్ మద్రాసు.

మీ ప్రాంతముల
కలరాజ్యాద్యము
ప్రబలిసట్లు
యేమాత్రపు
సూచనలగువడినను
వెంటనే
వైద్యరత్న
పండిత డి. గోపాలాచార్యులవారి
సుప్రసిద్ధ వేదములకు
కర్పూరాద్య రిష్టము
నిష్కాచి సంజీవినివటి
అను వైద్యముల దగ్గరంచుకొనుట శ్రేష్టము. ఈ వైద్యములు నుపుదిరెండునెత్తులనుండి భారతవర్ష మునందన్ని ప్రాంతములందును ఉపయోగింపబడుచుండు లేగాక తొలుకా జిల్లాబోర్డులకును, మృగశిపిపాలిటీలకును, పారిశుధ్యశాలవారికి నీవే శిరణ్యమగుచున్నవి. వ్యాధి ఎంత తీవ్రదశకుండున్నను యీ మందులు వెంటనే జవాబొసగును. కలరా ప్రబలువరకును అగక వెంటనే ఒక్క పెట్టు దగ్గరంచు కొనుట యుక్తము.
పెట్టు 1 కి రు 1-2-0 మాత్రమే.
ఆయుర్వేదాశ్రమము
151, గోవిందప్పనాయకవిధి
తపాలు పెట్టి 287, మదరాసు
తండ్రివిలాసము:— "పండిట్", మదరాసు.

ఇండియన్ టారిఫ్ బోర్డు
జి. ఎన్. బాబుమను ఐ. సి. ఎన్. (కార్యదర్శి)
ఎ. ఇ. మాతూసుగారు ఐ. సి. ఎన్. అధ్యక్షుడు,
డా॥ బాను మత్తయ్యగారు (సభ్యుడు) ఈమధ్య
మదరాసు వచ్చిరి. (సి. ఎన్. ఎ.)

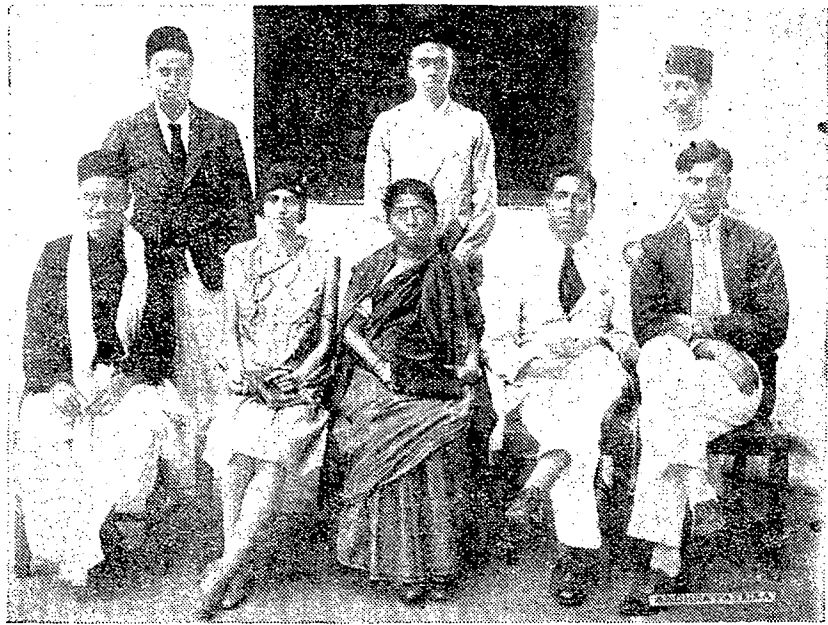

డా॥ జయంతి చిన కామేశ్వరరావుగారు
పచ్చయ్య కళాశాలలో ఫిరకన్ ప్రధానము హైదరా
బాదులో వైజామ్మకా లేజి ప్రధానము నియమింపబడిరి.

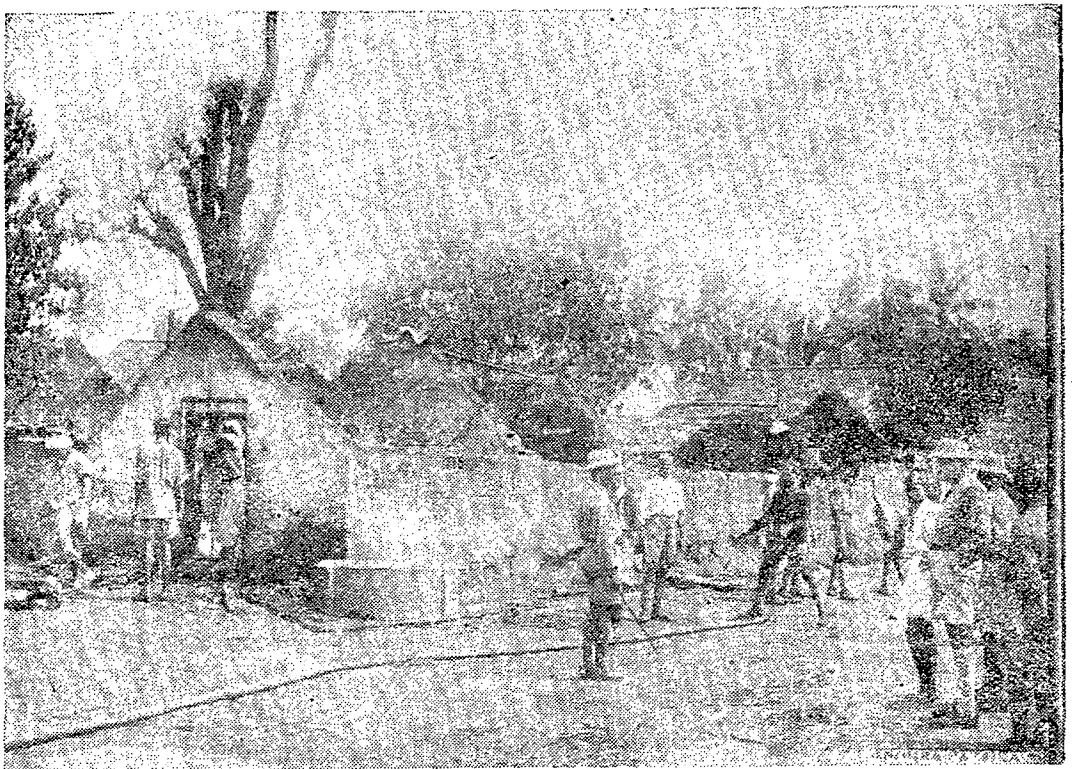

కాకాని వేంకటరత్నంగారు
అక్కునూరు, బెజవాడ తాలూకా. అక్రమసంఘ సభ్యు
లనెడి నేరమునందు 2 సంవత్సరముల కఠినశిక్ష విధింపబడిరి.
(గో. బి.)

'హిల్లావద్' గారి ఉన్మాదము

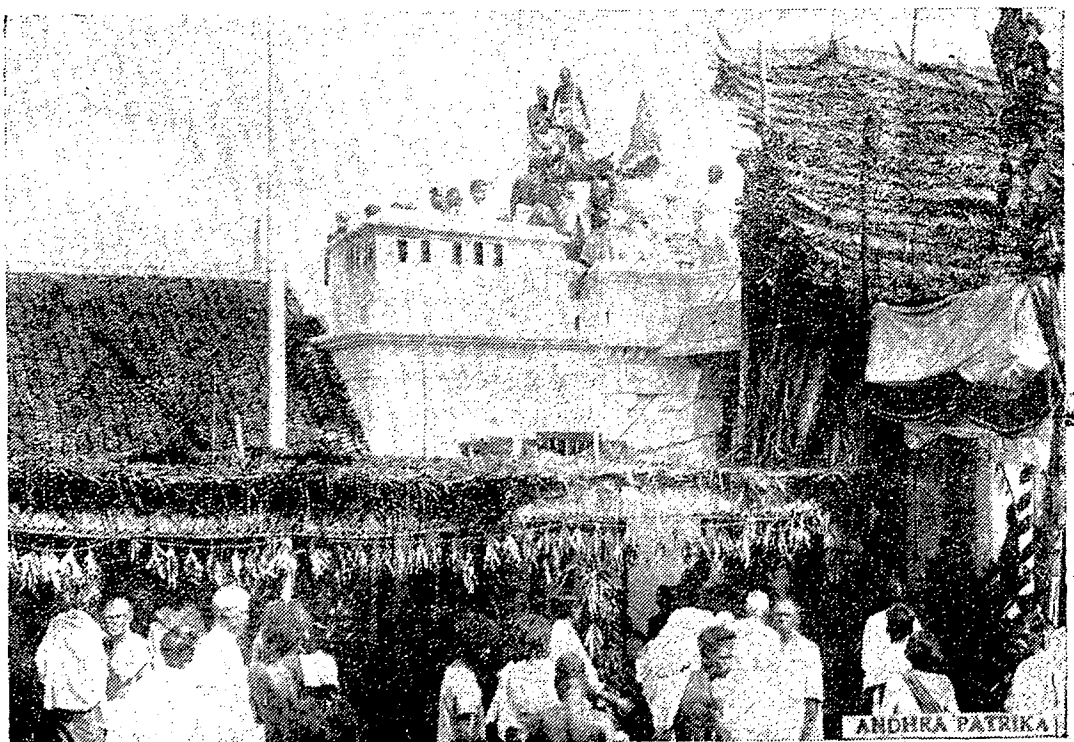

మదరాసు వై. ఎం. సి. ఎ. భవనమునందు ఈమె స్త్రీలహక్కుల గూర్చి ఉపన్యసించెను*
అధ్యక్షత వహించిన డా॥ ముత్తులక్ష్మీరెడ్డిగారు ఆమెయెడమవైపున కూర్చొనియున్నారు.

మదరాసు కృష్ణాంపేటలో కుప్పవారిడ యింట్లు కాలిపోయినపుడు పోలీసువారు వచ్చి సహాయము చేయుట.
(పె. ఫో. బి.)

అష్టబంధనమహాకుంభాభిషేకము

మదరాసు మింటువీధియందలి శ్రీగణేశతిరేవాలయమునందు 2 వ తేదీని జరిగెను. (పె. ఫో. బి.)

అమెరికాదేశమున

గాంధీమహాత్ముని ఉద్వేగముపట్టు సానుభూతి

న్యూయార్క్, మార్చు ౧౯౩౮ తనూయచేయుట
“భారతదేశమున గాంధీగారు ప్రారంభించిన ఉద్వేగముపట్టు సానుభూతిని జిల్లడించుటకు యితరల న్యాయాంగిక పట్టుమునందలి నాకాశ్రయమునందు ఉద్వేగముపట్టు ప్రయత్నింపబడెను. కుట్రపీఠనరక్షణము గ్రీకు దేశమును ననుయిసాదించి దండకసుకారి సోదరుడగు రెయిమండు దండకసుకారి నాయకత్వముక్రింద కొద్దిమంది భారతీయ యావకలు యిందులకు పూనుకొనిరి, ఆ వివరముల కుట్రపీఠనరక్షణ నొక న్యూయార్క్ దినపత్రిక ప్రకటించెను.

“న్యూయార్క్-లో పశ్చిమభాగమున 15-వ వీధిలో నొక చిన్న ఎలక్ట్రిక్ స్టాపుపైని పెట్టుబడిన ఒక కెటిలంలోని సిల్కు కళపెళలాడుచు ఘోషముంచెను. ఆ నీరు ఘోషగా మరుపుచు ఉబ్బునపుడొక కలిగడు పిల్లకూతులవలెనే సన్నగ యీలలను గూడ వేరుసాగెను. సంగీతమును సమద్రోదకమును గూడ దాని మూతలలో నుండి ఆవిరియై పలు పైకెగయుచుండెను. సన్ననిశీపురము దాని ప్రక్కలకు ఆకాశరవముతో నంటగరుచుకొనియుండెను. అది అటుల వినిన దమగ పొంగుచుండుటలో ఆలంకారికముగ గ్రేటుబ్రిటన్ యొక్క ఆధిక్యతను ధిక్కరించుటకును రెయిమండు దండకసుకారి భోజనమునకు అంకితాయమును కలిగించుటకును గూడ సమర్థముగానే యుండెను.

సామ్యసంతకము నా చిన్న కెటిలంయొక్క మాత్రమును దానిచేత దండకసుకారి మార్పుచేయుచున్న బొమ్మల చర్యములచే కప్పబడిన కయ్యార్థమునకును గూడ పోలీసు స్టేషనులోని నెను కంగడి చాలమారముగానే యుండెను. అటు నిద్దగు కావలిభటులు (పెట్రోలుమెన్) కూర్చుండియుండిరి. తమ జట్టువారు యెవరికి “సోదరాగ్ని” అని పేరు పెట్టిరో వారినిగూర్చియు వీరద్వరును సమకూర్చుచుండిరి. దుకను దండకసుకారువారు జరిపిన పూరేగింపు (పెట్రోలు) లోగూడ యీ భటు లిద్దరును పొల్పొనిరి. పిమ్మట ఆ పూరేగింపుతో సమద్రముకడకు గూడ వెళ్లిరి గాని వీరు అధికారల ఉత్తరపుటను బట్టియే అటుల చేసిరి గాని గాంధీదేవులు సానుభూతిని చూపుటకు తక్కినవారివలె వీరద్వరును మాత్రము చేసియుండలేదు. ఆ పూరేగింపు వలన వారి రాజగారి అధికారమునకు చాల సంలనము కలిగింది. అధికారల టటుల పుత్తరపుచేసియుండినో యీపోలీసువారికి గాంధీదేవరకు చేయబడిన పుష్పతో నెట్టి సంబంధమును లేదు. గూనుపడుచుండి గాంధీకి ఉప్పు అని యీ భటులు చల్లొక్కిగా నుడిచిరి.

సానుభూతి ఊరేగింపు

ఎటులైనను పరాధీనిత్వంలో నున్న భారతదేశము పట్ల సానుభూతిని కనుబరుచుటకు జరుపబడిన గొప్ప ఊరేగింపు జనుప్రసముగనే తొనసాగినది. అది యే బడన విధిలోనుండి బయలుదేరి ధిక్తు యెవెన్యూ (రాష్ట్ర పీఠుల గుండ వాణిజ్య ప్రదేశములమీదుగా నడచెను. అపుడచట యెల్ల వారును ఘోషముల కొరకు పీఠులలోనే నడచుచుండెడిరి. వివరము పూరేగింపు బాటరని చేరెను. ఈరీతిగా వారు అయిదు మైళ్లు దూరమును నడిచియే వెళ్లిరి.

తెల్లని గ్రీనుదేశపు ధోవతిని ఉత్తరీయమును ధరించి ఆకుచెట్టులను తొడగి రెయిమండు దండకసుకారు అయిదుమైళ్ల దూరమును నడచి చివరకు సమద్రోదకమును చూడకలిగిరి. అతడును అతని మిత్రులును పదిబట్టులను మాత్రమే తీసికొని రిండ్లెల్లి వాటిలో సమద్రపు నీటిని నింపి తెచ్చిరి.

“అతని నందులో పడద్రోయుదు”

జలజంతు ప్రదర్శనశాల (అక్వేరియం) కు ఉత్తరమున నున్న సమద్ర ప్రాకార కుడ్యముకడ నపుడు చేరిన సానుభూతి రులల 5000 మందిలోను కొందరు “అతని నందులో పడద్రోయుదు” అని నూచించిరి. అసంపుష్ట రులుల మిక్కిలి తేలికమగు చుట్టి త్రుముతో గొంతులు చించుకొని అరచుచుండి కే గాని అట్టి ప్రమాదముమాత్రము రెయిమండుగారికి కొంచెమైనను తిప్పి పడలేదు.

రెయిమండుగారు అప్పుడుగా గ్రీనుదేశపు కేవలమునే ధరించిరి. తమ సానుభూతి తలనెండ్రుకలను గ్రీనుదేశీయులు తిరిగి కట్టెడు గుడ్డ పీఠికను నెత్తము రెయిమండుగారు మరువలేదు. వారందరూ నీళ్లును ముంచుచుండిరి. నలుతెట్టులను పోల్చి గాఢ రులుల కామేరాయంత్రములను సిద్ధపరుచుకొని వారిచూపుటములను గ్రహించుచుండిరి. ధ్వనితో గూడిన ఫీల్డు ప్రైవోఫోనులు గూడ నమర్చబడి తీయబడెను. ఉత్తరమున గట్టుపైనున్న అధిక సంఖ్యాకులకు పోలీసుభటులు నొసరునన్న చెముట బిందువులను చేతులలో నుడుచుకొనుచుండిరి.

ఒకటియెడల నొకటిగా అపది చిన్న బట్టలలోను ఆంపుల వర్తకును పూర్తిగా సమద్రోదకము

నింపబడెను. న్యూయార్క్ నొక్కొక దాని నొక్కొకరు చేతబట్టుకొని, వాటిని బిల్లుగ్రహముగా వాగు కాపాడుచుండిరి. వానిలో నున్న యెవరికి కేవలము సమద్రోదకము మాత్రమేకాదు. న్యూయార్క్ ప్రభుత్వమునందలి ఉదారమును నాకాశ్రయములోని సమద్రోదకముతో సంబంధించిన ఉద్వేగం యెను మిక్కిలి శ్రేష్ఠము. అది “సానుభూతి” అని ఆనందపరవశులగు రెయిమండుగారి ఆనందంలో నొకరు తెలిపిరి.

ఇటుల నాకాశ్రయములో తమపని తీరవీయుట వారందరూ జనసముహమున కలిసిపోయి తమ బుక్కెటులను భద్రముగా చూచుకొనుటకు ట్యాక్సికారులలో వెళ్లిరి. అటుల వారందరూ తమ నాయకుడగు రెయిమండుగారి గృహమున కేగి అచట ఎలక్ట్రిక్ స్టాపును కలిగించి దానిపైని చిన్న కెటిలను స్థాపించి దానిలో తాముతెచ్చిన సమద్రోదకమునుపోసి వెంటనే మరిగింపసాగిరి. ఈ 10 బట్టలపీఠికను మరిగించినతో ఆర పానుకూపును యితరపునవనార్థములను యేర్పడునది ఊహింపబడెను. రెయిమండుగారు ఆపుష్పను పోలీసుకు తీసుకొనిపోయి అటుండి గాంధీగారికి పంపెదరు. ఈ ఊరేగింపు చాలబాగుగానే జరిగినది. పోలీసువారు తమవిధిని చాలబాగుగా నెరవేర్చిరి. ప్రజలు మాకెట్టి విరోధమును కలిగింపకుండ పోలీసువారు చూచుట్టుచేరి మాకు సక్కినదారి వేర్రుచునుండిరి” అని రెయిమండుగారు నడిచిరి అని ఒక సమద్రోదక న్యూయార్క్ దినపత్రిక ప్రకటించెను. ఆపత్రికలో ఆపూరేగింపు పటమును గూడ కలదు. (చుర్రాసు మెయిలు)

తాడేపల్లి గూడెం అరెస్టులు

1-వ తేదీని సత్యాగ్రహకరములు నుత్తర నల్లబట్టల యొక్క నిజమైన 2. గిల్లె గంగన్న పడమటిపట్టెట్టి రి. చూడండి వెంకటరమణారావు కాకాడగార్లను వెంటపొడు పోలీసు సబుయిన స్పెక్టరుగారు తాడేపల్లి గూడెం గ్రామముననుగారి తో సహానన్ని క్రిమినల్ లా ఆమెండుమెంటు అరెస్టుక్రిందను అరెస్టు చేసిరి.

* * * *

తాడేపల్లి గూడెం సత్యాగ్రహుల శిక్షలు

29-వ తేదీని అరెస్టుచేసిన శ్రీయుతులు హద్దూరి కృష్ణారావు (తాడేపల్లి గూడెం) మగ్గిన కరణయ్య ప్రాదరాబాదు గార్లకు భీమవరం స్టేషనరీ సబుమేజిస్ట్రేటుగారు చెరి 7 నెలలనున్న వీరిని అరెస్టుచేసి తీసుక వెళ్లుచున్న సమయములో ఆన్సెటికి జూరుటకు వెల్లివ శ్రీ కేశవ నుబ్బరాజు కేశవరం గారికి 7 నెలలు కఠినశిక్షను విధించిరి.

(స్వకీయవిలేజిరి)

ప్రకటన

రాజ్ గోలు డి. ము. కొర్పులో

O. S. 802/1928 క.

వాడి:— మీరు జులీ పఖరు అలిసాపేలుగారు
ప్రతి ద్వై:—
సప్తదాగరు మీరాసాపేలు వగైరా ముమ్మిదుగ్రామము లోని నుకుతుల్ మీనల్లా మక్కుమునుండిని పిల్లవారుతన్ను లలో పుండుకున్న తరపులనునుండిని యిచ్చిడి అవర్తను ఫయలుచేసుకొని సదరు విధముగా డిక్రియేషన్ చేయమని వాది యీనంబరన తీసుకునివచ్చిన దాఖలు నగరం ముమ్మిదుగరు అసహిష్ట గ్రామములోని పిల్లవారుతన్నులో నగరం పార్టీ కి చెందివున్న వారి తరపున representative గా వాదన జరుపుటకు నన్నేసాపేలు ముమ్మిదుగ్రామము గారినిని ముమ్మిదుగరుపార్టీకి చెందివున్న పిల్లవారుతన్నుల తరపున representative గా వాదన జరుపుటకు ముమ్మిదుగరు పార్టీ సాపేలుగారికిని అనుమతయిచ్చుచు కొట్టవారు 9-7-30 తేదీకి సదరు మక్కుములలో సంబంధించిన పిల్లవారుతన్నులకు ప్రకటన ప్రచురణచేసి నోటీసు నిబంధన వాయిదా వేళివున్నా రు. కాబట్టి ఆక్షేపణలు చేయమని పున్నయెడల సదరు వాయిదా కోజున కొట్టవారు తెలియచేకొనవలెను.
రాజ్ గోలు }
24-8-30 }
ఎ. నుబ్బరావు
వాదితరపు స్టేషను

సికిందరాబాదులో శారదాచట్టము నమలుచో పెట్టుట

అనుకూలురు ఊరేగింపు పుట్టుట ప్రతికూలురు హంటాలుబరుట్టు

సికిందరాబాదు, జూలై 8:—శారదాచట్ట మని పిలువబడుచున్న ఆదికాల్యవివాహ నిషేధకచట్టము యీనెల ౨ దటి తేదీనుండియు సికిందరాబాదులో అనుకూలం పెట్టుబడెను. ఈ చట్టముపట్ల ఆదారమును తెలుపుటకు సంఘసంస్కరణపక్షమువారు శ్రీ యితర వాణిజ్యపూర్వకముగా నాయకత్వముక్రింద ఊరేగింపు జరిపించిరి. సికిందరాబాదులో ముఖ్య పీఠుల నెంటు తిరిగిరి. కరపత్రములను పంచివెట్టిరి. అటులను చిన్న చిన్న ప్రసంగములను గూడ చేసిరి. బోలాలంబంది కొందరును ప్రాదరాబాదునుండి కొందరునుగూడ వచ్చి యీఉత్సవములో పాల్గొనిరి. “తెజనీటి పు అపెల్లిలోను స్టేటుకాన్సిలులోను యీ చట్టము చర్చకు వచ్చినపుడు యెన్నుకొనబడిన ప్రజాప్రతినిధులలో హెచ్చుమంది అనుకూలముగా సమర్థులు తీర్పుటచుననే యీ చట్టము ఆమోదించబడెను.” అని యీసంస్కరణ పక్ష నాయకులు ఉపన్యసించిరి. ఆదికాల్య వివాహముల వలన కలుగు కష్టములను శారదాచట్టమును గూర్చిన వివరములోగల 6000 కరపత్రములను సంస్కరణవాదులు పంచివెట్టిరి.

పూర్వవారపరాయణులు యీచట్టముపట్ల తమ ఆసక్తిని తెలుపుటకు జనుచునున్నారని భావించిరి. చాలమంది దుకాణాలకుగూడ ముసేసేసిరి. (మెయిలు)

జెజనాడలో శిక్షలు

జెజనాడ, జూలై 8:—సన్న అరెస్టుచేసిన తొమ్మిది మంది నొక మరె షద్దరు కడ అరెస్టుచేయబడి విచారించబడిరి. అందరికి నేడు తీర్పును కక్షలు చెప్పబడెను.

కఠిన శిక్షలు

- 1. శ్రీ తాడేపల్లి కేశవగోపాలరావుగారు. బి. ఎ. 6 మా
- 2. శ్రీ పోలిన గణపతిరావు పాత్రుడు గారు ”
- 3. శ్రీ కోట నాగభూషణం గుప్తగారు ”
- 4. శ్రీ లాల్లావేణిశ్రీ గారు ”
- 5. శ్రీ తాటిశేరి రామచంద్రయ్యగారు ”
- 6. హేమాద్రి వెంకటమరధిర కర్మగారు ”
- 7. రావల్ వెంకట కరణియ్యారావు గారు ”
- 8. పెరల్ల ఆదివారాయణమూర్తిగారు ”

మరి ఇద్దరికిని 3 మాసములు కఠినశిక్షలు.

యీ పదిమందిలో తాడేపల్లి కేశవగోపాలరావుగారికి నూరురూపాయలు జరిమానా, మిగత వారికి వక్కొక్కరికి 50-0-0 లు జరిమానా చొప్పు విధించిరి. అందరికి నీ. క్లాసు ఇవ్వబడెను. నేడు రాజమండ్రి గొంపోయిరి.

12 శ్రీ సంతా సత్యాగ్రహం నుత్తరగారు మైవరగుటచే 2 సెల్ లు తంజావూరు బోర్డునుగూర్చును పంపబడెను.

8-7-30 } మల్లెల శ్రీరామమూర్తి
వెజనాడ } వెజనాడ

తుపాకి లైసెన్సు రద్దుచేయుట

కూర్చుగోదావరిజిల్లా కలెక్టరుగారు నా తుపాకి నెం 2006 రు లైసెన్సు నెం 162-12 రు గల నా తుపాకి తుపాకిని వెంటనే పోలీసు స్టేషనులో డిపోజిటు చేయవలసినదనిన్నీ నాకు “సివిల్ డిజిటలైజేషన్ మూపుమెంటు”తో సంబంధము యున్నదనిన్నీ ప్రాస్తూ నాకుపాకి లైసెన్సు కాన్సెలు చేసినారు. య భార్యముగా నేను వాలంటీరుగాకాని, కాపాధి కార్మికసభ్యునిగా గాని, యుండియుండలేను. నేను చేయుచున్న గొప్ప తపస్సు, ఎల్లప్పుడు ఇద్దరే ధరించుటయన్నూ తీరుబడి సమయములయందు నూలుతీయుటయను ఆయియుండనోవు. ఇంకమాత్రముచేత నాకు “సివిల్ డిజిటలైజేషన్ మూపుమెంటుతో” సంబంధము యున్నదని తలచుట నిజముగా నన్ను మేలుకొల్పవలె కాన్సియించున్నది. రాజా వత్సవాయి వెంకట్రామజగదీశరాజుబహద్దరు, పెద్దాపురం, కూర్చుగోదావరిజిల్లా.

తెనాలిలో నలుగురు శ్రీలకు శిక్షచేయుట

శ్రీమతులు కాళంగి శేషమోంబ, సంఘము లక్ష్మీబాయమ్మ, సిక్కిల అన్నపూర్ణమ్మ (గంటూరు) వారిరెడ్డి మానుమాయమ్మగార్లు
తెనాలి, జూలై ౮:—సన్న విడుట పీఠ నలుగురి కేసును విచారణ జరిగినది. వెయ్యేక సంవత్సరం కఠినశిక్ష వేయబడెను. బి. క్లాసు యివ్వబడెను. వీరిని నలుగురిని వెళ్లురు చెరసాచు తీసికొని వెళ్లిరి. (బి. వి.)

వంగరాష్ట్రమున మిక్కిలి గొప్పభూకంపము

కలకత్తా హైకోర్టు భవనమునకు చాలినష్టము కలుగుట

రాష్ట్రమునం దంతటను అధికమగు నష్టము కలుగుట

కలకత్తా, జూలై 8:—తెల్లవారయ్యామున 2-30 గంటలకు ఇచ్చు భూకంపము వచ్చినది. ఒకేసారి ఎచ్చినదో తెలుసుకొనరాదు. సార్లు వచ్చినదో తెలియదు గాని అది చెండు నమిమములవలన కలగెను. వెంటనే ఒక భవనమునకు భవనమునది. అతీతాలో అబ్జర్వేటరీలోని యంత్రములు సరియైనవిగా లేకపోవుట వల్ల అసలభూకంపముయొక్క ఆరంభమునుగూర్చి మాత్రమే కాని తక్కినసంగతు లేమియు తెలిసికొనుటకు వీలులేక పోయెను. బొంబాయి అబ్జర్వేటరీలోని పరిశోధనలపట్ల మాత్రము పడమటి అస్సామలో నదిపుట్టెననియు అచ్చట చాలా తీవ్రముగా పనిచేసినదనియు తెలియవచ్చుచున్నది. బెంగాలు, అస్సాం ప్రాంతములలోని తక్కిన అబ్జర్వేటరీలనుండి వచ్చినవార్తలనుగూడ తెలుపఁగలము పుణ్యపరచుచున్నది.

గౌహాటినుండి వచ్చిన ఒకవార్తనుబట్టి అచ్చట ఉదయం ౧0:11-26 మొదలు 8:45 వరకు తీవ్రమైన భూకంపము కలిగినదియు, అందువల్ల ఎన్ని యొకట్టడములు భగ్నమైనవియు తెలియుచున్నది. తెలిగ్రాఫులిగలు చాలవరకు తలగోయినవి. మొదటికంపము నాలుగునిమిషములకాలము పనిచేయుటవలన చాలమంది ప్రజలకు చెబ్బలు తలగినవి. ఇప్పటికిని కొద్దికొద్దిగ కంపములు వచ్చుచున్నవి.

షిల్లాంగ్ లో ఉదయం ౧0:11-36 లకు అతీతీవ్రమైన కంపము వచ్చినదనియు, అటువలనాత ప్రతి రెండవ నిమిషమునకును ఒక్కొక్క సార్లు భారమైన కంపము వచ్చుచున్నదనియు తెలియవచ్చుచున్నది. యొకవార్త తెలియజేయుచున్నది. ఈ ప్రాంతములో నిద్రవరకొన్నవారు ఇట్టిది సంభవించలేదు.

భూకంపమువలన తూర్పు బెంగాల్ లో త్వే మిలర్ గేట్ మీద నంతెనలకు అసలు రైలువారికిని గూడ చాలా చోట్ల భంగముగలిగినవి వార్తలు తెలుపుచున్నవి. ఎట్లయినను ఒక్కటి రెండుచోట్ల తప్ప తక్కిన అన్నిచోట్లను రైల్వే నడుచుచున్నది. గోల్కండ్ అమిస్ గాన్ కాఖిమిద బోవు అస్సామ మెయిలు బండ్లును ఆలహాబాద్

అమిస్ గాన్ కాఖిమిద బోవు బండ్లును మిలర్ గేట్ మీదను అకాఖిమిదను పూర్తిగ పరిక్షించి ఎంతవరకు నష్టము గలిగినదో నిర్ణయించువరకు పూర్తిసంబంధ బండ్లు నడపబడవు. ఎట్లైనను రేపటికి వరకు రాకపోకల యేర్పాట్లన్నియు పూర్తియగునని తలచుచున్నాము. తెలిగ్రాఫు మార్గమునకు భంగము కలుగుటవలన వృత్తాంతములు తెలిసికొనుట కష్టమగుచున్నది.

సిరాజ్ గంజ్ లో ఉదయం ౧౦:౦౦ గంటల మొదలు ౧౦:6-30 వరకు రెండు సార్లు భూకంపము గలిగినదియు, వినను నష్టమేమియు కలగలేదనియు తెలియుచున్నది.

మొట్టమొదట కలకత్తాలోగాని దాని చుట్టుపట్ల గాని నష్టమేమియు కలగలేదు. కాని తరువాత మరల నచ్చటచ్చట కొన్ని కొన్ని పట్టణభాగములలో కొంతనష్టము సంభవించినట్లు వార్తలు వచ్చుచున్నవి. హైకోర్టు భవనములకు కొంతవరకు నష్టము వాటిల్లినది. గోపురపు శిఖరభాగమును ప్రవేశద్వారము వైపున్న గోపురమును ఎక్కువగా పగుళ్లుచూపినవి. చాలవరకు కరాండాలు కమానులు ఎక్కువగా కదలిపోయినవి.

అందును జడ్జిలుగారు స్థానమునగల సరాండాలు కమానులు మరింత ఎక్కువగా పగుళ్లుచూపియున్నవి. 1897 సం॥ వాటిభూకంపమునందర్భవమున నొకసారి శిఖరము పడిపోయినదనియు దక్షిణపువైపున గోడయుంతయు కేలి కేరి కలిగిపోయినదనియు తెలియుచున్నది.

కోమిల్లా, హుగ్లీ జిల్లాలలోగూడ భూకంపము తన ప్రభావము చూపినదనియు కొంతనష్టము గలిగినదియు తెలియవచ్చుచున్నది. 1806 సం॥లో వెల్లెస్లీ ప్రభువు వైస్రాయిగా నుండినకాలమున నిర్మింపబడిన కలకత్తా గవర్న మెంట్ హౌస్ వైపున కమానులు కొద్దిగ భగ్నమైనదట.

గోల్కండ్ దుర్గ రైల్వేకాఖిమిద భూకంపపు చెబ్బు తలగినది. ప్రయాణికులకు ఒక రైలునుండి మరియొక రైలులోని కెక్కించుచున్నార. రేపటినుండి మరల పూర్తి ప్రయాణములు కొనసాగింపబడును. (ఆ. ప్ర.)

ఏలూరునందు అరెస్టులు, శిక్షలు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఏలూరు, జూలై 8:—జేటి యందయము 7 గంటలకు శ్రీయుతులు కంభంపాటి కన్నయ్యచెట్టి, జి. వీరమాణిక్యం, జవ్వాజి అప్పారావు గుప్తకన్నయ్యచెట్టి ప్రాసాదలు సమరణవల్లము 17 సెక్సుక్రంద అరెస్టుచేసిరి. వీరి కేసులు శ్రీయుతుల ఎన్. పున్నయ్య పంతులుగారు ఏలూరు తాలూకా తహశీల్దార్ ఉదయము 9 గంటలకు విచారణ నడిపిరి. మొట్టమొదట జి. వీరమాణిక్యంగారి కేసు విచారించబడెను. ముద్దయి తహశీల్దార్ గారు 17 సెక్సును చదివి ఆతము చెప్పి ఆ సెక్సుక్రంద నేరమును చేసితిరాదని యడిగెను. ముద్దయి తను కాంగ్రెసు వలంబేరు కాననియు 4 అణా తిప్పి కాంగ్రెసుపక్షపుగా చేరితిరోలేదో బాగుగ జ్ఞాపకము లేదనియు, కాంగ్రెసు ఉద్యమము కొరకు తాను ఖిద్దరునుగురించి ప్రచారమును సల్పుచు బహిరంగసభలలో ఉపన్యాసము లొసంగుట తప్ప మరియేమియు చేయుట లేదని చెప్పెను. పిమ్మట వై. అప్పయ్య గారు ప్రాసాదలను తరపున సాక్షుల మొసగిరి. ముద్దయి గత మూడునాలుగు మాసములనుండియు కాంగ్రెసు ఉద్యమమునందు తీవ్రముగ పాల్గొనుచున్నారని నుడిపిరి. హరతాళములను ఏర్పాటుచేయుట నగరసంక్రమములను గావించుట బహిరంగ సభలలో నుపన్యసించుట మున్నగునవి ముద్దయి చేయుచుండెనని చెప్పిరి.

పిమ్మట అప్పారావు గుప్త కన్నయ్యచెట్టి గారు నరసంగ విచారించబడిరి. మొత్తపురికిని ఆరునెలలు కఠినశిక్ష విధించబడెను. ఏకాను యుగబడెను. ముగ్గుని నేటిచుద్ధాత్మును 2 గంటల పాఠశాలలో రాజమహేంద్రవరం జైలున కండిరి.

144 సెక్సును ధిక్కరించుట

నిన్న ఏలూరునందు 144 సెక్సును ధిక్కరించిన ఇ. వరసింహసింహ, కె. జగదీశ్వరరావు, ఎ. కలకటరాజురావురావు, కె. కృష్ణారావు గార్ల కేసు విచారించబడి ఏలూరు జైల్లయినందున గంజాలూరు జైల్లో పాఠశాలలోను గాడేండ్ల ఉండుటకు తీర్మానము చేసిరి. ఇది ముగ్గురు ముగ్గురు నష్టమైనందున పంపిరి.

అంగలూరు

వదంతి

పోలీసువారంగలూరు గ్రామమునకు విడువకుండ వచ్చును బోవుచున్నార. అంగలూరు గ్రామమునకు మధ్య గానున్న నూరుగడ్డు దిబ్బమీద డేరాచేసి రెండుమాసములకు అంగలూరులో పోలీసువారందరను వదంతులు ప్రబలముగా నున్నవి.

వర్షము

వారము రోజులనుండి వానలు గురియుచున్నవి. సూర్య భగవానుడు కంటికి గనబడుటలేదు. ఆకాశము మేఘములచే గప్పబడియుండెను. చలిగాలి విసరివిసరి గొట్టుచున్నది. చేలాడ్పుటకు వీలులేకుండనున్నది.

కోగంటి దుర్గా మల్లికార్జునరావు

మహాత్ముని విడుదల

మహాత్మునిది సింహలగ్నాతకము. జన్మలగ్నమున చంద్రున్నాడు. ప్రస్తుతము సురభి 11లో అనగా లాభముల సున్నును శని పంచమమునుండుటచేతను, నినములు బాగుగాలేవు. తనమాట చెల్లించుకొనుటకు తగినంతకట్టుబాటులో గ్రహంపత్తి లేదు.

భాద్రపదమాసమున మహాత్ముని మిథునరాశిలో ప్రవేశించి పురస్కారము మూడవపాదమున ప్రవేశించునపుడు అనగా (పురుషులసమ్యక్తము మిత్రభాషములో నుండును) రవి కర్కాటకరాశివరద, సింహరాశిలో (స్వక్షేత్రమున) ప్రవేశించి ఉత్తరప్రథమపాదమున ప్రవేశించునపుడు ఇంగ్లీషు లేదీ సెప్టెంబరు నెల 20 మొదలు 24-వ తేదీలోగా జనుగు గ్రహసంహరణమున విడుదల జరుగవచ్చును. అప్పటికి భారతదేశమునకు శని అనుకూలమక్షమునకు వచ్చును. వచ్చిన సురభి కర్కాటకరాశివరద మున్నున్నదేమియున్నపుడును, శని కర్కాటకరాశిలో స్వక్షేత్రమునకు వచ్చినపుడును, ఉదయమున ప్రస్తుతమున్న సోమశని కర్కాటకరాశిలో స్వక్షేత్రమునకు అనగా సింహంబు చల్లినపుడుగాని అంతర్యంతరమునకు వీలులేదు.

పన్నుకోట పెంబురత్తు

మీరట్ కుట్ర కేసు

అజోధ్య ప్రసాద్ గారికి జామీనువిడుదల కోరబడుట

కలకత్తా పోలీసుద్యోగస్థుని సాక్ష్యము

మీరట్, జూలై 8:—సిండితులు అజోధ్య ప్రసాద్ గారికి దేహములో నవాబ్ గొర్రుముగా నున్నందువలన వారికి జామీనువిడుదల నొసంగవలయునని డి. పి. కింహ్ గారు నేడు దరఖాస్తును గావించిరి. నిర్బంధములో నుండుటవలన నిందితుని యారోగ్యము చెడిపోదని సివిల్ సర్జనుగారు గావించియుండిన నని వేదిక య ప్రస్తుతముని సింహ్ గారు నుడిపిరి. చట్టముప్రకార మెవరయినను జబ్బునునుష్కల యనుటను నిర్ణయించుటకే వైద్యులయభిప్రాయము ముఖ్యము. అజోధ్య ప్రసాద్ గారు జబ్బునునుష్కలకారని యేరును ననబాలరు, వారిని జామీనుమీద విడువవలయునాయనబడు కోర్టువారే నిర్ణయింపవలసియుండును. 497 సెక్సును జేర్చబడియున్న మరాఠ్ ప్రకారము నిందితులపై మోపబడిన నేరము, మరణశిక్షచే గాని, యావజ్జీవ ద్వీపాంతరవాస శిక్షచేగాని శిక్షింపబడవలసి నేరములలో నొకటి గానేరదు. కావున జామీనువిడుదల నొసంగవలసి యే యుండును. నిందితుని డేరాదూన్ కారాగృహమునకు మార్చినవో నాతనియారోగ్యము బాగుపడవచ్చునని సివిల్ సర్జన్ గారు రొప్పుకొనియుండిరి. డేరాదూనునకు నిందితులను సంపూర్ణ స్వాతంత్ర్యముతోనే వెళ్ల నివ్వవలయునని తాము కోరుచుండిరి.

ప్రభుత్వన్యాయవాది కెంప్ గారు దరఖాస్తును ప్రతిఘటించిరి. 497 సెక్సును సింహ్ గారు గావించియుండిన వ్యాఖ్యానమును ఆ మోడింపబాలరు. అందుల కెట్టియాధారము నుండియుండలేదు. నిర్బంధము వలన నిందితుని యారోగ్యము చెడిపోవునను వాదనకు జవాబొసంగుచు, ఎట్టిసందర్భములో నయినను నిందితుడు జబ్బుగా నున్నచో నతనిని కారాగృహమునందలి వైద్యశాలలోనే నుంచువలసియుండునని కెంప్ గారు వాదించిరి. అచట వారి కితిరస్థలములందుకంటే మంచి సంతోషము లభించును. కావున జామీనువిడుదల నొసంగుటకు తగిన కారణము లేదు.

సింహ్ గారు జవాబొసంగుచు, తమకుగాని, ప్రభుత్వన్యాయవాదికిగాని జెయిల్ హృదయభవము లేదని కోర్టువారికి మనవి చేసిరి. నిందితునిస్వగృహముకన్న జెయిల్ హృదయ తగిన స్థల మనుటను ప్రపంచానుభవముబట్టి తా మంగీరింపబాలము.

కోర్టువారు తీర్మానంజేరు.

విచారణాంతములు

కలకత్తా పోలీసుద్యోగియు అర్. ఎల్. మేతాగారిని కెంప్ గారు పరీక్షించిరి. ఘోష్ గారు వీరినడ్డుపరీక్ష గావించగా, సోదాముగిసిన పిమ్మటనే అరెస్టువారంటును తా మనుటవరచి యుంటి మని సాక్షిచెల్పిరి. అపరాధపరీక్షకా కాఖోద్యోగి యొకరును, ప్రత్యేక కాఖోద్యోగి యొకరును తమ్మును సరించియుండిరి. తమ చేత్రాలు లేనిదే కాగితములను తీసికొని వెళ్లరాదని నిందితు లాక్షేపించినట్లు తాము (సాక్షి) వినియుండిరి. ఘోష్ గారి యింటో నెరువందలవరకు పుస్తకము లుండినవి. సోదా సాక్షుల నేరిని తామంతకు ముందెంగియుండలేదు. స్పెషల్ బ్రాంచి అసిస్టెంటు కమిషనరువద్దనుండి సీలుగారిని పరీక్షింప రోకు (తమ వద్దకు) డి. ఎస్. రాయగారు దీసికొని వచ్చిరి. అధికారపత్రమునకై మీరట్ కారాగృహమునందలి నిందితులకు తండ్రి వెళ్లినసంగతినిగూర్చి తమ కేమియును తెలియదు. (ఆ. ప్ర.)

అఖిలభారత ఆంగ్లవర్తక సంఘముల మహాసభ

రాజప్రతినిధి ప్రారంభమహోత్సవము జరిపెదరు

కలకత్తా, జూలై 8:—అఖిలభారత ఆంగ్ల వర్తకసంఘముల మహాసభ ఈ సందర్భము కలకత్తాలో డిసెంబరు నెలలో జరుగును. మహాసభ ప్రారంభమహోత్సవము జరుపుటకు రాజప్రతినిధిగారు అంగీకరించిన వంగరాష్ట్ర వర్తకసంఘమువారికి వార్త వచ్చినది. బహళ డిసెంబరు 15-వ తేదీనాడు ఈ సభ ప్రారంభమౌను. (ఆ. ప్ర.)

రేపల్లె

జూన్ 8:—నిన్నటిరోజున మా సబ్ సెక్షన్ క్రియగారు 14 నంది పెదవులపల్లె చాలాచోట్లను విచారించి చెరి ఒక సందర్భమున కఠినశిక్ష విధించినట్లు సాయంత్రము పాఠశాలలో రాజమహేంద్రవరమునకు వలపిరి. ఇందు ముచ్చర్ల మాత్రము తుమాపా కొరి.

(ఒక విలేఖరి)

సానికవార్తలు

తిరునల్వళ్ళి క్షేత్ర సంగీతసభ:— నెం. 1 వెంకటాచలం వెళ్ళి దిగియున్న జూలై 3 వ తేదీ ఆదివారం సాయంత్రం 4.15 గంటలకు శ్రీమతి సి. సరస్వతివాయిగారివలన నందనాచలప్రభు కాలక్షేపము జరుగును.

జెయిలు మార్పులు:— అప్పన్నబోయన గోపాలరావు (2) మల్లంపల్లి ముప్పారావు (3) వెలవోలు ఆదివారా యాదగారు (4) మల్లపూడి వెంకటాచార్యుల గృహలలో శిక్ష బడినవారు నేడు నందరాను జెయిలుకి రప్పించబడిరి.

హరికథాకాలక్షేపము:— శ్రీపాదురంగ భగవత్ కథా ప్రసంగసభ యజమాన్యమున శ్రీ. ఉ. వే. విద్యాకాశ్రీరంగగోపాచార్యులు గారు హిందూతియలాజికలు హై స్కూలులో రాబోవు 6 వ తేదీ ఆదివారము సాయం కాలము జయదేవస్వామి చరిత్ర హరికథా కాలక్షేపమును గావింతురు.

శరీర వ్యాయామ ఉపవ్యాసము:— గోపాలపురం కాళి హాజీ వ్యాయామ మండలము యజమాన్యమున రాబోవు ఆదివారము 6 వ తేదీ ఉదయము 7 గంటలకు గోపాలపురం ప్రభుత్వ ఉద్యోగుల సహకార బిల్డింగ్ సంఘ భవనమున బ్రహ్మశ్రీ యోగీ రామచంద్రరావుజీగారు యోగము, యోగ వ్యాయామము, సూర్యనమస్కారములు, మొదలగు విషయములను గూర్చి ఉపన్యసించెను. ఆ సందర్భమున యోగ ముద్రలు కూడ ప్రదర్శించెదరు. శ్రీయుత భిక్షుగార్లు డా॥ అనంబలక్ష్మీపతి, బి. పి. యం. బి. సి. యం. గారు అధ్యక్షత వహించెదరు. ఎల్లరు విచ్చేయ ప్రార్థితులు.

మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ పట్టప్రధానోత్సవము 1930:— మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయముయొక్క యీ నవ్వే రపు పట్టప్రధానోత్సవము రాబోవు ఆగస్టు 21 వ తేదీన మేనేజింగ్ కమిషన్ జరుగును. పట్టములను బడయవలసిన అభ్యర్థులు పట్టములు గైకొనుటకు గాను దరఖాస్తులను ఆగస్టు 5 వ తేదీ లోపుగా రిజిస్ట్రేషన్ చేయవలసి పంపుకొనలెను. ఇందులకుగాను దరఖాస్తుపత్రములు రిజిస్ట్రేషన్ కార్యాలయము నుండి పంపింతుగా గాని పోస్టువ్యాసా గాని రప్పించుకొనవచ్చును. అపరోక్షమున పట్టములను గైకొనదలచువారలు ప్రత్యేకదరఖాస్తు పత్రములలో దరఖాస్తులను పంపుకొనలెను. అటులనే యం. పి. డిగ్రీ గైకొనువారికిని ప్రత్యేక దరఖాస్తు పత్రములు గలవు. ప్రతి అభ్యర్థియును పరోక్షమున గాని, అపరోక్షమున గాని పట్టమును గైకొనుటకు హక్కు కలిగి యున్నాడు.

రాకపోకలు:— శ్రీ పి. టి. రాజగోపాల్ నెమ్మిరాత్రి ఉదకమండలమునకును, డి॥ బి॥ యం. బాలసుందరం నాయుడుగారు బెంగళూరుకును, వెళ్ళిరి.

ఇండియన్ టూరిస్ట్ బోర్డు, అధ్యక్షులు ఎ. ఇ. మూత్రేగారును, సభ్యులు బాన్ మాత్రేగారును, జి. యస్. బాబ్బామిగారు కార్యదర్శియు నిన్న రాత్రి ఉదకమండలమునకు వెళ్ళిరి.

శ్రీ. సి. వి. వెంకటరమణ అశ్వశిల్పి, యం. యల్. పి. గారు కోయంబత్తూరునుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసుకు వచ్చి వెంటనే సిగ్గును వెళ్ళిరి.

డి. సకావరపు, అశోకమెంటు జనరలు నాగపూరు, కాలికటుకుండి నేటి ఉదయమున మద్రాసునకు వచ్చి, మరల వెంటనే నాగపూరుకు వెళ్ళిరి.

పి. యస్. పంచాపకేశవశ్రీ వి. సి. యస్ గారు చిత్తూరు వెళ్ళుటకు నేటి ఉదయము బరహంపురమునుండి మద్రాసునకు వచ్చిరి.

బాలానందస్వామిగారు మర్తాలం నుంచి బయలుదేరి ఆదివారం ఉదయం తిరువేదం ఎక్స్ ప్రెస్ లో మద్రాసు చేరి, 41, రామస్వామిభిషి మత్స్యాలపేటలో బసచేసి సోమవారం రాత్రి కలకత్తా మెయిలులో నుటూరు వెళ్ళెదరు.

శ్రీయుత కన్నెగంటి సూర్యారావు చౌదరిగారి కేసు

గుంటూరు, జూలై 4:— ఈ కేసువిచారణ నేడు గుంటూరులో డిప్యూటీ కలెక్టరుచేరిలో జరుగును. (బి. వి.)

గుంటూరులో ఇద్దరిని అరెస్టు చేయుట

గుంటూరు, జూలై 4:— నిన్న గుంటూరులో శ్రీ యుకులు యేశ అప్పారావు, సుందరరావుగార్లు అరెస్టు (బి. వి.)

మద్రాసు హైకోర్టు

న్యాయమూర్తి ఎడ్విగారి స్థానమున వి. సి. యస్. ఉద్యోగి హైకోర్టుజడ్జిగ నియమించబడుట

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఉదకమండలము, జూలై 4:— మద్రాసు హైకోర్టు జడ్జిగదవికి రాజీనామా ఇచ్చిన ఎడ్విగారి స్థానమున ఇండియా ప్రభుత్వముచే రింకను ఎన్నుకొని నియమించబడినది. ఇండియా ప్రభుత్వముచే ఉత్తరువులు వచ్చినంతవరకు మద్రాసు ప్రభుత్వము వారు ఒక వి. సి. యస్. ఉద్యోగిని జడ్జిగ నియమించు తీర్మానించుకొనినట్లు తెలియుచున్నది. ఈ ఉద్యోగము సి. జి. మాకె వి. సి. యస్. గారి కివ్వబడునని తెలియుచున్నది. పరమ సెంటు ఉద్యోగము ఇంగ్లండునందొక బారిష్టరుకు ఇవ్వబడును. (తెలివార్త)

వెన్నరు బ్రాక్వేగారు

డి. బి. గోవిందరావు చతుర్వ్యజదాసుగారికి లేఖన వ్రాయుట

మదరాసు, జూలై 4:— మేనెల 28 వ తేదీన వెన్నరు బ్రాక్వేగారు వ్రాసిన యీ క్రింది లేఖ నేడు వెన్నరు రిలే దివానుబాదరు గోవిందరావు చతుర్వ్యజదాసుగారికి చేరినది "విద్యుత్ బిల్లింగు వెన్నరుగారికి వ్రాసిన లేఖయొక్క నకలును నాకు గూడ పంపించుటకు నేను మీకు కృతజ్ఞుడను. రాండు లేబిలు సభివలన మంచి ఫలితము కలుగుటకు తగిన పద్ధతినే వెన్నరుగారు ఆనందించునట్లు చేయుటకు నేను చాల ప్రయత్నము చేసించుచున్నానని మీకు తెలియజేయుచున్నాను నేను నమ్మెదను. రాజకీయ బైటిలనందరిని వదలివేయవలెను. సంపూర్ణ పాద్యతాయత ప్రభుత్వ విధాన మే రాండు లేబిలు సభలో ముఖ్యవిషయముగా నుండవలెను. అని నేను నోకిచ్చెప్పుచున్నాను." అని బ్రాక్వేగారు చతుర్వ్యజదాసు గారికి వ్రాసిరి. (శ్రీ ప్రె.)

వాతావరణసిద్ధి

జూలై 2 వ తారీఖునాటితో వంతమొందినవారమునుగూర్చి నివేదిక

పూనా, జూలై 3:— ఈ జారములో దక్షిణ రాజధానులలో (గుజరాతు, ఒరిస్సావరకును కూడ) వర్ష వాయువు బలముగా నుండెను. బర్మాలో కూడ నెక్కుడుగా నీచెను. జూలై 25, 28 తారీఖులమధ్య ఒరిస్సా, గంజాము సముద్ర తీరమునకు కొంతదూరములో పరిశీతు లనిరచుగా నుండెను. 28 వ తారీఖునా డాప్రాంతమున గాలిచురుకు తగ్గి 30 తారీఖు ఉద జమున తుపానుకొంద మారెను. 1 వ తారీఖునందును పూరి వర్ష నీచ్రవండవాయువు భూప్రదేశమున ప్రవేశించెను. మరు నాటియుదయము ఒరిస్సాలో గాలిచురుకు తగ్గినగా నుండెను. ఒరిస్సాలోను, ఉత్తరమద్రాసుతీరమునను, మధ్యపరగళాలలోను నెక్కుడుగా నవలడుట వర్షించెను. (29-1 తేదీలకు మధ్య) కలింగపటాములో 5 అంగుళములును, కాంకేర్లో 7 అంగుళములును, రాయ్ పూరులో 4 అంగుళములును, పాచ్ మార్ట్లో 8 అంగుళములును, చాందాలో 5 అంగుళములును వర్షించెను. 28, 30-వ తారీఖులమధ్య సూరత్ లో 5, నవసారిలో 11, ద్వారకలో 5, జానాబాద్ లో 11, పోర్బందరులో 18, అంగుళముల వర్షము పడెను. పశ్చిమ సముద్రతీరమున కూడా బొంబాయివరకు నెక్కుడుగా వర్షించెను. రత్నగిరిలో 10, మాల్యాక్ దేవుడేలలో 11, 13 అంగుళములును వర్షించెను. 28, 29 తారీఖులనాడు ఉత్తరపంజాబులో చాతెనరణ పరిశీతు లనినెరుముగా నుండెను. ఆ రెండురోజులును పశ్చిమ హిమాలయమునందు చాల చోట్ల వర్షించెను. పంజాబునందలి కురువోక్ పర్వతములలో 30, 1-వ తారీఖులనాడు వర్షము పడెను.

యావద్భారతసింహావలోకనము

సిమ్లా, జూలై 3:— కడపినవారములో యోటానా గుర్కు, సంయుక్త రాష్ట్రములు, పశ్చిమపంజాబు, తూర్పు పశ్చిమ పరిహార్ రాష్ట్రములు రాజపుత్రస్థానము చెన్నరాష్ట్ర దక్షిణములలో వర్షము బాగుగానే కరిగినది. అస్సాము నంగ రాష్ట్రము నీవోరము తూర్పుకాశ్మీరము మధ్యఇండియాలో ఏకైక లో తక్కువగా వర్షము పడెను. దక్షిణబర్మా, పంజాబ్, దక్షిణగిరారు, చెన్నరాజధానిలో చేరిన దక్కను-నీలియందు సాధారణముగా వర్షించెను. ఇతరస్థలములందు మితిమీరి వర్షించెను. వర్ష వాయువు బలముగనే వీచుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

ద్రవిడ రాష్ట్రము

ద్రవిడ రాష్ట్రపు ఉద్దగు డిపో మేనేజరు మున్నగు నలుగురికి శిక్షలు

తిరుచినాపల్లి, జూలై 2:— ఇదివరలో ద్ర. రా. ఖర్చుకు డిపో మేనేజరుగా నుండిన శ్రీయుత సంగిలమ్మగారికిని, తిరుచినాపల్లి జిల్లా కాంగ్రెసు సమయమున కాగడ్డకొంగ నుండిన శ్రీయుత యస్. వీరప్పకొంగారిని మరియు సంగిలమ్మగారి 144 సెక్సు ను నల్లంఘించినందుగాను చెరి ఆరునెలల కఠిన శిక్ష విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

తిరుచినాపల్లిలో అరెస్టులు శిక్షలు

తిరుచినాపల్లి, జూలై 2:— తిరుచినాపల్లి సబ్ డివిజన్లో మేజిస్ట్రేటుగారు 188 సెక్సునుకొంద పశుపతి యను నొక కాంగ్రెసు వాలంటీరుకు ఆరునెలల కఠినశిక్షను విధించిరి. కోయంబత్తూరు నివాసి యగు సూర్యనారాయణన్ అను ఖట్టవాసికి బోర్డర్ పాతకాలలో నుండునట్లు శిక్ష విధింపబడినది.

ద్ర. రా. సత్యాగ్రహ కార్యాలయపు మేనేజరును అరెస్టుచేయుట

తిరుచినాపల్లి, జూలై 3:— నేడు ఉదయము ద్ర. రా. సత్యాగ్రహ కార్యాలయమునకు మేనేజరుగా నున్న శ్రీయుత ఆర్. కృష్ణస్వామి అయ్యగారిగారు 157 సెక్సునుకొంద అరెస్టు చేయబడిరి. పోలీసువారు ఆయనయొంటిని, సత్యాగ్రహ కార్యాలయమును, ఖాదీస్థాయిలమును సోదాచాచిరి.

పండ్లెంచుమంది వాలంటీర్లకు శిక్షలు

తిరుచినాపల్లి, జూలై 3:— చెంగల్పట్, ఈశోర్, తూర్పుకుడి, మదరాసు మొదలగు ప్రదేశములనుండి వచ్చిన వాలంటీర్లకు 9 మందికి అశాస్త్రీయసమయంలో సభ్యులుగా నున్నందుకుగాను చెరి ఆరునెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. మరి ముగ్గురికి 158 సెక్సునుకొంద చెరి ఆరునెలల వైపు విధింపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

144 సెక్సునును ధిక్కరించినందుకు పదిమంది వాలంటీర్లకు శిక్షలు

కోయంబత్తూరు, జూలై 2:— కోయంబత్తూరు మేజిస్ట్రేటుగారు 144 సెక్సునును ధిక్కరించి కల్లుచుకాణములయొద్ద పికెటింగు సాగించినందుకుగాను పదిమంది వాలంటీర్లకు కఠిన శిక్షలు విధించిరి. ఈశిక్షలు ఆరునెలలు మొదలొగ్గిన 14 నెలల వరకును గలవు. (ఆ. ప్రె.)

కోయిల్ పట్టిలో 144 సెక్సును ఉల్లంఘింపబడుట

మధుర, జూలై 3:— ఇలాంగో అను 12 ఏండ్లయగు గల కాంగ్రెసు వాలంటీరువై కోయిల్ పట్టిలో ఉపన్యసించువాడ దని 144 సెక్సును అమలుజరుపబడినది. కాని ఆ ఖట్టవాడు పై సెక్సును నల్లంఘించి ఈనెల ఒకటవ తేదీనాడు కోయిల్ పట్టిలో బహిరంగసభ యొ యపన్యసించెను. (శ్రీ ప్రె.)

ఉసిలంపట్టి కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు శిక్షలు

మధుర, జూలై 3:— ఉసిలంపట్టి కాంగ్రెసు వాలంటీర్లకు ఏడుగురికి టౌన్ న్యూ సెక్సు అప్రకొంద చెరి యొక వారము కఠినశిక్ష విధింపబడినది. కడపిన 30 వ తేదీనాడు వారి నభినందించుటకై ఉసిలంపట్టిలో బహిరంగసభ యొకటి జరిగెను. (శ్రీ ప్రె.)

వాలాజాపేట కాంగ్రెసు ప్రచారకులవై

144 సెక్సును అమలు జరుపబడుట

వాలాజాపేట, జూలై 3:— నేడు సాయంకాలము శ్రీయుతులు ఆగారి అసంతాచార్యర్ నుండరవరడ ఆదివారా రంగారాడ్లు తిమిరిగో బహిరంగసభ జరుపుటకై వెల్లియుండిరి. సభగా సభ ఆరంభమును సమయమునకు వారిపై 144 సెక్సును అమలు జరుపబడినది. దీనినిబట్టి వైవారు మువ్వళుకు రెండు నెలలవరకు ఉత్తర ఆర్యోటు జిల్లాలో నెచ్చటను బహిరంగ సభలను ఉత్సవములను జరుపుటగాని, ఉపన్యాసము లిచ్చుట గాని చేయరాదను.

అసంతాచార్యర్, ఆదివారాయోగార్లు 7 వ తేదీనాడు వాలాజాపేటలో బహిరంగసభలో నుపన్యాసము లిచ్చి 144 సెక్సును నల్లంఘింప నున్నారు. (శ్రీ ప్రె.)

పియాల్ కాంగ్రెసు ప్రచారకునికి శిక్ష

తిరుకోయిలూరు, జూలై 3:— పియాల్ గ్రామవాసులకు శ్రీయుత స్వామినాథ అయ్యగారికి 144 సెక్సును నల్లంఘించి నలనూరులో నుపన్యాస నిచ్చినందుకై ఒక సంవత్సరము కఠినశిక్ష విధింపబడినది. వెంటనే ఆయనను కడలూరు జైలుకు తీసికొనిపోయిరి. (శ్రీ ప్రె.)

ఇంగ్లండు: నిరుద్యోగము

ఇంగ్లండును నిరుద్యోగమును వేధించుచున్న దనుటకు సందియములేదు. నిరుద్యోగుల సంఖ్య నానాటికి బెరుగుచున్నది. కన్సర్వేటివులను వారు నిరుద్యోగమును నివారించుకలబోయిరి. లేబరు పక్షమువారి కన్సర్వేటివులను జనుప్రదముగ నిర్వహించగల రని, యూహించబడెను. కాని, వీరు అపజయము గాంచిరి. మాక్స్ నాల్డు మంత్రిగారు నిరుద్యోగమును ప్రత్యేకపక్షమునకు కాకుండ జేయవలయు నని మిగుల కృషి సలిపిరి గాని, వీరి యత్నము ఫలించలేదు. లిబరలు పక్షమువారు లగు లాయడుబార్డ్ గారు మాక్స్ నాల్డు గారితో నీ విషయమై ఏకీభవించినను, కన్సర్వేటివులను వారు లగు బాల్డు వినుగారు, మాక్స్ నాల్డు గారి ఆహ్వానమును నిరాకరించిరి. త్రివేదమునా వేళము నేర్పరచి, ఈ విషయమును పరిష్కరించుటకు వీరంగీకరింపరయిరి. బాల్డు వినుగారికిని మాక్స్ నాల్డు గారికిని ఈ విషయమై జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరముల బట్టి, బాల్డు వినుగారి నిరాకరణమును ప్రేరేపించిన సందర్భమును గ్రహించవచ్చును. నిరుద్యోగమును పరిష్కరింపదలచినచో, త్రివేదమునా వేళమువారి నిర్ణయములను ప్రభుత్వమువారు కొనసాగింపవలయు నని, బాల్డు వినుగారు పట్టుదల జూపుచున్నారు. మాక్స్ నాల్డు గారిందుల కంగీకరింపక, అంత్యబాధ్యత ప్రభుత్వము వారిమైననే నిలిచియుండునుగాన, ప్రభుత్వనిర్ణయమే ఖాయమగునని, తెలిపిరి. త్రివేదమునా వేళము కేవలము సలహాసంఘముగ మాత్ర ముండును.

మాక్స్ నాల్డు గారిని ప్రేరేపించిన కారణములయి నను, నిరాధారములు గాజాలవు. నిరుద్యోగమును బాపుట కవలంబించు ప్రక్రియల విషయమై లేబరు కన్సర్వేటివు పక్షముల మధ్య చాలరాని భేదములు గంపు. పరిశ్రమల యభివృద్ధికిగాని, వ్యవసాయాభివృద్ధికిగాని, కన్సర్వేటివులు రక్షణపద్ధతి వలంబించ గోరుచున్నారు. సామాజ్యము నెలువలి వస్తువులపై ఎచ్చుముక్కలును విధించినగాని, బ్రిటీషు పరిశ్రమలుగాని వ్యవసాయముగాని వృద్ధి నొంద వని, వీరిమతము. లేబరు లిబరలు పక్షములవారు, స్వేచ్ఛా పాజీజ్య సిద్ధాంతమును విమవక, రక్షణపద్ధతి కూడదనుచున్నారు. ఇట్టి విభేదములు నిన్న నేను పొడవినవి గావు. కన్సర్వేటివు లిబరలు పక్షములమధ్య చిరకాలము నుండియు ఇట్టి భేదములు నిలిచియున్నవి. ఇప్పటికిని, లిబరలు లేబరుపక్షముల నొకపక్షము, కన్సర్వేటివు పక్షము నికొకపక్షము ప్రధానముగ విడిచి

చున్న భేదము లివియే దేశమును సామాన్యోన్మదవ మొకరినొకరును నున్నపు డయినను, వీరిట్టి భేదము లను మానుకొనకున్నారు. అందుచే, నిరుద్యోగ నివారణమువిషయమై ఏ కాభిప్రాయము గుదురుట దుర్లభ మని మాక్స్ నాల్డు గారు చెప్పట సహజమే. కాని, కన్సర్వేటివు పక్షమువారి సలహాలను గైకొనుచో, వారికవిూద ఇబ్బంది పెట్టరను తలంపుతో, మాక్స్ నాల్డు గారు త్రివేదమునా వేళము నేర్పరుపదలచి యుదురు. బాల్డు వినుగారు రీయెత్తు కనిపెట్టి, స్వపక్ష సూత్రముకు భంగము కలుగకుండుటకు, సమావేశ నిర్ణయములను ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించుటకు పూచీకడనిమెడల, తాము సమావేశమున పాల్గొన జాల మని స్పష్టపరచిరి. నిరుద్యోగమును, పక్ష సమన్యగ పరిణామింపకుండుటకు, మాక్స్ నాల్డు మంత్రి గారు చేసిన ప్రయత్నములు విఫల మయినను, హైందవసమన్య పక్షసమన్య గాకుండుటకు వీరు చేసినప్రయత్నములు మాత్రము సఫలత గాంచిన, గాంచవచ్చును.

రాబోవు ప్రకటనము

9 వ తేదీని ఇంగ్లండు ఇండియాలో ప్రకటించబడు ప్రకటన షేతరున నుండునో యని వితర్కింప నవసరములేదు. బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు పైమను కమిషను రిపోర్టును కావించిన ప్రకటననుబట్టి, దాని స్వభావమును గుర్తింపవచ్చును. పైమను నివేదిక అత్యంతప్రమాణ మగు పత్ర మనియు, అన్నిటికన్నను దీని కెక్కువవిలువ గలదనియు, ప్రభుత్వమువారు దెలుపుటబట్టి, వీరి యభిప్రాయము విశేషమగుచున్నది. హిందూ దేశము నిరాకరించిన పైమను కమిషను రిపోర్టును బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారి తీరున పొగడిన పిమ్మట, రాండు టేబిలు సమావేశమువారును దీనిని అవలంబించక మానరు. ప్రభుత్వమువారి రెట్టి సూచనల గావించ రని చెప్పినమాత్రాన ప్రయోజనము లేదు. వీరిపుడు దెలిపిన యభిప్రాయము ననుసరించియే నిర్ణయము జరుగుట సహజము. పైమను కమిషను రిపోర్టు మిగుల విలువగలదని చెప్పచు, మిగిలిన విధానములు గూడ విచారించబడననుట, నిస్సారమగును. రాండు టేబిలు సమావేశమునందు పైమనుగారిని కూడ సభ్యులుగా జేర్చెదరను వదలి సజమగుచో, నింత కన్నను వింత వేరండదు. కాంగ్రెసు నాయకులను నిర్బంధమున నుంచి, పైమను గారిని సభ్యులుగా జేర్చుటవలన ఎట్టి ఫల ముండునో యూహించుట సులభసాధ్యము. పైమనురిపోర్టు నామోదించిన స్పెషుడుగారుగూడ నెహ్రూగారి నిర్బంధమును నిరసింపుచున్నారు. స్వాతంత్ర్యపత్రిక ఈ సమయమున జేసినది సలహా చాల ముఖ్య మయినది. నిర్బంధ ప్రయోగము నిరుపయోగ మనియు, భారతీయుల స్వాతంత్ర్యవాంఛ నిది లంఛనములకే తోడ్పడు ననియు, హిందూదేశస్వాతంత్ర్యమును, స్వయం నిర్ణయాధికారమును గుర్తించి, రాజకీయనిర్బంధితులను విడుదలజేసి, స్వరాజ్యవిధానమును తయారు చేయుటకు రాండు టేబిలు సమావేశము గూడ నని ప్రకటించుటచేతనే పరిస్థితులు చక్కబడు ననియు, ఈ పత్రిక ఎచ్చరించుచున్నది. “స్వాతంత్ర్య” పత్రిక ముల, ప్రస్తుతసమయమున అరణ్యరోదనము గా

వచ్చును గాని, దీని నాలకింపనియెడల, ఇంగ్లండు విమృట పశ్చాత్తాపము జెందవలసివచ్చును. రాబోవు ప్రకటన, భారతీయులను తృప్తిపరచు నను నాశ కవ కాశము గనుపింపదు.

తూర్పు ఆఫ్రికా పరిస్థితులు

తూర్పు ఆఫ్రికానుండి బ్రిటీషు ప్రభుత్వము వారు గావించిన నిర్ణయమునందు, సామాన్యనియోజకవర్గ మాదర్సముగ నంగీకరింపబడినను, శాసన సభలో తెల్లవారల అధికసంఖ్యలుమాత్రము తగ్గవు. దీనికితోడుగ తూర్పు ఆఫ్రికా సమాఖ్యవిషయమున అనుకూలాభిప్రాయము దెలుపబడినది. ఈ విషయమై జాయింటు పార్లమెంటరీ సంఘమువారు విచారణ సలిపెదరని ప్రచురింపబడెను. వీరు ప్రభుత్వ నిర్ణయములలో ననుకూలమయినవానిని తొలగించి, తూర్పు ఆఫ్రికా సమాఖ్యను బలపరుపవచ్చును. ఇటుల జరుగుచో, శ్వేతతూర్పు ఆఫ్రికా దేశమునందు భారతీయుల స్థితి మరింత షేత గాంచును. అందుచే ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పార్లమెంటరీ కమిటీవారియెదుట, సాత్య మిచ్చి భారతీయాభిప్రాయమును స్పష్టముగ దెలుపనియెడల, మిగుల నష్టము గలుగునని, పండిత హృదయనాథ కుంజ్రా గారు తెలుపుచున్నారు. కుంజ్రాగారు కెనియాకు వెడలి, భారతీయులకష్టములను కనుగొని, బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారికి నివేదించి యుండిరి. వీరి యభిప్రాయము త్రోసివేయదగినది గాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారి సమయమున ఎట్టిచర్య గైకొందురో చూడవలయును. ఇదివరకే కెనియాలోని తెల్లవారు డిలామరీ ప్రభువుగారి నాయకత్వము క్రింద వివరితాంధోళన నలుపుచు, సామాన్య నియోజకవర్గపు ఏర్పాటు అమలులోకి రాకుండుటకును, తెల్లవారి ప్రాబల్య మేమాత్రము తగ్గకుండుటకును విశేషప్రయత్నముల గావించుచున్నారు. ఇటీవల నైరోబీలో శ్వేత స్త్రీలు సమావేశమై బ్రిటీషు ప్రభుత్వనిర్ణయములను నిరసించిరి. సామాన్య నియోజకవర్గము నేర్పరచుటచే స్థిర నిర్ణయ మనుకొనిన ఏర్పాటు తొలగి, తెల్లవారికి తీరనినష్టము గలుగునని, తీర్మానించిరి. పురుషుల సమావేశపుతీర్మానములను వీరు ఆమోదించిరి. ఇట్టి వివరితాంధోళనము ముందర, భారతీయుల మొఱలరణ్యరోదనము లయిన వింత యుండదు.

గ్రామపంచాయతి న్యాయస్థానములు

1929 సంవత్సరపు గ్రామపు కోర్టుల రిపోర్టు ప్రకారము, పంచాయతి కోర్టులు ప్రజల యభిమానమునకు, అధికముగ పాత్ర మగుచున్నట్లు, విదితమగుచున్నది. రానురాను విలేజ్ మునసిబుకోర్టుల పట్ల సభిమానము తగ్గుచున్నది. ఇట్టిస్థితిలో రెండవరకములకోర్టులను నిలిపిముంచుటకు మారుగ, పంచాయతి న్యాయస్థానమును మాత్రమే నిలిపియుంచుట లాభకరమగును. ప్రాతవిలేజ్ కోర్టులను గూడ నిలిపియుంచుటవలన, న్యాయపరిపాలనమునకు నిరోధము కలుగుట తప్ప వేరులాభము గలుగదు. ఇతియగాక గ్రామపంచాయతులకే గ్రామపరిపాలనాధికారమునంతను వదలిపెట్టుట శ్రేయస్కరమగును. ఇరిగేషను పంచాయతులను వేరుగను, అలవిపంచాయతులను వేరుగను, ఇటులనే వివిధకాఖలకును వేర్వేరురకముల

సంచాయతలను ప్రత్యేకముగ నేర్పరచుటవలన, గ్రామపరిపాలనమునందు ప్రజలు తగిన శ్రద్ధ వహించుటకు కుతూహల ముండజాలదు. ప్రాచీనకాలమున గ్రామపంచాయతలు, గ్రామములలో ప్రజలకు స్వపరిపాలనాధికార మొనగఁచుచుండెడివి. గ్రామ సంచాయతలను సరియగువద్దతులపై నాధారపఱచుచో, సంచాయతలు స్వపరిపాలనమున కాధారభూతమై, గ్రామాభ్యుదయమునకు తోడ్పడగలవు. ప్రత్యేకపు సంచాయతలే సామవముగ బనిచేయుచుండ, సమగ్రమై సరియగు అధికారమును వహించెడి గ్రామపంచాయతలు గ్రామప్రజలకు మిగుల చుపయోగకరముగ నుండుటకు నుదియ మేమును?

నిష్పాదములు : దరఖాస్తుభూములు

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు నిష్పాదముల పొలముల విషయమున గావించిన ప్రకటనమును నిన్నటిదినము ప్రచురించియుంటిమి. దీనిప్రకారము, ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులతో సంబంధము గల భూములికమీద నిష్పాదముల కుదితముగ నొసగబడవు. కాని 1928 సంవత్సరము నవంబరు 27 వ తేదీకి పూర్వము ప్రత్యేకింపబడిన భూములకు మాత్రము ప్రస్తుతపుటు తరువు వర్తింపదు. విలువలేని భూములు మాత్రము వీ లయినచోటులలో వారికి ప్రత్యేకింపబడుననియు, ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులకు సంబంధింపని విలువయగు భూములుమాత్రము నిష్పాదములకు ధర నిచ్చి కొనుపట్టమీద ప్రత్యేకింపబడు ననియు, ప్రకటనము దెలుపుచున్నది. 1917-1918 సంవత్సరమునందు, ప్రభుత్వమువారు నిష్పాదముల సౌకర్యము నిమిత్తము దరఖాస్తు నిబంధనలను గూర్చి విచారించిరి. 1918 సంవత్సరము జూనునెలలో భూములను వీ లగుచోటుల నెల్ల ప్రత్యేకించుటకు ఉత్తరువు గావించిరి. 1925 వ సంవత్సరమున, విలువగల భూములను గూడ వేలము వైచితుడు నిష్పాదములకు ప్రత్యేకింపవచ్చు ననియు వీరు మార్గెట్టుఖరీదు నిచ్చి తీసికొనవచ్చు ననియు, ఉత్తరు విచ్చిరి. ప్రస్తుతపుటు తరువు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులకిందికి వచ్చెడి విలువగల భూముల నిచ్చుటకు వీలులేదని తెలుపుటచే, నిష్పాదములకు వెనుక నొసగబడిన సౌకర్యములు తొలగు నని, స్పష్ట మగుచున్నది.

ఇండియా మంత్రిగారి జవాబులు

మేనెల 31 వ తేదీవరకు శిక్షితు లయిన రాజకీయ నిర్బంధితులసంఖ్య మూడువేల మూడువందల 7 శన, ఇండియామంత్రిగారు కామన్సుస్థలో పిరి. పిమ్మటి సంఖ్యలుగూడ కలిపిన, వీరలసంఖ్య చాల విస్తారముగనుండునని ఎంచవచ్చును. వీలయన, జూనునెలలో అరెస్టు లపారముగ జరిగెను. ఇతియగాక, ఈ సంఖ్యయ్యదు జేరినవా రెందరు గలరో తెలియదు. లాక్ష్మిప్రయోగమువలన బాధితులయిన వారిసంఖ్యను గూడ చేర్చుచో, నిజస్థితి గోచరించును. బాంబాయిలో నిటుల బాధ నొందినవారికి కాంగ్రెసు ఆస్పత్రిలో చికిత్స గావించుచున్నారు. చికిత్స జేయుపద్ధతి పలువురు ప్రముఖుల ప్రశంసకు పాత్ర మయ్యెను. కాంగ్రెసుతో సంబంధములేని ధనికులు పలువురు వైద్యాలయమునకు ధనసహాయ మొనగ

చున్నారు. అయినను, బాంబాయిలో కనీసబల ప్రయోగమే కామివబడినటుల, తాము సంతృప్తి చెందితిమని, ఇండియామంత్రిగారు కామన్సుస్థలో బలికిరి. కేవలము అధికారుల రిపోర్టుపై నాధారపడక, ఇండియామంత్రిగారు విచారణసంఘము నేర్పరచి, సమగ్ర మగువిచారణ నలిపించి, సత్యమును గ్రహించుట యవసర మగును.

సిక్కుల అసంతృప్తి

బ్రిటిషు ప్రభుత్వవిశ్వాసమునకు పాత్రులయిన పాటియాలా మహారాజుగారి నాయకత్వము క్రింద వెడలిన సిక్కు రాయబారమునకు, రాజప్రతినిధిగారిచ్చిన ప్రత్యుత్తరము మిగుల అసంతృప్తి గలిగించెను. పాటియాలామహారాజుగారి నాయకత్వము వలననయినను, రాజప్రతినిధిగారు సానుభూతితో గూడిన ప్రత్యుత్తరము నొసగరయిరి. తమ పవిత్ర స్థలమగు గుర్ ద్వారాకు పోలీసువారు గలిగించిన భంగపాటుగూర్చి రాయబారులు మొరజెట్టిరి. ఇట్టి సంఘటనమునకుగాను చింత జూపుచు, తప్పు మాత్రము సిక్కులదేయని రాజప్రతినిధిగారు నూచించిరి. అంతయుగాని, విచారణ నలిపి నిజము కనుగొనబడు నని యైనను, వీరు అభయ మొనగ రయిరి. పాటియాలా మహారాజుగారు బ్రిటిషు ఇండియా వ్యవహారములలో జో క్యము కలుగజేసికొనుట నింద్యమని, బాంబాయి ఆంగ్లో-హైందవపత్రిక యగు "ఈ వెనింగు న్యూస్" పత్రిక దెలిపి, వారిని నిరసించుచున్నది. నిన్న మొన్నటివరకు ఆంగ్లో-హైందవపత్రికాభిమానపాత్రు లయిన పాటియాలా మహారాజుగారు సోదరమిత్రుల యిబ్బందులగూర్చి ముచ్చటించిన మాత్రాన, నిం దా య్దు లగుట విచిత్రము.

సమాధాన ప్రతిబంధకము

నిర్బంధప్రయోగము సమాధానమునకు ప్రతిబంధక మగునని ప్రాజ్ఞ లంగీకరించుచున్నారు. కనక రెవెన్యూలుగూడ నెహ్రూగారి నిర్బంధమునకు విచారము జూపుచుండుట కిదియే కారణ మగుచున్నది. తీవ్ర నిర్బంధప్రయోగముచే, కాంగ్రెసు ఉద్యమమును పూర్తిగ నణచివైచి, పిమ్మట సమాధాన మార్గము నవలంబించుటవలన ప్రయోజన ముండదని, ఇండియను డెయిలీ మెయిలుపత్రిక చేసిన వ్యాఖ్యానమునందు నిజ మెంతేని గలదు. దేశము తరపున సమాధానపడగల నాయకులు కారాగృహమున నుండ, సమాధాన మెటుల గుడుగునో తెలియదు. వీరు లేకుండ, ఏవిధమున నయినను రాండుటేలుసమావేశ మొక నిర్ణయమునకు వచ్చునటుల జేసినను, దానిని దేశ మామోదింపజాలదు. నిర్బంధము లధిక మయినకొలదియు, ప్రజల స్వాతంత్ర్యాన క్రియు ప్రబలుచుండును. సమాధానానకాశములును తగ్గుచుండును. అందుచే, కేవల నిర్బంధ ప్రయోగమువలన, హైందవసమన్య పరిష్కార మగుననుట భ్రమతప్ప వేరుగాదు.

టిల్దెనుగారి విజయము

ఔర్ఖిసుప్రపంచములో టిల్దెనుగారు వెనుకబడినపిమ్మట, ఫ్రెంచి నిపుణులు మైకిచ్చిరి. అప్పటి నుండియు అమెరికా ప్రఖ్యాతి వెనుకబడినది. కాని

దేశోద్ధారక విశ్వదాత కాశీనాథుని
నా గేశ్వరరావు పంతులుగారు
 కా రా గృ హ వా న ము
నేటికి 75 దినములు
 నిర్బంధింపబడినదినము 21-4-1930

ఈమారు జరుగుచున్న వివిధములను పంచెములలో కాచెటుగారిని ఆలిననుగా రవలింగ నోడించుటయు, బరోట్రాగారిని టిల్దెనుగా రోడించుటయు జరిగెను. టిల్దెనుగారు పది సంవత్సరముక్రిందటి వైపుణ్యమును మరల నీ తరుణమున జూపినటుల, వార్తలు దెలుపుచున్న వి. కేవల దినము సిగిల్లు పైనల్లు పంచెములలో అమెరికా దేశీయులగు టిల్దెను, ఆలిననుగార్లు పోటీజేసెదరు. ఉభయులలో నెకరు గెలుపొందినను, అమెరికాకే ప్రపంచవిజయము చేకూరును. స్త్రీల పంచెములలో గూడ అమెరికా స్త్రీలే, కడపటి ఆటకు నిలిచిరి. ఇంతటినుండియు, ఔర్ఖిసు ఆటయందు అమెరికా తనస్థానమును మరల కోల్పోను నని తలంపవచ్చును.

వణిక్కునిసలహా

మాంఛెస్టరు గార్డియను పత్రికకు వ్రాయుచు నలువదిన్నాల్లు సంవత్సరముల యనుభవము గల నాథను లాస్కీగారు భారతీయుల యశాంతిని పెంపనే తొలగించుట యవసరమనియు, భారతీయ వణిక్కులు దేశ స్వేచ్ఛ కొరకు స్వలాభమును విడనాడుచున్నారనియు, త్యాగనంసిద్ధు లయి రనియు, నిందువలన లాంకు మైరుకు మిగుల నష్టము గలుగుననియు, రాండుటేలు సమావేశమిట్టి ఉద్దేశ్యమును బహిరంగపరుపవలయు ననియు, బ్రిటిషు వణిక్కులు హైందవ సమన్యా పరిష్కారమునకై యావచ్చుకొని విని యోగించవలయు ననియు, వీరు ఎచ్చరించిరి. బ్రిటిషు వణిక్కు లీనయమున స్వలాభదృష్టితో నయినను, హైందవసమన్యా పరిష్కారమునకు తోడ్పడుట లాభకరము.

సరిహద్దురాష్ట్రపు కోర్కెలు

సరిహద్దు రాష్ట్రపు ప్రముఖులు సర్ ఫజల్ హుస్సేన్ గారికి పంపినవిజ్ఞాపనలో, సైమను కమిషను రిపోర్టు పట్ల అసంతృప్తి గనుపఱచి, తమ రాష్ట్రమునకు సరియగు అభివృద్ధి చేకూరవలయునని తెలిపిరి. తమ కిచ్చుహక్కులు స్వల్పమయినను, శిక్షలు చాల అధిక మని, వీరు విన్నవించిరి. మొత్తము మీద ఈ సమయమున సైమను సంస్కరణములతో తృప్తిజెందెడివా రేప్రాంతమునందుగాని, ఏ సంఘమువారిలో గాని గనుపింపజరనుట నిశ్చయము.

పాటియాల కేసు విచారణ

సిక్కు, జాతై రి:—ఫిట్టుపాట్రిక్ గారు కేటితో పాటియాల కేసువిచారణను ముగించిరి. పాటియాలమహారాజుగారి పక్షమున సర్ తేజ్ బహదూరు సుప్రకాశు వాదించిరి. దాక్షకు సుప్రకాశుకి డర్ సి. పి. రామస్వామి ఆయ్యరు, మిస్ సుప్రకా, నరీతగార్లు సహాయులుగ నుండిరి. ఫిట్టుపాట్రిక్ గారు నిశ్చయము ముగించగలే దానిని ఇండియా ప్రభుత్వము వారి

మిషన్ పూరులో తుపాకులు కాల్చుట

ఒకరు మరణించెను, పలువురుకు గాయము

మిషన్ పూరు, జూలై 4:— జూలై 1 వ తేదీన కెర్నల్ గౌనుమనందు కొంటాయి సబ్ డివిజన్ లో తీవ్రమైన ఘర్షణల నిరాకరణోద్యమము ప్రారంభించినందున ఫలితంగా పోలీసు వారు తుపాకులు కాల్చినందున ఒకడు చనిపోయెను. పలువురుకు గాయము పడిరి. పంచాయతీ పన్ను చెక్ కదారు పన్ను సమాలూ చేయుటకు తోడ్పడుటకై పోలీసువారు వచ్చిరి. గ్రామస్థులు నిరాకరించి నందున నాయకులు అరెస్టుచేయబడిరి. మరునాడు పోలీసువారు ఎక్కడ మండి వచ్చిరి. ఆస్తులు జప్తు చేయ ప్రారంభించిరి. చాల ఉపయోగకరమగు వస్తువులను పాముచేయుచున్నందున గ్రామస్థులు ఆగ్రహము వహించి రాష్ట్ర రక్షణ దళము చేతుపాకులు కాల్చినట్లనెవచ్చెను. (ఫీ. ప్రె.)

కలకత్తామెయిలు -

బాంబు ప్రమాదము

పీఠావర, జూలై 3:—నిన్న రాత్రి పీఠావర వద్ద కలకత్తా మెయిలుబండిని పట్టాలనుండి తొలగించుటకై పట్టాలపై ఒక బాంబు యంచుట జేసెను. బాంబు ప్రేరితమైనదిగాని ఎట్టి అపాయము కలుగలేదు. పోలీసువారు ఈ విషయమై విచారణ జరుపుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

పంజాబునాయకుని అరెస్టు

లాల్ బాబు పురుషోత్తమసాంధిగారు

లాహోరు, జూలై 4:— లాల్ బాబు పురుషోత్తమ లాల్ సాంధి గారు పంజాబు యుద్ధ సంఘ నాయకుడు నేడు యము క్రిమినలు లా సరణులట్లు ప్రకారము అరెస్టు చేయబడిరి. (ఫీ. ప్రె.)

కేంద్రశాసనసభలు

సిమ్లా, జూలై 3:— భారత శాసనసభకు ప్రస్తుతము ఆధ్యక్షులు లేనందున సరియగు కార్యక్రమమును నిర్వహించుటకు పీలులేవనబడి. తీర్మానములపై బాలలు జరిగినదిగాని వాటిని ఆధ్యక్షుడు అంగీకరింపవలెను.

ఇటీవల జరిగిన రంగూను ఆల్లరల సంవత్సరమున పోలీసు వారిచర్యలను పరిశీలించుటకై ఒక విచారణసంఘము నేర్పరుపవలయునని పి. సి. నేకేశ్వరగారు స్టేబుకాన్సిలుసభలో ఒక తీర్మానమును ప్రవేశపెడిన నోటిసు ఇచ్చియున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

ఖిందులో అన్వేషణ

డిల్లీ, జూన్ 30:— డిల్లీ కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు లాల్ శంకరలాలుగారు గుజరాత్ లో జైలులలో మూలవాగ్ధిచే బాధపడుచు 26-వ తేదీక మూర్ఖపోషగ జైలులలోనున్న చాల్ సత్కలాల, చాల్ గోపిచంద్రగారు ప్రభువుచిత్త శేరిరి.

డిల్లీ జైలులనుండి 100 మంది ధైర్యులను మాంటిగోమ రీ జైలులను గొంపోయిరి. రాజకీయ ధైర్యులకై డిల్లీ జైలులు ఖాళీచేయించుచున్నారని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

భూకంపము

లాక్ మెన్స్ట్రాట్ జూలై 3:— రైలుబాటకును, సంతె నలకును భూకంపమువలన నష్టము వాటిల్లియున్నదని వార్తలు వచ్చుచున్నవి. కొన్ని షెడ్యూలుల అపాయకరమగు స్థితిలో నున్నవి. (ఫీ. ప్రె.)

జాతక దర్పణము

ప్రతివారు చక్రమువేసి జాతకము వ్రాసికొవచ్చు. సమస్తయులం దుదాహరణగా లున్నవి. స్తోత్రాలు సూత్రాలు లేకుండ ఇంగ్లీషులోకలతో తేట తెల్లన వ్రాయబడ్డది. అరిష్టాలు తిద్దురగాలు మదల లెక్కను సుయోగదుర్యోగాదులు రెండేసివందల లెక్కను భావఫలదశాభక్తి విజ్ఞానాలు విరివిగాను గలవు. స్త్రీ జాతకమున జాతకయోగిని జాతక గ్రహఫలరాశి ఫలతిథి పారమిత్రఫలము లెన్నెన్నో ఉన్నవి. అనేక చక్రవర్తుల జాతకచక్రాలు గాంధీ మహాత్ముని జాతకసంగ్రహము నున్నది. వెల రెండు రూపాయలే. మచిలీపట్టణమున నాదెళ్ల పురుషోత్తమ కవిగారివద్ద దొరకును.

పండిత మోతీలాలుగారిని అరెస్టు చేయుట

న్యాయశాస్త్ర విమర్శకు

అలహాబాదు హైకోర్టులో గిరిధారీలాలు

అగర్వాలాగారి విజ్ఞప్తి

అలహాబాదు, జూలై 4:— అలహాబాదు వాస్తవ్యులగు శ్రీమత గిరిధారీలాలు అగర్వాలాగారు అలహాబాదులో హైకోర్టులో మోతీలాలుగారి పక్షమున న్యాయవాదిగా హాజరుకాలేదు. విజ్ఞప్తిముగానే (యమికనుకూలీ గాన) హాజరైరి. పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని డాక్టరు సయ్యదుమహమూదుగారిని అరెస్టు చేయుటయును వారికి శిక్ష జేయుటయునుగూడ అక్రమము. క్రిందికోర్టుల తీర్పులను పరిశీలించుటకును రద్దు పడచుటకును గూడ హైకోర్టు వారికి అధికారము గలదు గాన హైకోర్టు వారు నిజేచ్ఛవలసిన నెయ్యాకేసు రికార్డులను పంపవలెనని ఆజ్ఞాపించగోరెను. క్రిమినలు లా అమెండుమెంటు యాక్టు సంయుక్త డాక్ట్రీములందు అనుబంధ పెట్టబడిన విషయము సకాలము నందు శిక్షితులకు తెలిసియుండలేదు. దొరతనమునా రానిషయమును తెలిపిపద్యారా పోలీసునారికి తెలిపినను సాక్ష్యము చెల్లదనెడికాదు. వార్తాపత్రికలలోని రిపోర్టులుగూడ చెల్లదని నిదర్శనములుకావు. మోపబడిన నిందలు సరియైనవికావు. కావున శిక్షజేయుట న్యాయశాస్త్రప్రకారము దూష్యము అని అగర్వాలాగారు నిన్న విచిరి. రికార్డులను తెప్పించవలెనని న్యాయమూర్తి కండలుగా రాజ్ఞాపించిరి. గవర్నమెంటు ఆద్యక్షేటుకు నోటిసు పంపబడినది. (ఆ. ప్రె.)

పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని అరెస్టు చేయుట

మురాదబాదులో హుటాలు

మురాదబాదు, జూలై 2:— ఈవార్త నిన్న నిచట తెలియగానే వెంటనే దుకాణము లన్నియును మూసివేయబడినది. గొప్ప ఊరేగింపును బహిరంగసభయును గూడ జరిగెను. (ఆ. ప్రె.)

బాంబాయిలో విద్యార్థులు పాఠశాలలను వదలివేయుట

బాంబాయి, జూలై 3:— పండిత మోతీలాలుగారిని అరెస్టుచేసినందులకు నేడుగూడ విద్యార్థులు పాఠశాలలను బహిష్కరించిరి. నిద్రాసహము కామర్స్ కాలేజీ యొక్క తప్ప తక్కిన పాఠశాల లన్నియునుగూడ మూసివేయబడినది. ఈ కాలేజీలో గూడ విక్కిలి కొద్దిమంది విద్యార్థులు మాత్రమే యుండిరి. తక్కినవారందరూ వెడలిపోయిరి. వెడలిపోయిన విద్యార్థులందరూ నడు పికటింగు చేయుచున్నారు. నేడు విద్యార్థులు చాల ఉర్రేంపులను జరిపిరి.

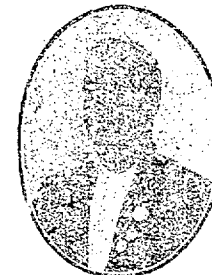
పండిత మోతీలాలుగారిని అరెస్టు చేయుటకు పోలీసువారు వచ్చునని ఆయన యింకను పరుండియే యుండిరి. వారి రాకను చూచిలేచిరి. ఖడ్గదండములను ధరించి చెరసాలకు వెళ్లుటకు సంసిద్ధులైరి. తరువాత డాక్టరు సయ్యదు మహమూదుగారు మేడమీదనుండి పోలీసువారిని చూచి క్రిందకు దిగవచ్చిరి. సంగతి తెలియగానే మరల దుస్తులను ధరించుటకు వెళ్లిరి. అంతలో మోతీలాలుగారు వచ్చిరి. ఆమె వచ్చి మోతీలాలుగారి తో మాటలాడిన పిమ్మట నే మోతీలాలుగారు ఒక కారులో చెరసాలకు గొనిపోయిరి. అప్పటికి డాక్టరుగారింకను సంసిద్ధులుగా నిండనందున, అటుపిమ్మట మరియొక కారులో ఆయనకు తీసికొనివెళ్లిరి. వేలకొలది ప్రజలు అనందభవనముకడకు రాగానే, అటు నున్న పోలీసువారి నందరిని మేజిస్ట్రేటు అటనుండి పంపివేసెను. వేలకొలది ప్రజలును వందలకొలది స్త్రీసంఘములును చెరసాలవద్ద చేరిరి. అపుడు మోతీలాలుగారు మేడపసారాలో నిలిచి మీరందరూ శాంతిముగా యిండ్లకు వెళ్లడని తెలుపగా భారందరూ వెళ్లిపోయిరి. మోతీలాలుగారిని, డాక్టరుగారిని గూడ ఏ. క్లాసు థైరీ ఆవణిలోనే యుంచిరి. అచట పండిత బహదూరుగారు వాకిట్లోను సభాపించిరి. (ఫీ. ప్రె.)

లాల్ బాబు పురుషోత్తమగారి అరెస్టు

లాహోరు, జూలై 4:— లాల్ బాబు పురుషోత్తమగారు, భారత్తు కాంగ్రెసునాయకులు నిన్న అరెస్టు నిద్రబోతు మండగ అరెస్టుచేయబడిరి. క్రిమినలు సరణులట్లు ప్రకారము అరెస్టుచేయబడిట్లు తెలియుచున్నది. కాని అతడు యే సంఘమునందు సభ్యుడుకాడని తెలియుచున్నది. (ఫీ. ప్రె.)

ఏలూరులో శిక్షలు

కంభంపాటి కన్నయ్యగారు గమని శీరమాణిక్యంగారు, జవ్వాజి అప్పారావు గుప్తగాను రి తేదీన అరెస్టుకాబడి అరేసి మాసాలు విడిచైదు విధింపబడిరి. ఏ క్లాసునిచ్చిరి. (ఆ. ని.)

కంభంపాటి కన్నయ్యగారు ఏలూరు

వీరు 6 మాసములు శిక్షపొందిరి.

ఆఖరున చేరినవార్తలు

పోలీసు సబు ఇన్ స్పెక్టరు

రాజీనామా

16 ఏండ్ల సర్వీసువదలి సబర్కతి ఆశ్రమమున చేరుట

నాశిక్, జూలై 4:— ధనజనానాజి చౌదరిగారు పోలీసు సబు ఇన్ స్పెక్టరు 16 ఏండ్లు సర్వీసుచేసినవారు ప్రభుత్వమువారి నిరంకుశచర్యకు నిరసనము యెల్పుచు తమవదలికి రాజీనామానిచ్చిరి. ఆతడు గాంధీభక్తుడు. సబర్కతి ఆశ్రమము చేరును. (ఫీ. ప్రె.)

శ్రీమతి లీలావతి మున్నీ శ్రీమతి పెరినుజెను గార్లకు శిక్ష

మహమదు వల్లిబాయి ధకోరు మహమదే గార్లకు గూడ శిక్ష వేయుట

బాంబాయి, జూలై 4:— బాంబాయి కాంగ్రెసు సంఘాధ్యక్షులగు శ్రీమతి పెరినుజెనుగారిని కార్యదర్శులగు ధకోరు మహమదే గార్లను నిన్ను రి వ తేదీన అరెస్టుచేసిరి. కాంగ్రెసు సంఘ ఉపాధ్యక్షులగు మున్నీసతిగారిని బులిటిను సంపాదకుడగు నూరు మహమదు వల్లిబాయిగారిని నేడు ఉదయము కాంగ్రెసు కార్యాలయము నందు అరెస్టుచేసిరి. నేడే ఆయిదుగిరిపైనను మూడవ ప్రెసిడెన్సీ మేజిస్ట్రేటు ఖండవానాలాగారి కోర్టులో పిల్ కోల్ 188 నె క్లనుక్రింద కేసుచేయబడి వెంటనే విచారణ జరిగినది. శ్రీమతులు లీలావతిజెను, పెరినుజెనుగార్లకు చెరి రి నెలలు విడిచైదు ను తక్కిన ముగ్గురికి చెరి రి నెలలు కఠినశిక్షయును విధింపబడినది. వీరందరూ గూడ విచారణలో పాల్గొనలేదు. (ఆ. ప్రె.)

లీలావతిగారి భర్త మున్నీ గారి రిషివరక కారాగృహమునం దున్నారు. బాంబాయి శ్రీమతులు కమలాబాయి భటోపాధ్యాయి, పెరిను కెప్తను లీలావతి మున్నీ గారు ముగ్గురును యింతవరకు అరెస్టుచేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

కాంగ్రెస్ కార్యదర్శుల అరెస్టు

బాంబాయి, జూలై 3:— బాంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘ కార్యదర్శులగు ఇంద్రజిత్ తహార్ మహమదే గారు కాంగ్రెస్ భవనములో మధ్యాహ్నము 11-45 గంటలకు అరెస్టు చేయబడిరి.

భీనువరం అరెస్టుల వివరములు

భీనువరం, జూలై 4:— 27-6-30 తేదీ మొదలు 3-7-30 తేదీవరకు భీనువరంలో ఈక్రింద నుదహరింపబడిన వారు అరెస్టుయిరి.

శ్రీయంత ఆడ్డాల రాఘవరాజు, మంతెన నరసింహరాజు, సబ్బి అప్పలస్వామి, వేగేశనుబ్బరాజు, మగ్గిడి నగింహయ్య, హద్దుమూరి వెంకటకృష్ణారావు, కొచ్చెర్ల పాటి సారాయలరాజు, పెనుమత్స ఆచ్యుత రామ రాజు, శ్రీయంత గడల బేంకన్న, గుండుబోయిన వెంకన్న, తంగిరాల సుబ్బారావు, బేమూరి సీతారామస్వామి, మైలవరపు రామారావు, మాడుగుల లక్ష్మీనారాయణమూర్తి, వేగేశ వెంకట్రాజగార్లు, ఈ 15 మందికిని చెరి రి నెలల కఠినశిక్ష విధింపబడినది. (స్వ. వి. తంతి.)

ధిల్లీ

పిక్వెటింగు ఆర్డినెన్సు క్రింద 4 కి శిక్షలు
ధిల్లీ, జూలై 3:— ధిల్లీకి 20 వైళ్ల దూరమున నున్న మారక అను గ్రామములో పిక్వెటింగు ఆర్డినెన్సుక్రింద మరి 4 గురు అరెస్టు చేయబడిరి. (ఆ. ప్రె.)

బొంబాయి రాష్ట్రము

బహిష్కారములో విద్యార్థులు పాల్గొనుట

లాటిబెబ్బలవలన 15 మందికి గాయములు

బొంబాయి, జూలై 2:—సోమవారమునాడు ప్రా.భి. మైన బహిష్కార చర్య ప్రదర్శనములలో కళాశాల విద్యార్థులు, పాఠశాలలనుండి విద్యార్థులు హెచ్చుగా పాల్గొనుట ఒక విశేషము. వారు పాఠశాలలను మాత్రమేగాక పాఠశాలలకు పోదలకు బాహ్యమునాడు పాఠశాలలను మాత్రమేగాక పాఠశాలలలో చేరినవలన బలవంతము చేయబడినవి. పాఠశాలలనుండి వచ్చి వేసిన విద్యార్థులు, విద్యార్థినులు తమతమ పాఠశాలలవద్ద చేరి కేటలువేసి పాఠశాలలను సాధించుట ప్రయత్నించిరి. తరువాత వారు బ్రిటిష్ ప్రభుత్వమునకు వ్యతిరేకముగా కేటలువేసికొనుచు పిట్టలలో నుండిరి. పోర్టుపరిసరములో రెండుపట్లలకుండు ఈరోజు విద్యార్థులు పోలీసువారి కభిముఖులైరి. పిట్టలలోనుండి వెళ్లవలసినదని పోలీసులు ఆజ్ఞాపించగా విద్యార్థులు పోసందున పోలీసులు సన్నని బెత్తములతోకొట్టి వారిని బెళ్లగొట్టిరి. (ఆ. ప్రె.)

15 మందికి బెబ్బలు

బొంబాయి, జూలై 3:—ఈరోజు ఉరేగింపు యేర్పాటుచేసిన కళాశాల విద్యార్థులు పోలీసువారికి హర్షనీకోర్టుమీద ఆభిముఖులైరి. అప్పుడు పోలీసులు లాటిబెబ్బలు కొట్టి విద్యార్థులను వెదలగొట్టిరి. ఉరేగింపులోనివారికి 15 మందికి బెబ్బలు తగిలెను. బెబ్బలు బలమైనవికావు. (ఆ. ప్రె.)

రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘాపాద్యక్షురాలికి

వారం టు

బొంబాయి, జూలై 3:—బొంబాయి రాష్ట్రీయ కాంగ్రెస్ సంఘాపాద్యక్షురాలు శ్రీమతి మనీషి సతిగాంధీ వారం టు యిన్వైటింగ్. కాని ఆమె నగరమున లేనందున అది బారీ చేయబడలేదు. ఆమెకొరకై శ్రీమతి పేరీబెక్ కెప్టెను సతి యొక్క విచారణ వాయిదావేయబడినది.

“జాతీయతాకామున నిరంతరము యోగరనిండు, దౌర్జన్య రాహిత్య సిద్ధాంతమున నమ్మి కుండుడు, పుణ్యపురుషుడగు మహాత్మాజీకి తగిన యనుచరులని లోకమునకు తెలుపుడు” అను సంకేతము శ్రీమతి కెప్టెన్ సతి ప్రజలకొసంగెను. (శ్రీ ప్రె.)

కాంగ్రెస్ బుల్లిటిన్ సంపాదకునికి వారం టు

నూర్ మహమ్మద్ గారిమీదను, కాంగ్రెస్ బుల్లిటిన్ సంపాదకుడగు వల్లభాయీగారిమీదను గూడ వారం టు ఉన్న వని తెలియుచున్నది. (శ్రీ ప్రె.)

కాంగ్రెస్ అధ్యక్షుడు కాంగ్రెస్ ఆసుపత్రిని

సందర్శించుట

బొంబాయి, జూలై 3:—కాంగ్రెస్ పర్యవేక్షకులలో అధ్యక్షుడగు శ్రీమత సర్ దా ర్ వల్లభాయీపేటోగారు శ్రీమత జనురామ్ దాస్ దొల తో రామ్ గారి తో కాంగ్రెస్ ఆసుపత్రిని సందర్శించి ప్రేక్షకుల ఆభిప్రాయములను నమోదుచేయు పుస్తకమునందు యిట్లు వ్రాసెను.

“ఒక మహోద్యమమునకై విచ్చిక్రమగా కష్టముల నొందుచు, అట్టిదే మరెయ్యక మహోద్యమమునకు సేవగావించుటయు ఈ కాంగ్రెస్ చికిత్సాలయమున గాంచనము. ఈవిషయమునూర్భా కాంగ్రెస్ మహాసభవారు గర్వపడవలసి యున్నది. వర్త, జాతిమతవివక్షతలేక ఈపరిస్థితిని యెడల సానుభూతి చెల్లుచున్నార.”

నిన్న శ్రీమత సర్దార్ వల్లభాయీపేటోగారు తొమ్మిది తాత్కాలికపు చేరసాలను దర్శించి, వైద్యులు యిచ్చు భోజనమును పరిశీలించి, చేరసాల నియమముల నన్నిటిని పాటించవలసినదని సర్దార్ గారు వైద్యుల కొరీరి. (శ్రీ ప్రె.)

రివోల్వు అను పేర్కొన్నట్లు పత్రికా ప్రచురణము

బొంబాయి, జూలై 3:—రాజప్రతినిధి పత్రికల సంబంధము శ్రీమత కాసనముచేయగానే (అనాగర్హెన్డెన్ షిట్ అండ్ స్టూన్ పేపర్ అర్బి నెన్సు) ఈ రోజునాంధ్రము తత్వ దలారాగారి సంతకము గాన “రివోల్వు” అను పత్రిక ప్రచురింపబడి పట్టణములో విరివిగా పంపబడెను. పత్రికా కాసనమునకు మరియొక పాదప్రచురణముగా ఈ పత్రిక ఉద్దేశించబడినదని పత్రికా తెలుపుచున్నది. భారతదేశముయొక్క శత్రుత్వ సంధిని వారు అంగీకరించునను సరే, భారతీయులైనను సరే, ప్రతిబింబించుట పత్రికాదేశమని “రివోల్వు” స్పష్టముచేయుచున్నది. (ఆ. ప్రె.)

కార్మికేయమునకు మరల ఆపు చేయబడుట

శ్రీమతి పేరీబెక్ కెప్టెన్ అరెస్టుకు అనంతరము

బొంబాయి, జూలై 3:—శ్రీమతి పేరీబెక్ కెప్టెన్ గారి అరెస్టుకు అనంతరము బొంబాయి కార్మికేయమునకు సభ మరల ఆపుచేయబడినది. కాంగ్రెసుకమిటీవారు అజ్ఞాతమ కపోయినను బొంబాయిగంగులలో కొంతభాగము పారిపోకము గావించెను. (శ్రీ ప్రె.)

లిన్ లిత్ గో నివేదిక

విద్యార్థిమయిక సభాసభలు

మద్రాసు ప్రభుత్వమువారి నిర్ణయములు స్వీకరించు విచారణ సంఘమువారు తమ నివేదికలో రైతుల విద్యభ్యాస గావించిన కొన్ని సూచనలపై మద్రాసు ప్రభుత్వమువారు గతనాసభ 5 వ తేదీన యాక్రంది ఉత్తరువును గావించిరి. ఈసభాసభల విషయమై ప్రభుత్వమువారు యంతరకు దీనికొన్ని ముఖ్యముల యికమూడు దీనికొకవలచిన చర్య యాదినన బొందుపరచ బడినది.

శ్రీమతి

గ్రామీణులలోని శ్రీమతి విద్యను వ్యాపింపజేయు ఆనకకర రాయలకవిమనువారు నూచించిరి. శ్రీమతి విద్య వ్యాపింపజేసిన భసామాన్యముగూడ విద్యవంతులగుదురు. శ్రీమతి విద్యభ్యాసించిన పురుషుల విద్యభ్యాసించిన గల సంబంధమును విచారించవలసిన కర్తవ్యము సంఘమువారు జేసిన మాచనకమితము లేదని ప్రభుత్వము వారభిప్రాయపడిరి. శ్రీమతి విద్య వ్యాపింపజేయు విషయమై విద్యార్థిభాషాదైత్యక ప్రభుత్వమువారికి కొన్ని సూచనలుగావించిరి. వాటి విషయమై ప్రభుత్వమువారు మున్ముందు చర్యదీసికొందరట. తల్లులు విద్యవంతులైనయెడల వారి బిడ్డలూడ విద్యవంతులగునే యుండెదరు.

నిర్బంధవిద్య

ప్రారంభ విద్యయొక్క ప్రకృత అసంత్పత్తి నితని బాగు పరుచుటకు నిర్బంధవిద్యను ప్రవేశపెట్టినగాని లాభముండదని కర్తవ్యము సంఘమువారు తమ ఆభిప్రాయమును తెలిపిరి. సాధ్యమైనంత ప్రదేశములలో నిర్బంధ ప్రారంభవిద్య ప్రవేశపెట్టవలసిన నూచించిరి. నిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టకపురమునకు బాబురాష్ట్రములో నటబాలుకు పాఠశాలలకు హాజరగునట్లు జేయువిధానమును చెన్నరాష్ట్రము లో కూడ అచట అభివృద్ధిచేసిన యీ సంఘము వారు నూచించిరి. మద్రాసు ప్రారంభవిద్య చట్టము 1920 ననుసరించి నిర్బంధ విద్యను ప్రవేశపెట్టెదముల లోకలుబోర్డుల యిష్టము. సాధ్యమున ప్రదేశములలో నిర్బంధవిద్య ప్రవేశపెట్టబడునని ప్రభుత్వమువారు తెలుపుచున్నారు. బాలుకు పాఠశాలలకు హాజరగునట్లు జేయుటకుగాను సహకార సంఘములను పంజాబు రాష్ట్రములో వలె సాధించి అసంపరముని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

ఉపాధ్యాయుల శిక్షణము

ప్రారంభ పాఠశాలలలోని ఉపాధ్యాయులు తగురీతిని శిక్షణ బడసియుండుట అవసరమనియు అందుచే బాలుకు విద్య భివృద్ధి అధికమగునని యీ సంఘమువారు నూచించిరి. ఉపాధ్యాయుల శిక్షణ విషయమున ప్రభుత్వమువారు యివరకే చర్యదీసికొనిరి. ప్రారంభ పాఠశాల ఉపాధ్యాయులకు శ్రీమతి నియమించవలసిన విచారణ సంఘమువారు నూచించిరి. 1. శ్రీమతి ఉపాధ్యాయులకు వేతనములు అధికపరచవలసినవియు 2. గ్రామీణులయందలి బాలికలను విద్యవంతులుగాజేసి వారివారి గ్రామములందే వారు ఉపాధ్యాయులుగా నియమించవలసినవియు 3. ఉపాధ్యాయుల భార్యలకు విద్య గరపవలసినవియు నూచించిరి. ఉపాధ్యాయులకు వేతనముల అధికపరచు విషయము పాఠశాలాధికారులు యొచింపదగిన విషయమని ప్రభుత్వము వారు తెలిపిరి. రెండవ నూచన విషయమై ప్రభుత్వమువారు చర్య దీసికొనుచున్నారు. 3 వ నూచన విషయము ఏలాటి చర్య ప్రస్తుతము అసంపరముని ప్రభుత్వమువారు దలచుచున్నారు. ఈ రిపోర్టుయందలి నూచనలను పట్టికు ఇన్స్పెక్టరు డైరెక్టరు గమనించి, వాటిని అమలించి విషయమై ప్రభుత్వమువారికి సలహా నొసగవలసిన కొరబడిరి.

ప్రారంభవిద్య పాఠశాలలు-మద్యమ పాఠశాలలు

ప్రారంభవిద్య పాఠశాలలను మద్యమ పాఠశాలలకు మార్చవలసిన యీ సంఘమువారు సిఫార్సు గావించిరి. ఈ విషయమై విద్యార్థిభాషాదైత్యక ఆభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు కొరీయున్నారు.

ఉపాధ్యాయులను రిక్రూటుచేయుట

ఉపాధ్యాయులను రిక్రూటుచేయుటయందు సాధ్యమైనంతవరకు గ్రామీణుల కుటుంబములలోనివారుగ నుండవలసిన నూచింపబడెను. ఈ విషయమై ప్రభుత్వమువారు తమ చర్య బుచ్చుకొనుచున్నారు.

వ్యవసాయవిషయిక పరీక్షయగ్రంథములు

ప్రారంభ విద్యపాఠశాలలకు తగిన పరీక్షయగ్రంథములు పెట్టుట ముఖ్యకర్తము. ప్రజలు విశ్వాసము పోషించునట్టి పరీక్షయగ్రంథ కమిటీలు నియమించబడవలెను. గ్రామములందలి ప్రైవేటు పాఠశాలలలో తగిన పరీక్షయగ్రంథములను వెంట్రావలయును విషయమున ఎట్టి చర్య దీసికొనవలసికదని ప్రభుత్వమువారు తలచుచున్నారు.

సాంకేతికవిద్య

పారిశ్రామికభివృద్ధి కొరకు గ్రామములలో సాంకేతిక విద్య నొసగవలసిన సిఫార్సుచేయబడెను. ఈ విషయము ప్రత్యేక చర్య యసంపరముని ప్రభుత్వమువారు నూచించిరి.

వీరికాపుర సంస్థాన విద్యత్పరీక్షలు

అద్యైతము

1. సామాన్యపరీక్ష:—1. అద్యైత వేదాంత పరిభాషా సవ్యాఖ్యానము సంఘపరీక్షక ప్రసూఖ్యానము సమగ్రము సవ్యాఖ్యానము సమగ్రము. 2. సిద్ధాంతకేళక సంగ్రహము సవ్యాఖ్యానము. 3. లానినానాది సహితకాంక్షక సమగ్రము సవ్యాఖ్యానము సమగ్రము.

మద్యమోక్షము పరీక్షయగ్రంథములకు సూచనలులేవు.

విస్తృతద్యైతము

1. సామాన్యపరీక్ష:—1. గీతాభాష్యము. 2. ఈశకే నకత ప్రశ్నకుండక భాంధోగ్య బృహదారణ్యకోప నివృత్తుల భాష్యములు. 3. సిద్ధాంత సిద్ధాంతజనులేక యతీంద్ర మతే దీపిక.

2. మద్యమపరీక్ష:—1. శ్రీ భాష్యము సంపూర్ణము. 2. శ్రుతప్రకాశికా చతుర్ముత్ర పర్యంతము.

3. ఉత్తమపరీక్ష:—1. వ్యాసుభాస్కరము. 2. శేఖర దూపణ 16 వ వాదముమొదలు 15 వాదములు. 3. వేదాంత వాదాంతి.

2. యీ సంవత్సరము తర్క-వ్యాకరణశాస్త్ర పరీక్షయగ్రంథములలో మార్పులు లేవు.

3. వేదాంత పరీక్షలకు తరగతియందు రాని పండితులకు గతసంవత్సరమున నీయబడిన బహుగుతులు ముట్టకేరవు.

4. సవ్యాసములు సాంకేతికవాచక వ్యాసములు పంపేది. వ్యాసములు శ్రావణ 15 లోపుననున్న, దభాస్తులు శ్రావణ బిద్దె 30 దాటకుండగననున్న పంపవలయును.

విగత నిబంధనల విషయమై గత సంవత్సరమున ప్రకటించిన కానిక మార్పులేదు.

(సం) కే. వెంకటసుబ్బారావు.

దివాను.

నిడదవోలు

నిడదవోలు, జూలై 3:—ఈజిల్లాలో నర్సాపురంనుంచి నిడదవోలు వరకును, ఏలూరునుంచి నిడదవోలు వరకును ప్రతిరోజు కాంగ్రెసువారి బహిష్కార వచ్చుచున్న చాలంట్ల పాలకొల్లు కాపురస్తులు వర్తమాన రామరాజుగారున్న ఏలూరు కాపురస్తులు సతా శ్రీరంగ నాయకులుచాదరిగారు న్ను యిద్దరును 2-30-6-30 తేదీ సాయంకాలము గం. 5 లకు నిడదవోలు రైల్వే స్టాంపుఫారముమీద ఆక్రమసంఘ సంఘముగా అరెస్టుకాబడి, వరునాడు కొవ్వొత్తలో మేజిస్ట్రేటుగారివలన విచారణకాబడి రాజుగారు 6 మాసములు కఠినఖయియిచ్చు, చాదరిగారు 3 సంవత్సరములు తంజావూరు స్కూలులో ఉండునట్లును శిక్షింపబడి తీసికొనిపోబడిరి.

2-7-30 తేదీ ఉదయము గం. 9 లకు చాగల్లు ఆనంద్రికేతన ఆశ్రమములో శ్రీయంత తల్లాప్రగడ నారాయణ మూర్తిగారున్న ఆదేశరముక్తింద అరెస్టుకాబడి నాటిరోజు ననే తలుకు మేజిస్ట్రేటుగారివలన విచారణకాబడిరి. 6 మాసములు కఠినఖయిచ్చుచేసిరి. సి. క్లాసు. నాటిసాయంకాలము రాజమండ్రి సెంట్రల్ జయింకు తీసికొనివెళ్లిరి.

నేటి ఉదయము గం. 9 లకు తలుకు కాపురస్తులు ముళ్లపూడి ముత్తమ్మగారి కుమారుడు వెంకట్రావుగారిని పైచేరమునకే నిడదవోలులో అరెస్టుచేసి గం. 10 ల బండిలో కొవ్వొత్త మేజిస్ట్రేటుగారివద్దకు విచారణకు తీసికొనివెళ్లిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

బెజవాడ

బెజవాడ, జూలై 2:—లోగడ వాయిదా వేయబడిన పాణుపాటి వెంకట నాగభూషణం, గాదిరాజు వెంకటేశ్వరరావుగార్లు కేసులు సముకల్పెదగారు విచారించిరి, వెంకటేశ్వరరావుగారు డిఫెన్సు నడుకొనిరి. సాక్షులను పెట్టుకోలేదు. వెంకటేశ్వరరావుగారికి 6 మాసములు కఠినశిక్ష విధించి సి. క్లాసు యిచ్చబడెను.

పాణుపాటి నాగభూషణంగారు 4 నడు సాక్షులను పెట్టుకొని సాక్షులను విచారించుకొనిరి. తాను ఎట్టి మీటింగులలోగాని, పుష్కలములలోగాని, ఏవిధముగానాని సత్యాగ్రహమునకై పని చేయలేదనియు, బాల్గాన లేదనియు నాగభూషణంగారి వాదన. మరల తొమ్మిదవ తేదీకి వాయిదావేయబడెను.

మల్లెల శ్రీరామమూర్తి.

గుంటూరుజిల్లా డిప్యూటీ సెయినుకుము

“నేను కలపాటి సుబ్బయ్యగారిని నా అనంతరము డిక్టేటుగా నియమించితిని. వారు అచిదివి విధింపబడినవి. వారి నుబ్బయ్యగారు డిప్యూటీ సెయినుకుమునకు నియమించుచున్నాను” అని 28-6-30 తేదీన నార్యనాథాయు. చౌ. 9 వ రు నియామక ప్రయత్న ప్రాసరి. (ఒక విలేఖరి)

విదేశవాస్యలు

కాననోల్లంపునమునకు

శిక్షితులైన భారతీయులు 3302 అని

ఇండియామంత్రిగారు చెప్పటం

(హాటరు)

లండన్, జూలై 3:- మార్చి మొదటి తేదీనుండి మే మాసము 31 వరకు 3 సార్లు లంపునమునకు శిక్షితులైన భారతీయుల సంఖ్య 3302 అని కామన్వెల్త్ ఐడియో టెక్నోగ్రాఫర్ చెప్పిరి.

ఇటీవల బాంబాయిలో నిరాయుధులుగా, వార్షికంగా తుల్యమునకు పాదరసమును కట్టించుటకు శిక్షితులైన భారతీయుల సంఖ్య 3302 అని కామన్వెల్త్ ఐడియో టెక్నోగ్రాఫర్ చెప్పిరి. ఇటీవల బాంబాయిలో నిరాయుధులుగా, వార్షికంగా తుల్యమునకు పాదరసమును కట్టించుటకు శిక్షితులైన భారతీయుల సంఖ్య 3302 అని కామన్వెల్త్ ఐడియో టెక్నోగ్రాఫర్ చెప్పిరి.

భారతజాతీయోద్యమము

భారతవర్తకుల సహాయము

(బీము సర్వీసు)

లండన్, జూలై 3:- భారతజాతీయోద్యమము భారతవర్తకుల బలమును పోషించుచున్నది. ఇంగ్లండులో వర్తక సంఘముల వారసులనున్నారని, మాంకెస్టరు గార్డియన్ పత్రికలో ఇండియాలో 40 సంవత్సరములనుండి వర్తక సంబంధమున్న వర్తకులను నమోదుచేసిన గుర్తును తెలుపుచున్న భారతీయులకు సంబంధించిన తక్షణము లోలగించుటకు ప్రభుత్వము వారు ప్రయత్నించవలెనని హెచ్చరించుచున్నది. జాతీయోద్యమమునకు తమ వర్తకాలకును గోల్డ్ ఫ్రంట్ కు భారతవర్తకులు బలమవుచున్నారని, దానివలన 50 సంవత్సరములనుండి ఇంటిలిజెన్సుకు పరిశీలన లంకామైన వర్తకమునకు కట్టించవలెనని తెలిపిరి.

కాదు పేరిట ప్రభుత్వము అన్ని సంఘముల ప్రతినిధులను ఆహ్వానించవలెనని స్వేచ్ఛగా ఆసభలో చర్చించుటకు వీలుగ నుండుననియు ఈ పరిశీలన నాలోచించుటకు భారతవర్తక సంఘము ప్రత్యేకసభకు సలహావలెననియు తెలుపుచున్నది. దానికి తోడ్పడవలెననియున్నది. పరిశీలనలు నివహించుటచే అన్ని పక్షములవారును తమ రాజకీయ భేదాభిప్రాయములను మానుకొని ఈ విషయమై ఆలోచించవలెనని.

వైమానిక పయనము

(వైర్లెస్)

దక్షిణ, జూలై 3:- బ్రిటిషు విమానములు ప్రయాణికులను గొంపోవుటలో తేజమును గానెన్నువట. నిరుడు ఇంగ్లండునుండి విమానములలో ఎగుమతి దిగుమతులు హెచ్చివని, సంవత్సరమునకు 1000000 హెచ్చుచున్నది. ఈ సంవత్సరము (1925-29) లో వెండికి 3100000 పౌండులు ఎగుమతి అయినవి. వర్తకవ్యాపారమునకు 3244 పౌండులు పయనమును గానించి 25132 పౌండులు గొంపోయినవి.

నాకాదళ నిర్మాణకార్యక్రమము

(వైర్లెస్)

దక్షిణ, జూలై 3:- 1980 సంవత్సరమునకు 1929 కార్యక్రమము ప్రకారము 8 జిల్లా కేంద్రములను నిర్మించెదరు. భీరంగులు, బాన్స్ గోల్, మందుగుండు సామగ్రిభరియగాక జిల్లా కేంద్రములను నిర్మించుటకు 10540000 పౌండులు.

బ్రిటిషు కామన్వెల్త్ వారు 115000 టన్నుల బరువునకు నాకలను నిర్మించెదరు. యునైటెడ్ స్టేట్స్ వారు 140,000 టన్నుల నాకలను నిర్మించెదరు.

పనిలేనివారి సమస్య

ప్రపంచ సమావేశము

(వైర్లెస్)

దక్షిణ, జూలై 3:- బాల్టిక్ సముద్రమునకు, పనిలేనివారి సమస్యను గూర్చి ఆలోచించుటకు చేయబడుతున్న రమ్యుని రాంకేమాన్ స్టాల్ గారు బాల్టిక్ సముద్రమునకు ఆతడు చెడుసభలకు గూడ వెడల నిరాకరించెను.

పనిలేనివారి సమస్యను గూర్చి ప్రభుత్వమువారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు ప్రపంచ సమావేశము బిలుచుచున్నదిగాని మానవత్వము గైకొనుటకు కావనిరి. కాన మేము వచ్చుటచే లాభముండును యని ప్రశ్నించుచున్నారము. పనిలేనివారి సమస్యను కారణములను ఇదివరలో తెలిసియుంటిమి. ప్రభుత్వమువారి రాజకీయ ఆర్థిక విధానమున పారిశ్రామిక వర్తక సంఘములకు సమస్యకు లేకపోవుటచే పనిలేనివారి సంఖ్య హెచ్చుచున్నది. ఈ విధానము సాధించుటకు పన్నులను విస్తారముగా విధించుటచేత గూడ ఇట్టి పరిస్థితు లేర్పడినవి. పరిశ్రమలకు పంపిణీ విధానమును వర్తింపజేయు మేని పనిలేని వారి సంఖ్య తగ్గును. ఈ విషయమై చెడుసభలవారు భిన్నాభిప్రాయములను వ్యక్తంపజేసిరి. ప్రయోజన ముండవని మిరే తెలిపిరి. పనిలేని వారి సంఖ్యను తగ్గించుటకు మేము పాల్గొనవలసింది.

శ్రమపాపానివయమై కన్నకట్టివుడుమువారి యభిప్రాయములను గ్రహించక తమ యభిప్రాయమునే బలపరచుటచే వ్యవసాయకర్షకుల గూడ తాము రాజాలమని బాల్టిక్ సముద్రమునకు వెడల నిరాకరించెను.

బాల్టిక్ సముద్రమునకు వెడల నిరాకరించినందులకు మాన్ స్టాల్ గారు విచారించి ఇట్లు చెప్పిరి:-

ఏమిచేయవలెనో నిశ్చయించినపిదప మిథో మాట్లాడుటలే ఈ సభలో నుద్దేశించలేదు. అందుకు ఆలోచించి ఏకీభవించిన తీర్మానములను అవలంబించుటలే నిశ్చయించుకొంటిమి. ఈ కవలంబించిన విధానమునకు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరవాదులకు నుండును. ఇంతకు పై వేరుగ జేయ వీలులేదు. ఈ సభలో సభ్యులు తమయభిప్రాయమునకు విరుద్ధముగా నన్ను దానిని ఆమోదించవలెనని నిర్ణయములేదు. జాతీయ ఆత్మవిశ్వాస పరిస్థితు లేర్పడుటచే వాటిని తగ్గించుటకు మిరే తోడ్పడవలెనని మిమ్ముల నాహ్వానించుట కాని మిరే నిరాకరించిరి. శ్రమపాపానివయమును పరల ఉద్ధరించుటకును, పనిలేనివారి సంఖ్యను మామూల సంఖ్యకు తగ్గించుటకును వలయు ఏర్పాట్లను తలచితిమేని వివిధ పక్షములవారు సహకారము అవసరమని తలచి మి ఆహ్వానము సంగీకరించితిమి. లాండ్ జార్జి గారు రాంకేమాన్ స్టాల్ గారితో తెలియజేసిరి. కాని తుదకు ప్రధానామాత్యుని సంకల్పము భగ్గుమయెను.

మోతీలాలుగారిని

అరెస్టుచేయుట అనుచితమని జే. ఏ. స్పెండరు

గారు నిరసించుట

లండన్ లో న్యూక్రానికలు పత్రికకు వ్రాయుట

లండన్, జూలై 3:- పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని అరెస్టుచేయుటవలన నాకు ఆధికమగు ఆశాభావము కలిగినది. ప్రారంభదశలో కమిషనువారు సరిగా వ్యవహరించినందున పండిత మోతీలాలుగారు భారతీయ పక్షమునకు ఆదర్శకుడగు నాయకుడుగానుండి సమానగౌరవస్థానమును నిలిచి కమిషనువారిలో రాయబారములను జరిపియుండుదురు. దృక్పథమునందు మోతీలాలుగారు విశ్వాదాయనియే నేను నిశ్చయముగా చెప్పగలను. స్వభావమునుబట్టి పరిస్థితులనుబట్టియే మోతీలాలుగారు గాంధీ ఉద్ద్యమములోనికి ఆకర్షింపబడిరి. అందువలన గాంధీ పక్షమువారిలో నెహ్రూగారిని తీసిపోకుండ తానుగూడ సత్యాగ్రహ మొనరింపగలనని మోతీలాలుగారు స్పష్టపరచిరి. నాలుగేడ్ల క్రితము నేను భారతదేశమునందున్నప్పుడు చాలమంది భారతీయ పక్షములో సంగ్రహించితిని. వారందరిలోను మోతీలాలుగారి యెక్కువ మాత్రమే, ఉచితముగా కలవారనియును, బ్రిటిషుగారిపట్ల ద్వేషమాత్మకముగా లాడునట్లు అణచుకొనిన వారనియును నేను బాగుగా గ్రహించగలిగితిని. ఈ కుట్రను తొలగింపింపి మోతీలాలుగారు మరల రాగలరని యే నేను విశ్వసించెదను" అని స్పెండరుగారు వ్రాసిరి.

(ప్రత్యేకతెలిపార్త - హిందు)

ఇంగ్లండునుండి ఇండియాకు ఇకమిదట 6 క్వింటల్లకు బరులు అయిదురోజులలోనే విమానమువారు పోవుటకు వీలునని సర్ ఎరిక్ గడ్డిసు గారు రిపిరి.

రాంకేమాన్ స్టాల్ గారు వ్రాసిన అధ్యక్షునకు మూడవ తేదీని లండన్ నెను.

భారత కాంగ్రెసు

కార్యనంపు నిషేధము

లండన్ లో న్యూస్ పేపర్లకు పత్రిక మందలింపు

“భారత కాంగ్రెసు కార్యనంపుము అక్రమనంపుమని ప్రకటించుటయును పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారిని అరెస్టు చేయుటయును మిక్కిలి అనాలోచితములగు కార్యములే యగును. ఇట్టి పనులను చేయుట జాతీయవాదులను దౌర్జన్యమునకు పురికొల్పుటయే యగును. నిర్బంధ విధానమువలన లేకమైనను ప్రయోజనము కలుగదు. ప్రతిభారతీయునియందును స్వాతంత్ర్యవాంఛ మరింత ప్రబలమునకును మాత్రమే యానిర్బంధ విధానము తోడ్పడుగలదు.” బ్రిటిషువారు పశుబలసహాయమున భారతదేశమును కాశ్యతముగా తమ అధీనమునకు దుంచుకొన గోరుచున్నారని అనుభవమునకు నవకీర్తినిరస్థాయి కాకుండ చేయగోరినచో ఆంధ్రులకు కార్మిక ప్రభుత్వమునకిప్పుడు ఒక సాధనము మాత్రమే మిగిలియున్నది. భారతీయులకు స్వయంశిక్షణమునకును స్వపరిపాలనమునకును గూడ హక్కుకలదని కార్మిక ప్రభుత్వము వారు స్పష్టముగా ప్రకటించుటయే యిప్పుడు వారికి ముఖ్యైక కర్తవ్యముగా నున్నది. కావున దౌర్జన్యమువారు నిర్బంధ విధానమును వెంటనే విరమింపవలెను. రాజకీయములకు శిక్షింపబడిన వారి నందరిని వదిలివేయవలెను. “బ్రిటిషువారి బలవంతమును జోక్యమునుగూడ లేకుండ భారతీయ ప్రతినిధులు తమలో తాము ఆలోచించి తమకందరికిని ఆమోదకరమగు ప్రభుత్వవిధానమును నిర్ణయించుకొనుటకే రాండుపేటలు సభ జరిపబడును” అని కార్మిక ప్రభుత్వమువారు వెంటనే స్పష్టముగా ప్రకటించవలెను అని న్యూస్ పేపర్లకు పత్రిక వ్రాసెను. (ప్ర. తం. హిం.)

పంజాబు

నాయకుల అరెస్టులు

అమృతసరు, జూలై 3:- మున్సిసిపల్ కమిషనరును, యుద్ధ సంఘ నియంతయును డా॥ సంతారాముగారిని, నవయాన భారత సభాధ్యక్షులను తేజభానుగారిని యుద్ధసంఘ సభ్యులగు మోహనలాల్ సుప్రగాని పోలీసులు నేడు అరెస్టు చేసిరి. ఆ. ప్రె.

లాహోరు అరెస్టులు

లాహోరు, జూలై 3:- ఇరువురు నవయాన భారత సభాధ్యక్షులను క్రిమినలు లా సవరణ చట్టముక్రింద ఈ దినం సాయంత్రం అరెస్టుచేసిరి. పంజాబు యుద్ధ సంఘ సభ్యుడగు ముస్తోఫ్ మహమ్మదు మిహిగారిని, హాడిగారిని జి. ప్రా. కో. 108 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. ఆ. ప్రె.

మద్యశాలల పి కేటింగు

లాహోరు, జూలై 3:- మద్యశాలల పి కేటింగు నిరాపరాధముగా సాగుచున్నది. 4 వలంటీర్ల నేడు అరెస్టుయిరి. స్త్రీలనే కులు మద్యశాలల మందును వాని యజమానలగ్నహముల యొద్దను చేరి బహిష్కార ప్రదర్శనములు గావించుచున్నారు.

దుస్తిము యువక సంఘాధ్యక్షుడగు అబ్దుల్ మజీద్ గారు జి. ప్రా. కో. 108 సెక్షన్ క్రింద అరెస్టుచేసిరి. వారు జామిన్ పై విడుదలను నిరాకరించినందున బండిలోనే యున్నారు.

4 వలంటీర్ల నిరశన వ్రతము

పి కే టింగున కై అరెస్టుయిన 4 గురు వలంటీర్ల నిరశన వ్రతము బూనియున్నారు. ఇతరరాజకీయ క్షేత్రములకు ఆసక్తిరమ మనుట నాలోచించుచున్నారు.

పాగాకు కంపెనీవారి విపరీతపు చర్య ఇంకిరియల్ పాగాకు కంపెనీ లాహోరు కాఖలో పనిచేయుచున్న భారతీయులు ఖిద్దరువేసినందుకై కంపెనీ యజమానులు వారిని నిరసించుచున్నారని “బ్రిట్యూక్” పత్రిక తెలుపుచున్నది. ఇరువురు గుమాస్తా లీకారణమునకుగా తీసివేయబడిరి. కంపెనీ మేనేజరు, వర్తకమునకు నష్టమునచ్చినను సరే, తన క్రింది గుమాస్తాలు బ్రిటిష్ పక్ష బహిష్కారమునకు చేయూత కొనినట్లు తాను తాళిపోవని వచించినాడట. (ప్ర. తం.)

పరిజాబు ప్రముఖుల విచారణ

లాహోరు, జూలై 3:- బోర్డులు జైలులో శిక్షకు కాపురు (బారిసరు) మోతీలాలు, అమరసింగు జబ్బల్, చాటిల్ దాను, జగన్నాథ థామసు దత్తు, మల్లిక్ లాల్ ఖాన్ గార్లు, యుద్ధసంఘ సభ్యులు క్రిమినలు సవరణ చట్టము 17 సెక్షన్ క్రింద విచారించబడిరి. నిందితులు విచారణలో పాల్గొనలేదు. హైకోర్టు జ్యాయవాది వ్యవస్థాపక గోకుల్ పంతు నరాంగ్ గారును మరొకరు బాన్స్ టెలును విచారణ కేటెంచినందుండిరి. ఒక్కొక్కరి కేసును వేరువేరుగా విచారించబడెను. జైలుబయట గుంపులు చేరియుండిరి. కాని నిందితుల బంధువులు మాత్రమే లోపలికి పోగల్గిరి. (ప్ర. తం.)

చెన్నపురి బజారు ధరలు

1930 సం॥ జూలై నెల 4-వ తేదీ శుక్రవారము

1. ధాన్యములు

రియ్యముబస్తాలు

కుజునా తెనాలివి ,, ప 45 కలవి	12 8 0	18 4 0
నల్లారివి ,, డిబ్బో 42	12 14 0	18 0 0
శేరి ,, డిబ్బో 46	14 0 0	15 8 0
రాసులు రా. 164 బస్తా 1-కి	8 12 0	9 0 0
మవ్వూ ,,	17 14 0	18 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు

కందులు బస్తా 1-కి ర 205	12 12 0	14 0 0
మనగలు ,, డిబ్బో	18 4 0	15 0 0
పెసలు ,, డిబ్బో	18 4 0	14 0 0
మినుములు ,, డిబ్బో	15 4 0	16 0 0
తలనలు ,, 15 195	7 2 0	7 4 0

3. నూనెపప్పులు

మవ్వలనూనె బా 1-కి	105 0 0	110 0 0
నయ్య మ 1-కి	14 0 0	19 0 0
తేనెనెనగపప్పు బా 1-కి	88 0 0	41 0 0
తేనెనెనగనూనె గానుగ బా 1-కి ర 101 మినుమున 98		
అమడము బా 1-కి	88 0 0	90 0 0

4. చిల్ల రపప్పులు

చాయపగుపు బా 1-కి	88 0 0	90 0 0
కూరకగుపు ,,	88 0 0	50 0 0
మిరవకాయలు (గుంటూరు) బా 1-కి	98 0 0	105 0 0
ధనియాలు ,, బా 1-కి	28 0 0	35 4 0
గుంటూరుపానుకట్టు నీవీలిండు ముజుగు 1-కి ర 40 4		
జొన్న బా 1-కి	28 0 0	49 0 0
అసాగ-చక్కెర బస్తా 1-కి	24 12 0	24 14 0
చింతపండు బా 1-కి	28 0 0	38 0 0

5. ఇనుము

వట్టారకం బా 1-కి	80 0 0	81 0 0
చదరం	24 0 0	80 0 0
రవుండు	24 0 0	80 0 0

6. సూలు

సం 20 తెప్పి సింహా యా పి	6 5 0	
సం 6 ,, కటారి	3 12 0	
సం 24 ,, లాకి	5 5 0	
సం 20 1/2 రబ్బు తెడి	6 8 0	
సం 40 రాకి	8 0 0	
సం 4 తెప్పి మసీదు	3 4 0	
44 వాందో	4 14 0	
సం 20 1/2 జమ్మరు	6 8 0	
సం 20 1/2 చేతిబిళ్ల	6 4 0	
సం 2 1/2 తిరుయరు	6 4 0	
సం 24	6 12 0	
సం 28	7 4 0	
సం 80 (చిన్న తెట్ట) తిరుయరు	8 18 0	

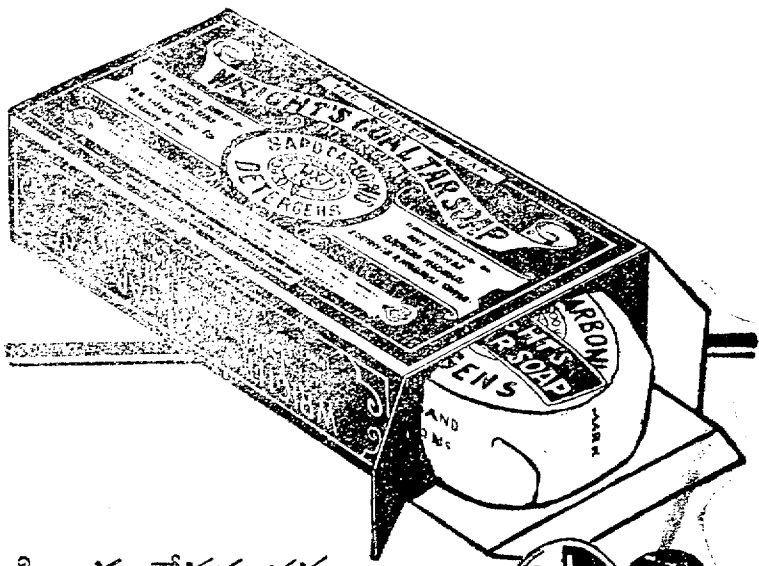
7. లోహములు

వండి 100 తులం 1-కి	46 12 0	53 2 0
బంగారు తులం 1-కి	21 18 0	22 0 0
చవరను 1-కి		13 8 9
ఇత్తడి బా 1-కి	220 0 0	222 0 0
దాగి బా 1-కి	280 0 0	285 0 0

8. రంగులు

అరీశేలు స్వీట్లరులాండు అలిజగయ్యో సింహామార్క		
1, నీలిరంగు 1 రతి	0 10 0	
2, 14 రతులు	1 10 0	
3, 28 రతులు	1 0 0	
4, 56 రతులు	1 8 0	
5, 1 అందరు	1 8 0	

ఇష్క-మిష్క-పాస్క-లో-లిట్-బా-మ- (టర్కి రబ్బు)	8 4 0	
కాగ్-3 3	1 0 0	
3 3 3	1 2 0	

హిందూదేశమునకు

తగిన శ్రేష్ఠమైన

సువాసన నబ్బు

ఆరోగ్యము, సౌందర్య మొకదానివెంటనొకటి యుండును. గాబట్టి హిందూదేశమునకు గాపాడగలిగిన నబ్బు నేర్పరచుకొనుటలో తగు మైన జాగ్రత్తగలిగియుండవలెను.

రైట్స్ కోల్ టార్ నబ్బు యొక్క వైద్యగుణములు, శ్రద్ధ దీర్చి చక్కనివాసన గలిగియున్నది. హిందూదేశమునకుతగిన శ్రేష్ఠమైన సువాసననబ్బు సున్నితమైన చర్మముల సూర్యరశ్మి, మొటిమలు, యితర చర్మవ్యాధులనుండి నెంతటి యుష్ణప్రదేశమందైనను గాపాడగలదు.

మీరు మీయాకృతిని గాపాడదలచుకొని చర్మవ్యాధులు లేకుండ చేసికొనుటకు ఒక రైట్స్ కోల్ టార్ నబ్బుపెట్టెను గొనుడు. ప్రతి యొకపెట్టెయందు మూడు పెద్దబిళ్లలుండును.

WRIGHT'S

COAL TAR SOAP

బంగారు వన్నె నబ్బు

హిందూదేశము, బర్మా, సిలోను-కు. పాల్ ఏజెంట్లు

టి. యస్. ఆర్. గిల్లెట్

9 స్ట్రానాచ్ హాస్,

గ్రహం సోడ్స్, బొంబాయి.

విశాఖపట్నం చందాదారులకొక

ముఖ్యప్రకటన

విశాఖపట్నం నందు యిదవరకు మాత్రం దినపత్రిక, భారతికి ఏజెంట్లుగ నుండిన మెనర్స్ గుప్త బ్రదర్స్ వారికి బదలు విశాఖపట్నంలోని చావలివారి వీధిలో, మండికొండ వారి గృహమునందును మెనర్స్ విజ్ఞాన్ అండ్ కో ప్రొప్రియటరుగ శ్రీయుత వి. వి. సుబ్బారావుగారిని నూతనముగ 1-7-1930 తేదీనుండి మా ఏజెంట్లుగ నియమించి యున్నాము. గాన చందాదార్లు జూలై మాసపు చందాను వారికి ఇల్లించి, వారి మూలముగా పత్రికలను స్వీకరింపఁ బ్రార్థింతులు.

ఇదివరలోనే పాత ఏజెంట్లకు రాజీవు మాసములకుగూడ చందాలను అదృష్ట్యగా చెల్లించియుండిన, నదా రిశీదులను నూతన ఏజెంట్లకు ఇచ్చిన, వైకము చెల్లించిన తారీఖువరకు పత్రిక లివ్వబడును. ఇదివరలో చందాను చెల్లించినవారికి పత్రిక చేరనిచోటును మాకు వ్రాసి, నూతన ఏజెంట్లకు తెలిపిన తక్షణమే తగినయేర్పాట్లు చేయబడును.

శ్రీ వ ప్త ప కు డు.

చిత్తూరుమండల ఎన్నికలసభ

1930 సంవత్సరము జూలై నెల 6-వ తేది ఆదివారము సాయంత్రం 8-30 గంటలకు బుచ్చినాయుడు ఖండ్రగిరియందు జరిగిన సభను వాయకులకు దివాన్ బహద్రుడు బొల్లిని మునిస్వామి నాయుడుగారు "రాజ్ పు ఎన్నికలు - ప్రజలక్ష్యము" అను విషయమున గూర్చి యుపన్యసించుచు, రైతుల కష్టనష్టములగుర్తింపజేసి, తప్పక విచ్ఛేదమునకు ప్రార్థించుచున్నారను.

బుచ్చినాయుడు } సాయబునేని వేణుగోపాలునాయుడు
ఖండ్రగిరి } సాయబునేని చింతమ నాయుడు
29-6-30 } కార్యనిర్వాహకులు.

రాయవరం శిక్షలు

రాయచండ్రపురం తాలూకా రాయవరం బోర్డునూలు తాడేపల్లివరం గాఢీ బోర్డునూలు లో కాం తి నై ని కు ల కు బ స యి చ్చి నం దు కు పో లీసు వారి చే కేసు లేబడి పెద్దాపురం డిప్యూటీ కలెక్టరువారిచే యాజ్ఞాపన అనగా 30-6-30 తేదీ పెద్దాపురంలో విచారణ జరిగినది. అందు కోర్టువారు ముద్దాయిని నీవు పక్కాతైపమును పొంది కోర్టువారికి క్షమాపన యిచ్చెదవా? అని అడుగగా ముద్దాయి అందుకు నిరాకరించెను. అటుపయి కేసు మామూలు ప్రకారం కోర్టువారు విచారణపలిపి (ముద్దాయి) గాడ్డం కేసుకోసముగాను గాగ్గి నాలుగుమాసములు కఠిన శిక్షయు 250 రూపాయలు జుల్మానాయు చెల్లించనిచో 1 మాసము విడితైదున్ను విధించిరి. ముద్దాయి శిక్షను సంతోష పూర్వకముగా అంగీకరించెను.

2. కైవికముగా తీసికొని రాబడిన కేసులో 2 వ ముద్దాయి, గంగిన కత్తెనానాయకచౌదరి (రాయవరం) కోర్టువారిని క్షమార్పణ కోరినందున విడుదలచేసిరి. పెద్దాపురం. నిర్దోగి వెంకట సుబ్బారావు

పెండిని ఇంగ్లాండునుండి తెప్పించగూడదని తీర్మానించుట

బొంబాయి, జూలై 3:-బొంబాయి బులియన్ ఎక్స్ఛేంజి బోర్డును, ఇతర కమిటీవారను సంయుక్త సమావేశము జరిపి, తక్షణపు టెప్పరును లండన్ నుండి పెండింగుగాని బంగారు పట్టానుగాని బ్రిటిష్ బ్యాంకులమూలముగా తెప్పింపరాదనియు, ఇతరులకు దానిని అమ్మరాదనియు తీర్మానించిరి.

మద్రాసు అందు సదరక్ మరాటా రైల్వే కంపెనీ, లిమిటెడ్.

(ఇంగ్లాండులో ఇన్ కార్పొరేటు చేయబడినది.)

9, 10 జూలై 1930 తేదీలలో

మచిలీపట్నం మందు

సముద్రస్నాన మర్యాదాత్మకము

9, 10 జూలై 1930 తేదీలందు విజవాడ నుండి మచిలీపట్నమునకు "సముద్రస్నానము" నిమిత్తము నెడలు రైలు ప్రయాణీకుల సౌకర్యార్థమై ప్రత్యేక రైలు ట్రైన్లు చేయబడును.

9, 10 జూలై 1930 తేదీలను జ్ఞాప్తియందుకొని రైలు ప్రయాణముచేసి కాలము, వ్యయప్రయాసలను తేకుండచేసికొనుడు.

సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను

మద్రాసు రాజధాని యందంతటను పలు స్థలములందు సబ్ ఏజెంట్లు కావలెను. పూర్తివివరములకు ఈదిగువ విలాసమునకు వ్రాయవలెను.

WHITE KEROSENE & MINERAL OIL Co.,
Post Box No. 124, MADRAS.

మైమెన్సింగు అల్లరి విచారణ

మైమెన్సింగు, జూన్ 27:-ఎక్స్ ప్రెజ్ కార్యాలయపు కేసు సందర్భమున 78 నుండి విచారణకు కొనిరాబడిరి. అచట పోలీసులు జనులపై కాల్చిన విషయము స్మరింపవలెను. 65 నుండి నిందితులు ఎకీలు తైలేంద్రవాధముజుందాగుగారితో సహా నేడు పీసలకోడు 147, 148, 322, 324, 326, 435, 440 నెక్స్ నుల క్రింద విచారించబడుచున్నారు. పలు డివిజన్ లో ఆఫీసుల జె. పి. రాయగారు విచారణకర్త. ఈ కేసులో సాక్షులు 100 కి పైగాగలరు కావున చాలకాలము పట్టును. నిందితులు కూర్చోనుటకు ప్రత్యేకముగా బోను కట్టబడినది. కాని అందు స్థలము చాలనేచాలదు. నిందితుల తరపున వాదించబోవు వ్యాధవాదులకు గూడ తగిన తావోసగబడలేదు. పట్టును 10 నుండి పీడ్ రక్షణను స్థలము చాలదు. కేసుటినుండియు తగిన వసతి నిచ్చుటకు ప్రయత్నించెదనని మేజిస్ట్రేటు చెప్పినాడు (ఫీ. పే.)

మైలాపూరు రాయపేట ట్రామ్ వేలెనుకు డబుల్ లైను నిర్మించబడుట

రాయపేట పోలీసుస్టేషనునుండి లక్ష్మీపురోడ్డునకు బోవు ట్రామ్ వేలెనుకు రెండుమార్గములను నిర్మించుటకు మద్రాసు ట్రామ్ వేకంపెనీవారి యిష్టం పని ప్రారంభించుచున్నారు. ఈపని ఒక సంవత్సరకాలముక్రిందటనే మద్రాసు కార్పొరేషను యొక్క యనుమతిని పొందియుండెను. ఈ మార్గము ఒక మైలుకంటె నెక్కువ పొడవుగా నున్నది. ఇందులో కొంతభాగము, అనగా ఎడ్వర్డు ఎలియట్టు రోడ్డు నకు ను బృందావనం రోడ్డునకు మధ్యభాగమునందు రోడ్డు కూడ నెడలన్న చేయబడవలసియున్నది. రాయపేట పోలీసు స్టేషనునుండి ఎడ్వర్డు ఎలియట్టురోడ్డు వరకు యీ సంవత్సరాంతములోగా పని పూర్తి కావచ్చును. ఎడ్వర్డు ఎలియట్టురోడ్డు తరువాత రాయపేట హైరోడ్డు లో మిలియన్ను భాగము నుదాగు కార్పొరేషనుచే నెడల్యు గావింపబడునపుడు ఆ భాగమునందున్న ట్రామ్ వేలెను లో రెండు మార్గములను నిర్మించుటకు ట్రామ్ వే కంపెనీవారు ప్రారంభించురు.

మద్రాసులో గతవారమున మరణముల సంఖ్య 28-6-30 తేదీలో అంతయున వారమున మద్రాసు నగరముందు వెయ్యింటికి 85.8 మరణములును, అంతకు పూర్వపు వారములో 40.4 మరణములును సంభవించెను. 8 గురికి మహావికాతముకలెను. కాని, వీరిలో నెవరును మరణించలేదు. ఆటలయ్య 7 గురికి లెగిలి అందొక్కరు మరణించిరి. కాల అపాయనలన 1 మలేరియావలన 6, ఇతర జ్వరములవలన 30 మరణములు సంభవించెను. గత సంవత్సరమున యీ వారము లోనే వెయ్యింటికి 88.5 మరణములు సంభవించెను.

గాంధీమహాత్ముని యాజ్ఞ

ఉప్పు పత్తా గ్రహమునల స్వరాజ్యము నమ్మువా, రాదా అను సలహా మేనూత్రము వలదు. విదేశీవస్తువులను, వస్తువులను బహిష్కరించుచున్నాము. దానికి ఏడు ప్రతివాదులను చేతికెక్కినవలను ప్రాత్యహించినచో తప్పక స్వరాజ్యము నిడించును. ఆ చేతిపను లన్నిటిని చేయు విధానముల మా "చేతిపని వర్తక రహస్యబోధిని" అను గ్రంథమున గలవు. కావున ప్రతివాదుల మా గ్రంథములో 200 విధములైన చేతి పనులను యంత్రసహాయము లేకయు కులభిమున మార్గముల ద్వారా తయారుచేసి యముఖ్యులభమును పొంది కోటిరూప లగుదురు గాక. నెల వుత్తకము రూ 1/- మాత్రము పొట్టు ఖర్చు చేయ. మహారాజ పుస్తకశాల, 18 బీటు, పపుకార్ పేట. మదరాసు.

ఆంధ్రపత్రికకు, భారతికి, తాడేపల్లిగూడెము, బాపట్లయందు నూతన ఏజెంట్లు

ఈ దిగువ స్థలములందు సదరు స్థలముల పేరులకు ప్రక్క-న తెలిపియుండువారిని ఏజెంట్లుగా 1-7-30 తారీఖునుండి నియమించియున్నాము. కావున దయయుంచి చందాదారులు వారికి చందాలను ప్రతినెల 1 వ తారీఖులోగా చెల్లించి వారిమూలముగా ప్రతికలను స్వీకరింప ప్రార్థితులు.

శ్రీయుత లక్ష్మీరాజు వాణీమనోహరరావు గారు—బాపట్ల.
శ్రీయుత కేశిరాజు శ్రీరాములుగారు—తాడేపల్లిగూడెం.

మద్రాసు మార్కెట్టు రిపోర్టు

(4-7-1930)

"స్వదేశీ మిల్లునూలు ధరలు"

40 నెం నూలు (5 పౌనుల కట్ట) మధుర మిల్లు	రు 4-10-0
" " " " టి. వేన్సు మిల్లు	రు 4-10-
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 4-10-0
80 నెం నూలు (5 పౌనుల కట్ట) మధుర మిల్లు	రు 4-0-0
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 4-1-0
" " " " మినెర్యా మిల్లు	రు 4-1-0
20 1/2 నెం నూలు (10 పౌనుల కట్ట) చూలై మిల్లు	రు 6-8-0
20 నెం నూలు (10 పౌనుల కట్ట) మధుర మిల్లు	రు 6-6-0
" " " " బకింగ్ హాం, కర్నాటిక్ మిల్లు	రు 6-6-0
" " " " టి. వేన్సు మిల్లు	రు 6-4-0
" " " " లాయల్ మిల్లు	రు 6-6-0
" " " " గోకాక్ మిల్లు	రు 6-8-0

ఇత్తడి, రాగి లేకుల ధరలు

ఇత్తడి లేకులు (బారవ 1-కి) "డిబ్ మాన్"	రు 218-0-0
" " " " "కృపాసార్"	రు 212-0-0
రాగి లేకులు (బారవ 1-కి)	రు 280-0-0

సిమెంటు ధరలు

గిల్లింగ్ హాం ("చెయ్యి" బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 11-0-0
" " " " బస్తా 1-కి	రు 8-2-0
ఇటాలియన్ ("సలో నాటవర్" బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 9-4-0
" " " " బస్తా 1-కి	రు 2-8-0
డేనిష్ (బి. కే.) బ్రాండు) పీపా 1-కి	రు 9-6-0

చక్కెరధరలు

జావా చక్కెర (రెడీరేటు) బస్తా 1-కి	రు 24-12-0
" " (ఫార్వర్డురేటు) " " " " " " " "	రు 24-0-0
జూలై రు 28-10-0 బీటుచక్కెర (రెడీరేటు) రు	

వేరుశనగనూనెధరలు

"ఎక్స్ పెల్లర్" (1-వ రకము) బారవ 1-కి	రు 96-0-0
" " (2-వ రకము) " " " "	రు
"చెక్క" " " " "	రు 92-8-0
"విరుదునగరు" " " " "	రు 100-8-0
అముదము (మిల్ డెలివరీ) " " " "	రు 88-0-0

పదునుచేసినతోళ్ల ధరలు

అవుతోలు (8-8 1/2) అవ్ కంట్రిన్	రు 0-10-9	రు 0-11-3
" " (లేరిక) " " " "	రు 0-18-8	రు 0-18-9
" " (8-8 1/2) టెంగురూరు	రు 0-11-3	రు 0-11-9
" " (8 1/2-7) " " " "	రు 0-12-6	రు 0-18-0
" " (లేరిక) " " " "	రు 0-18-8	రు 0-14-8
" " (8-8 1/2) టెజవాడ	రు 0-11-6	రు 0-11-9
" " (6 1/2-7) " " " "	రు 0-12-6	రు 0-18-0
" " (7-7 1/2) విజయనగరం	రు 0-12-6	రు 0-12-9
" " (6-6 1/2) " " " "	రు 0-12-6	రు 0-18-8
" " (7-7 1/2) ఏలూరు	రు 0-18-8	రు 0-12-9
" " (5-5 1/2) " " " "	రు 0-18-8	రు 0-18-9
గేడతోలు	రు 0-8-9	రు 0-9-6
గేడమాడతోలు	రు 0-18-8	రు 0-15-0
అవుమాడతోలు	రు 1-8-0	రు 1-8-0
మేకతోలు "ప్రైము"	రు 2-0-0	రు 2-8-0
" " "మిడియము"	రు 1-14-0	రు 2-0-0
గాత్తతోలు "ప్రైము"	రు 2-5-0	రు 2-7-0
" " "మిడియము"	రు 2-0-0	రు 2-8-0
" " "మట్టాడమిడియము"	రు 1-14-0	రు 2-0-0

వేరుశనగపప్పు ధరలు

మెక్సిక్ రకము (ఫ్రెంచి బారవ 1-కి)	రు 38-8-0	రు 38-10-0
పాదారకము " " " "	రు	

వెండిబంగారముల ధరలు

ఉపరను 1-కి (టోపుధర)	రు 18-8-9
" " " " (చిల్లరధర)	రు 18-9-0
బంగారము కులం 1-కి (ఇంగ్లీషుబార్)	రు 21-10-0
" " " " (మింటుబార్)	రు 21-5-0
వెండి 100 కులముల బార్ 1-కి	రు 47-0-0
" " కులం 1-కి	రు 0-8-6

గోవధ

(బండరు శ్రీనివాసయ్యగారు)

కర్ణకశోరమయిన యీ శబ్దమును ఇట్టి పత్రికలలో వ్రాయవచ్చునా? ఎవలనో మరణించిన లేక క్షుణ్ణి అడ్డలను ఆవులను చందాలురు తిను నలవాటు కలదు. దీని నీడకూడ సోకకుండ వీరలను ఊరిబయట పెట్టియున్నారని కొందరు భావింపవచ్చును. ఇది యిటులకాదు. బెంకసూరునందు మాత్రము సంవత్సరమునకు ఆధమము ఇరువది లేక ఇరువది యయిదువేల గోవులను కట్టికవారు చంపి అమ్ముదురు. సంవత్సరమునకు 25 వేల గోవులు జతకాగ్గికి ఆహారమునుండినయెడల మన దేశమున నుండెడి గోవులు ఎన్ని సంవత్సరముల వరకు మిగులును? రాను నాను వీని నుండి గోవుల సంఖ్యయు తగ్గినకొలది వాని వెల పెంచుచున్నది. వెల అధికమయినకొలదిని రైతులు యెద్దలను కొనుటకు నలనుపడదు. దూడలు ఆవులు లేనియెడల ఎరువుకూడ తగ్గుచున్నది. చేనులను, మడులను దున్నుట కష్టము. మడులు చేనులను సరియైన దుక్కులేక ఎరువు లేకుండిన సరియైన పంట కలుగదు. పంట లేనియెడల రయ్యులు వీధివాడగుచున్నాడు. ప్రజల కందరికీ హింస. ఇతర దేశముల వారివిధమున మన దేశమువారు ఒక మాంసమునే తిని జీవించువారలు కాదు. దేశాభివృద్ధి వకు పాలు, పెరుగు, నెయ్యి మొదలగునవియే యుఖ్యాధారములు. గోవులసంఖ్య తగ్గించుకొలదిని పాలు, పెరుగు, నేకులకు అభావమవుచున్నది. ఇవి తగ్గించుకొలదిని జనులు దుర్బలులగుదురు. మన దేశమున ఒకానొక కాలములో రూపాయికి 64 నేర్ల పాలు దొరకుచుండినవి. ఇప్పుడు నీరుకలు పని స్వచ్ఛమయిన పాలు రూపాయికి 4 నేర్లు చిక్కులే కష్టము. పదిపదునేడు సంవత్సరముల క్రిందట చలిచేంద్రులందు నీటికి బలులుగ పోయియుండిన నీరుమట్లగ కూడ నివుడు భోజనమునకు చిక్కుట కష్టముగా నున్నది. తలిదండ్రులు కుర్రుకా శృశించుచుండినయెడల పుట్టబోయెడి శిశువుల గతియేమి? చనుబాలను విడచినయెడల ఆవుపాలే శిశువులకు అత్యుత్తమమయిన ఆహారము. అయినను పాలున కేపుడు ఎంత అభావమో యెల్ల శిశువులు తెలిసియున్నది. మనదేశమున పుట్టిన 1000 శిశువులలో 800 నుండి 500,600 వరకు పుట్టిన సంవత్సరమునందే మరణమొందుచున్నారట. ఇంగ్లండులో 1000 కి 97 లేక 100 శిశువులు మాత్రము మరణమొందుచున్నారట. దీనికి కారణము దారిద్ర్యము, నిస్త్రాగము, క్షీరాభావము. వీని కన్నిటికిని కారణము గోహత్య.

గోవులను చంపి తినువారిని నీరులని భావించుచుండిరి. దీనినుండి 20, 25 ఏండ్లక్రిందట మహమ్మదీయులలోను గోమాంసమును తినువారని చెప్పిన మాన్యులకారని భావించుచుండినది చూచియున్నాను. ఇప్పుడు యిది అఖిలపక్షమునకు పట్టణములలోకూడ వ్యాపించినది. పాశ్చాత్యులలోకూడ నుండు కొలది మంది హైందవులను, మహమ్మదీయులను గోవులనుతినుట కారంభించియున్నారు. ఈ యలవాటు దినదినము పెంచుచున్నది. దీనినిపుడే నంపజేయనియెడల కొలదియెట్లలోగా మనదేశము వారే గోవధను నిలుపగూడదని ఆరచెడికాలము నచ్చుననిన అశ్వరథము కానేరదు.

ఈ విషయమును ఆలోచించుచు మాంసపు అంగదులను చూచిన ఉత్కలప్రస్తుమయిన గోమాంసము 6, 7 అణులకు 1 నేరు చిక్కుచున్నది. మేక గొట్టెల మాంసము ఒక నేరు వెల 0.12-0, 1-0-0. దీనిచేత గోమాంసమును తిని వీధివారలు తాము కష్టపడి సంపాదించిన వైకమునిచ్చి 1 నేరు నికృష్టమాంసమును కొనుటకు 0-14-0 లేక 1-0-0 రూపాయి ఇయ్యవలయును. ఇతరులు ఆవైకమునకే దీనికన్న రెండు మూడంతలు ఎక్కువగా గోవుయొక్క ఉత్కలప్రస్తుమయిన మాంసమును కొనవచ్చును. పల్లెటూరివారికి ఉపపత్తియును శుక్కువ. ఈతక్కువ యుపపత్తినుండి అతిస్వల్పము ఖర్చుచే టుటచేత రాబోయెడి ప్రయోజన మేమి? ఈ పల్లెటూరి వారలు ఏకారణముచేత కృశించియున్నారలో ఇతరులు ఆ కారణముచేతనే గిరాకీలేక నయముగ చిక్కెడి గోమాంసమును తిని బలాధ్యులయి యున్నారు.

గోవధవలన అగుచుండెడి పరిణామఫల మేమి? ఒకచోట భూమికి ఎరువులేక వ్యవసాయము చేయుచున్నది. మరొకచోట ఈదేశముల వారికి ఆత్మాభివృద్ధిముగ కానలసిన ఆహారపదార్థములగు పాలు పెరుగు నేకులను దినదినమునకు పెంచుచువున్నది. పాలు పెరుగు నేకులను

విడిచినచో వీరికి వేరువిధమయిన దార్ధమలు లేవు. గోవును తినువారలు గోమాంసమును విడిచిన, మేక, గొట్టె, కొల్లన యినను తినవచ్చును. మాంసాహారులు కాని వారు ఎక్కువగ లేని మనదేశమందు ఆహారమున నుండగలిగినటువంటి కాయపుష్టి యంశములను పొందుటకు పాలు పెరుగు నేకులు లేని యెడల దీనికి ప్రతిగాను ఏ పద్ధతులను ఉపయోగింపవలగును? కొబ్బరినూనె, నువ్వులనూనె, స్వచ్ఛమయిన నేతిని ఉపయోగించుచుండిన ఎంతటి భక్ష్య భోజ్యములకు వీధి వారలు ఇప్పుడు మంచినూనెతో తృప్తి పొందుచుండలేదు?

పశువులను తినటచేత కొలదినుండి మాత్రము ప్రయోజనముపొంది ఒక ప్రక్కను జనులుతీరించుచు ఇంకొక ప్రక్కను భూమియు చెడుచున్నది. పోనీ గోమాంసమును తిను వారలు దీనినుండి వచ్చెడి సంపూర్ణప్రయోజనమును పొందుచున్నారా?

డాక్టరు ఆరెస్టియనువారు యిట్లని నిర్ణయించుచున్నారు. ఆవునకిచ్చెడి తిండివలన పుట్టబోయెడి కీక్రి నూటిలో పదు నెనిమిది భాగములను పాలు నుండి పొందవచ్చును. కాని పశువునే చంపుకొని తినిన, మాడున్నర వంతున మాత్రము కీక్రి లభించుచున్నది. మంచినపువునకు 209 పానులంత కనువు, గింజలు మొదలయిన తిండిని ఇచ్చుటచేత, అది ఎంత పాలు యిచ్చునో ఆ పాలునుండి మన దేశమునకు ఎంతటి ప్రయోజనమున్నదో, అంతే ప్రయోజనము కలుగునంతటి పాలును పొందుటకు, చాల కృశించియున్న పశువునకు 4.7 తిండిని ఇయ్యవలసి వచ్చుచున్నది. అయితే యింతే ప్రయోజనమును పొందుటకు రెండున్నర సంవత్సరముల వయసు గల మాడను చంపి తినుచో దీనిని పోషించుటకు 9 పానులంత తిండియు కావలసివచ్చుచున్నది. వీని నన్నిటినికూడ మంచి పశువు తాను తినిన తిండిలో ఇరువదన భాగమును, కృశించిన పశువు 12 భాగములను ఇచ్చుచున్నది. అయినను అత్యుత్తమమయిన మాడ మాంసము నుండి 6 భాగములు మాత్రము దొరకుచున్నది. ఈ వాస్తవములనుండి కృశించిన పశువుకూడ ఉత్తమమయిన మాడ (మాంసమునకంటె) రెండురెట్లు ప్రయోజనకరముగను, మంచిన పశువులు పూడింతలు ఉత్తమముగనున్నవి. ఇంతేకాదు, ప్రాఫెసర్ ఉడ్ అనువారు పశువు తాను జీవించియుండువర్యంతము తినినతిండి 1/12 పాలును మాంసములరూపమునుండి యిచ్చుచున్నది. మాంసమునకంటె ఉపయోగించెడిమాడ 1/64 మాత్రమిచ్చుచున్నది ఈ విషయముల లెక్కలను పాలునుండి చిక్కెడు, పుష్టికరమయిన పదార్థ (Proteins fat and Carbohydrates) మూలను చూచి గుణించియున్నారు. పాలు నుండి దొరకెడి లవణములను తదితరములగు సుత్కలప్రపదార్థములను లెక్కతీసికొనిన పాలునుండి వచ్చెడిలాభమునకును, పశువునే చంపితినుటకును ఉండెడి వ్యత్యాసము అత్యధికమగుచున్నది. విటమిన్స్ (Vitamins) పదార్థములు మాంసకండరములలో చేరియుండవు. కాని, పాలులో భారాళముగా నుండును. వీని నుండి కలిగెడి ప్రయోజనము అగణ్యమయినది. కడపట పశువు నుండి దొరకెడి కేడ పంచితములను మరవవచ్చునా?

గోవధ ఒకవంక వ్యవసాయములకు ప్రతికూల మగుచున్నది. ఇంకొకవంక దుర్బలులు కృశించుచున్నారు. గోవును తిను కొద్దిమందికి మాత్రము స్వల్పప్రయోజన మున్నది. ఈలాగున నుండుటచే, దేశాభివృద్ధియునకు, ప్రజలహితమునకు కంట కముగా నుండెడి గోహత్యను నిలుపుట సర్వార్థవారిక తర్జనము. సర్వార్థవారు ఎల్లవారికి అనుకూలమయిన నిబంధనలను ఏర్పరచవలసినదే కాక కొంతమంది మేలును జూచి అపితమైన నిబంధనలను ఏర్పరచగూడదనియు, గోహత్యను నిలుపగూడదనియు వాదించువారున్నారు. ఈరీతిగా చూచినను గోహత్యను నిలుపుటచేత అందరికిని హితముగా నుండెడిది. పాలు, పెరుగు, నేయి చవుక యగుచున్నవి. భూమియు ఫలవంతమగుచున్నది. ఈ ఫలములను ఎల్లరును అనుభవించవచ్చును. కాని గోహత్యను చేయుటచేత గోమాంసమును తినెడికొంతికి మాత్రము కాక యితరులకు హానికరముగా నుండగలదు. అందరు కల్లును దీయవచ్చునా? బట్టిడించినసారాయము చేసికొనవచ్చునా? ఈరీతిగ చేయగూడదనెడి నిబంధనలనుండినో సర్వార్థవారు చేయునది ఆన్యాయమా? ఆయాస్థితికి దీనినుండి ప్రతికూలమయినదేమున్నది?

ఈ సందేహుండి మొట్టమొదట హింమాదేశమునకు వచ్చిన యూరోపియనులు గోమాంసమును తినుచుండిరా? వారికి ఈ మాంసము ఎచ్చు దొరకుచుండినది?

ఇప్పుడు కొండప్రదేశములందు కాఫీ మొదలయిన తోటవనములను చేసికొని యుండెడివారు ప్రతిదినమును గోమాంసమునే తిని జీవించుచున్నారలా? ఇంకొకవిషయము మీకు అలవాటయిన తిండిని విడుచుటకు వలనుపడదనగా వారలు తమతమదేశములలో ఏయే పదార్థములను తినుచుండిరో యిప్పుడుకూడ అతిను బండములనే తెప్పించుకొని తిని జీవించుచుండు. ఇచ్చటివియ్యము రాగులు పండ్లు మున్నగువానిని ముట్టకుండనిండు. అథవా వారికి అంతటియొకవర్గముగానుండుచో సర్వార్థవారిదయనుండి యిాయపాయమున నూచింపవచ్చును. అమెరికాలో పశువు దున్నపోతు సంపర్కమునుండి ఒక కలపటముయి అరుదుగ పుట్టుచున్నది. దీనిమాంసము ఆహారమునకు చాల హితకరముగా నున్నదని చెప్పుదురు. దీనిని తెప్పించి అప్పటప్పట వృద్ధిపరచుకొని దీని మాంసమును ఉపయోగపరచుకొననిండు!

మంచి యెద్దలనయిన పాలు నిచ్చెడి పశువులయిన చంపక కృశించిన ప్రాణులను మాత్రము చంపుదుమని చెప్పెడి వాడుకకలదు. మాంసముల అంగదులను చూడగా ఈమాట ఎంత వరకు నిజముగా నున్నదో స్పష్టమవుచున్నది. అటుబుండియును దీనివలన నష్టమేకాని ప్రయోజన మేమియునులేదు. పశువులు ముదిరినకొలదిని వానిపేడపంచితములు ఉత్తమమయిన ఎరువు అగుచున్నవి. ఈకారణముచేత రైతు ముదిరినయెద్దలకు కటిక వారికి అమ్ముటకన్న దండుగయిన రానికి మేత వేసి సాగుచుండినయెడల వీనికి వేసినమేత అత్యుత్తమమయిన యెరువయి ముసలిప్రాణు ఎరువును చేసికొనవలసివచ్చును. మరియు వీనిని అమ్ముడమ్ముచు ముడివేసి కొనుదానికంటె, వీనికి మేతవేసి సాగునదే ఫలకారికాగలదు. వీనినన్నిటినిచూచిన గోహత్య ఏవిధమునకు ప్రయోజనకరముగా గోచరించుటలేదు. మియాహారమునకై కొలదినుండికై చంపెడి పశువులనుండి పాలు పెరుగు నేయి లేక మిశ్రమాదరలు కృశించుచుండుట చూచియును గోహత్యను నిలుపాలపడవలసిందెడివారు దేశహితైవులా?

కెంపులు, పచ్చలు, మంచములయ్యలు వగైరాలగు శ్రీ లక్ష్మీ జ్యాయెలరీ కంపెనీ, మాన్యువ్యాక్చరింగు ప్లాంట్సు (ఆంధ్ర) ప్రైవేటు లిమిటెడ్, జెజవాడ-1. చంద్రా నర్సరీతోటలు - నేలం సంక్లస్ నేలం సామిడిపండ్లు పంపుటకు తయారు. ఆర్డర్లకో అడ్వాన్సు, 8 రుపాయలనుమిడిచెట్టు ఇతర ఫల అంటుచెట్టు దక్షిణ రు 75/- నను, పుడే తరాలకు ఫలవిస్తలు, 24 రు నను పెడ రు 25, 12 రు నను 15. క్యాలిటగు ఇతాం. Chandra Nussery. P. O. Salem Junction.

జాతకఫలముల నూతన ఫక్కి దినచర్య దినచర్య చూచుకొని తమ జీవిత మార్గములను చక్క జేసికొని ప్రతివారును మేలు పొందవచ్చును. మహారాజులకు, వ్యాపారస్తులకు, పండితులకు, వనసామాన్యులకుంతలకును ఇది సదుపదేశముల నొసంగుచువునంటిది. ముప్పది రోజుల ఫలములకు రు. 8/-లు మాత్రమే. మీ ఆర్డరుతో రు. 1 అడ్వాన్సుగా పంపుచు మీ వ్యవస్థాక్రమ, లేక తొమ్మిది అక్షరములు, వాదాపురమున్ను త్రవాయవలెను. 5 ప్రశ్నలకు రు. 1-0-0 ఆర్డరుతోనే పంపవలెను. పండిత వి. యస్. యస్. శర్మ, కాకినాడ.

రాజమోహనపేరాయిలు శ్రేష్ఠమయిన నువానగల తలమాన కలసోపి, మునుపాటు, చుట్ట అకాలముగా తొంటుకలు పెరయుట కోరెడిమి మొదలగునాటిని నారీం మొదలగు చల్లదనమును, మిడి జు మును, కలిగించి వెంట్రుకలును నల్ల పరిచి వృద్ధిపొందించును. 1 నీసా రు 1, 3 నీసాలు రు 2-10-0 వి. పి. ఖర్చులు ప్రత్యేకము. పి.సి.సి. అంజుకో, ఆయల శర్మపరమాంం, పెరిదేవి, (నెల్లూరుజిల్లా).

స్వచ్ఛ దం

ఫలమధికము!!

పూర్తితృప్తి!!!

100కి 100 గురు సంతృప్తి చెందియున్నారు

లోకమయహార కస్తూరిమాతలు

పిల్లలు మొదలు మువ్వినారే వరకు అందరి నందరూ, నాభిగర్భము, కడిగిమ, దగ్గు, నూరలు, కిం
 యుచే కాళ్ళ లాగులు, కడుపుబ్బరము, కడుపునొప్పి, పక్కలయింకి నొప్పి, అత్యంత కాలమును బలహీన్
 విజ్వరము, జ్వరము, క్షేణ, ఇత్యాయంజా ఇంకను అనేక వ్యాధులను మూలకమును. స్త్రీలు (తపదించి
 నాడు, స్నానమునాడు (కత్తారీకి బదులుగా) ఈమాతలు 4-5 నుండి 2-3 కులపాకులతో నమస్కరించుకొని
 సాంధ్యమున కొనులతో నందరినీ నాచు, వినను 1-2 మాత్రలను నీచించిన ఆస్థిగ్రస్త్యాదులను శుభమును
 ఈమాతలు సీసాతోగల అనుసానవర్తిమున చూడుదు. 200 మాత్రలు Xల సీసా 1-1 4 అణాశుభమున ప్రతి
 క్రియాశక్తిని జోరవను. పొద్దు మాంసముగా 6 సీసాలు రు 1-8-0, 12 సీసాలు రు 2-12-0, 25 సీసాలు రు 5-8-0.

సారస్వతానవం:-

మొదలగు బలమును కలిగించి, జ్ఞానశక్తిని వృద్ధిచేయును. పునః, మొదలగు దుష్ట
 లములను గలిగియుండు మను ప్రవాణిలను వదిలివేసి వరసలకు మంచి శాంతి
 తక్కువైన కలంకమును, సంగీతపాటకుల, కంఠస్వరమును మృదును శుభరత్నము నిచ్చును. పాదసంపాదన ఆత్మసామర్థ్యము
 బలహీనమైన స్త్రీలకు నెత్తినడుము (నెత్తినోరు చాల మెత్తగావుండుటవలన) పాదపాదన నడువనరాని పిల్లలకు పరివర్తింపజేసి
 6 బొమ్మల సీసా 1-1 రు 1-0-0. బొమ్మలక్కలు ప్రత్యేకము.

శ్రీ సీతారామ వైద్యశాల, మైసూరు

రసాయన చాయశాల

మేలైన గట్టిచాయనూలు వ్యాపారం, తూర్పువాకిలి, మధుర.

గట్టిచాయ నూతన రంగునూలు రకములు లభియుచేయుదములో "ఇండియాలో" నెల్లను
 మొదటివా రని మిక్కిలి ప్రఖ్యాతి చెందినవారు
 అన్ని రకములలోను పక్కారంగులు నలినుగా చిక్కును.
 ఒకపర్యాయము మా రకములను ఉపయోగించినవారు, మా రంగునూలు పినా, మరి
 యితర రకములను ముట్టరు.

130

కాంపిల్ ఆర్డర్ వ్రాయించేది.

"హనుమాన్ కవచమ్"

లోకమంతయు సుధరించుచున్నది

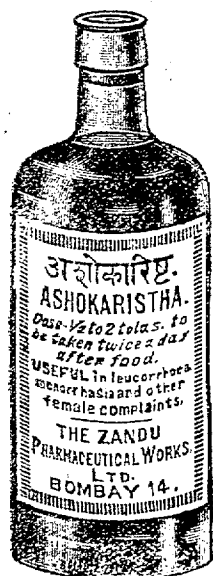
లక్షలకొలది మానవుల కోర్కెలను పరప్రసాదమై దింజరయోగి పుంగవుని మహా
 మంత్రములచే ఎట్టి అసాధ్యమైన కార్యములైనను లోకసాగునని అనుభవముపై ప్రతి మహా
 దైవరంగులయేగాక మాకు పచ్చయోగ్యతాపత్రిక లే నిదర్శనములని యెరుగనివారికి చెప్పివ్వం
 చెదము. బ్రహ్మారక్షులు, కాకినీ, ధాకినీ, బాలార్జునులు మాయమగును. వీరముగలలాభము. వర కలకు వ్యాపారవృద్ధి. నిరు
 వృత్తిగులకు సదుద్యోగము, విటకాండ్రకు వశీకరము, ఒలహీనులకు వీర్యబలుత్యము, విద్యార్థులకు జ్ఞానశక్తి, గృహధర్మకు సంతానము,
 రాజులకు రాజ్యాధిము, యే కోర్కెలకైనను మాకు వ్రాసినచో అక్షణమున భగవంతుడు మిమ్ము కుటుంబము చేసార్చును. ఎక్కువ
 పత్రించుట మాక సమ్యక్తము. సందేహించువాడు దురదృష్టవంతులని విచారించెదరు. ఈ అనుకాశము ఎట్లప్పుడు చిక్కదు. రామ
 కవచం, బంగారది 7 1/2 చిన్నం. రూ 8. మహాభయహరు శివములకు శివము బాయవలయును, హనుమాన్ వెండిది రూ. 8,
 కాశిది, రు 2-8-0. బంగారది 1/8 తులం రు 5 మాత్రం. పరమ-నిరర్థనాం చేసి ఆర్థులు య్యవలెను.

పండిట్, ఆర్యవైశ్య ఆశ్రమము, నాగావళినది ఒడ్డున, చికాకోల్ సిటీ.

(2)

జాం డూ గారి అశోకారిష్టము

(భైషజ్యరత్నావళి)

స్త్రీలకు కలిగే అన్ని విధదుర్బలములకు సుపయోగించు గొప్ప ఔషధమునంటి
 దివ్యోదధము. మరిన్ని స్త్రీల బహిష్కారముల నన్నిటిని నివారణమును. కడుపు
 నొప్పి ఋతుస్రావము, రక్తస్రావము, సోమరోగములు సహా నివర్తించును.

దీని సుపయోగించుటచేత గర్భహీనతను పోగొట్టి గర్భము ధరింపజేయుగలదు
 గాన శిశువులు పుట్టిగలవారై వ్యాధులనుండి నిర్మూల్యులగుదురు. స్త్రీలకు ప్రసవము
 నకు వెనుక అద్భుతమైన బలము కలగజేయును.

Manufactured by
THE ZANDU PHARMACEUTICAL WORKS, LTD.,
 Sold every where **Bombay 14.**
 Sole Agents for Madras Presidency:-

డా.మోదర అందు కంపెనీ,

7, మైసాబజారురోడ్డు, జి. టి. మైదాను.

బెజవాడ-శ్రీ చంద్రమూర్తిశర్మ అందు కంపెనీ.
 కాకినాడ-లక్ష్మీనారాయణ అందు కంపెనీ.
 హిందుపురా-కె.ఆర్. భామకర్తయ్యఅందు బ్రదర్సు.
 విశాఖపట్టణం-నూతలనూలయ్యగారు.
 నరసరావుపేట-మరూతి అయ్యశర్మదగ్గర.
 గుంటూరు-సి. హెచ్. మూర్తి అందు కంపెనీ.

పట విశేషము:- నెలూరు-ది ఆరియన్ ఫార్మసీ.
 రాజమండ్రి-ఈశ్వరదాసు అందు కంపెనీ.
 తెనాలి-కృష్ణా ఫార్మసీ.
 మదనపల్లి-జీ పట్టాచిరామయ్య అందు సమ్య.
 గుడివాడ-సీతారాం అందు కంపెనీ.
 ఆదోని-జి. ఆర్. సు.

బుడ్డి 1-కి వెల 0-10-0 అణాలు

అమృతాంజనము డిపో

మదరాసు, బొంబాయి

ఏజంట్లు కావలెను

కలనోప్పి, యిక్ష్మయంజా, కేయి గాలు పట్టుకొనుటకు
 వంటినోప్పి మొదలగు వ్యాధులను ఒక క్షణములో పోగొట్టుగల
 ఖ్యాతిజేందిన "జామా తైలమును" సమస్త మందు శా
 ర్థియు లేదు. చాల యోగ్యతాపత్రములను పొందియున్నది.
 బుడ్డి 1-కి అణాలు 6 ఇచ్చి ఉపయోగించి చూడుదు.

అమర్ చెందు శోభాచెందు

కంగ్లీ ముమందులు పలనరకులు సల్ఫూరిక్, నైట్రిక్
 మొరాటిక్ ఆసిడ్ల వ్యాపారస్థులు,
 63 నెం. నైస్సనాయునిధి, మద్రాసు.

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తి-బెజవాడ

ఆంధ్రదేశమును ఆ వివిధముల నాచుగలవారికి
 ఈ శిల్ప శిల్పమును శాస్త్ర వాడుక.

రత్నపురుష లేహ్యం

ఏకారణమువల్ల వచ్చిన కుళ్ళకు మెనను తగ్గించి బలము
 చేయుటకు పేరుపొందినది. నెలకొలది మందు డబ్బిఖరీదు
 రు 8-4 0 లు.

శ్రీ కృష్ణాభిమామవైద్యశాల,
 రాయచోడు, తూర్పు గోదావరి జిల్లా.

దుర్గామెడికల్ హాల్

గవర్నరువేట, బెజవాడ

గనేరియా మిక్చర్

గ్యారంటీగా 3 రోజులలో కుదురును

(1) ఈ మందు నెగరోగములకు నివారించి మూత్రము
 విడుచుచున్నప్పుడు గలగు పొటలు, మంటుచురుకును యిల్లము.
 లతోను పిచ్చికారితోను నిమిత్తములేకండి తక్కువ ధరకున్నది.
 సీసా 1- రు 8-0-0.

మూర్ఛార్థము

(2) ఈ మందు ఎటువంటి మూర్ఛనైనను యెన్ని సమ
 త్వరములనుండియున్న మూర్ఛలైనను గ్యారంటీగా కుదురును.
 నెలకు సరిపోవు మందు రు. 8-0-0.

పొడలకు తైలము

(3) ఈ తైలము తైల పొడలనేగాక యితరవిధములైన
 పొడలకు గూడ పోగొట్టును. ఇంకను తామర, గజ్జి, కర్పాశి
 మొదలుగాగల అన్ని విధములైన చర్మవ్యాధులను పోగొట్టి చర్మ
 మును మామూలు స్థితికి మార్చును. డబ్బి 1-కి రు. 1-0-0.

"గుంటూరు జిల్లాకు యేజంట్లు:-

తాడికొండ మల్లికార్జునరావుగారు, గుంటూరు"

ఏజంట్లు కావలెను.

131